

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních studií

Diplomová práce

**Naplňování principů přístupu LEADER v rozvoji
venkova (Případová studie dvou místních akčních
skupin)**

Bc. Michal Řehák

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Michal Řehák

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Naplňování principů přístupu LEADER v rozvoji venkova (Případová studie dvou místních akčních skupin)

Název anglicky

Compliance of LEADER approach in rural development with its principles (the case study of two local action groups)

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zjistit, zda projekty sledovaných MAS naplňují principy, na kterých je postaven přístup LEADER, a to v programovacím období 2007-2013 a 2014-2020.

Metodika

Po provedení literární rešerše, která bude zahrnovat práci s odbornou literaturou věnovanou problematice rozvoje venkova a samotnému přístupu LEADER (rešerše bude především zaměřena na konceptualizaci vybraných pojmů spojených s rozvojem venkova, na rozbor přístupu LEADER a na představení zkušeností s tímto přístupem tak, jak jsou popsány v odborné literatuře a souvisejících výzkumech) bude následovat výzkumná část ta bude založena na metodě obsahové analýzy, která bude v textu rovněž přiblížena. Tato metoda na základě analýzy obsahu veřejně dostupných názvů projektů umožní sledování výzkumné otázky, a to, zda projekty obou sledovaných MAS za obě programovací období splňují principy přístupu LEADER (např. zda jsou různé sektory v rámci žádostí o projekty odpovídajícím řádně zastoupeny). Objektem výzkumu jsou projekty MAS které pomocí principu LEADER spojují veřejný a soukromý sektor ve své lokalitě. Data budou získávána z veřejných zdrojů a v případě jejich nedostatečnosti přímým kontaktem s MAS. V případě nutnosti budou zjištěni z obsahové analýzy doplněna i rozhovory s představiteli sledovaných místních akčních skupin. Případná doporučení vyplývající z výzkumu by byla směřována na zajištění lepšího plnění principu LEADER při tvorbě fichí, opatření, schvalování projektů a poradenské činnosti.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

rozvoj venkova, projekty, místní akční skupiny, přístup LEADER

Doporučené zdroje informací

- Antonio Navarro, F., Woods, M., Cejudo, E. 2016. The LEADER Initiative has been a Victim of Its Own Success. The Decline of the Bottom-Up Approach in Rural Development Programmes. The Cases of Wales and Andalusia. *Sociologia Ruralis* 56 (2): 270-288
- Bernard, J. 2011. The Endogenous Developmental Potential of Small Rural Municipalities – The Difficulties of Searching for and Measuring Impact. *Sociologický časopis – Czech Sociological Review* 47 (7): 745-775
- Boukalová, K., Kolářová, A., Lošťák, M. 2016. Tracing shift in Czech rural development paradigm (Reflections of Local Action Groups in media). *Agricultural Economics-Zemědělská ekonomika* 60 (4): 149-159.
- Čmejrek, J., Bubeníček, V., Luhanová, M. 2004. Politika v regionálním rozvoji. Praha : KHV PEF ČZU, 2004.
- Krippendorff, Klaus. 2004. Content Analysis an introduction to its methodology. Thousand Oaks : SAGE Publications, 2004.
- Maurel, M.-C. 2008. Local development stakeholders and the European model: Learning the LEADER approach in the new member states. *Sociologický časopis – Czech Sociological Review* 44 (3): 511-529
- Wokoun, René, a další. 2011. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011.
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 13. 2. 2020

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 13. 2. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 02. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Naplnění principů přístupu LEADER v rozvoji venkova (Případová studie dvou místních akčních skupin)“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 2. 4. 2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu prof. PhDr. Lošťákovi, Ph.D. za jeho trpělivost, cenné rady a odborné vedení při zpracování této diplomové práce.

Naplňování principů přístupu LEADER v rozvoji venkova (Případová studie dvou místních akčních skupin)

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou naplňování principů přístupu LEADER u projektů, které procházejí přes místní akční skupiny a to se zaměřením na programová období 2007-2013 a 2014-2020. Cílem práce bylo zjistit, zda projekty sledovaných místních akčních skupin splňují přístup LEADER a jak se jeho splňování vyvíjí mezi výše zmíněnými programovými obdobími.

Pro splnění cíle práce byla v teoretické části prostudována odborná literatura, která se zaměřovala na různorodá pojetí regionálního rozvoje a kladla důraz především na endogenní rozvoj, na jehož základě je postaven přístup LEADER. Díky těmto teoretickým východiskům bylo možno zpracovat empirickou část, jež byla zpracována na základě obsahové analýzy projektů realizovaných v období 2007-2013 a 2014-2020. Nejvýznamější formou získávání dat byly přímo MAS, protože některá data nejsou veřejně přístupná.

Výsledky výzkumu ukázaly, že mezi oběma sledovanými místními akčními skupinami je významný rozdíl a to především v otevřenosti, dostupnosti informací a ochotou je poskytovat. Dále pak ukázaly, že projekty obou dvou sledovaných MAS mají ve splňování principu LEADER vzestupnou tendenci a rozhovory ukázaly, že nejdůležitějším prvkem pro úspěch těchto projektů je vzdělávání jak subjektů které MAS tvoří, tak také jejich zaměstnanců.

Klíčová slova

Rozvoj, region, rozvoj venkova, LEADER, projekty, bottom-up, MAS

Compliance of LEADER approach in rural development with its principles (the case study of two local action groups)

Abstract

This thesis is about fulfillment the principles of LEADER in projects realized by local action groups in years 2007-2013 and 2014-2020. Point of this work is to find out, whether projects of local action groups fulfill the LEADER principles and how does this fulfillment change throughout these years.

After finishing the research of the above mentioned, the theoretical part of this work is literature based research about several different approaches to regional development, which was focused on endogenous development, which is the basis for LEADER principles. These theoretical insights are then used in the empirical part of this work in content analysis of projects realized in years 2007-2013 and 2014-2020. Main method of obtaining the data was acquiring the directly for local action groups, since some of it are not accessible to the public.

Results of this study show, that there is a significant difference between the observed local action groups, mostly in accessibility of information and local action group's willingness to provide such information. Result also show, that the projects of both of the observed local action groups have ascending tendency in degree of the LEADER principles fulfillment and the interviews have shown, that the most important element of success of these projects is education of local action group's subjects and its employees.

Keywords

Development, region, rural development, LEADER, projects, bottom-up, LAG

1 Obsah

2	Úvod	12
3	Cíl a metodika.....	14
4	Teoretická východiska.....	20
4.1	Region	20
4.1.1	Regionální politika.....	20
4.1.2	Důvody realizace regionální politiky.....	23
4.1.3	Významy regionální politiky	25
4.1.4	Východiska české regionální politiky	25
4.1.5	Nástroje regionální politiky	26
4.2	Regionalizace	28
4.3	Dokumenty RR.....	30
4.3.1	Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.....	30
4.3.2	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020.....	30
4.3.3	Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020.....	31
4.3.4	Nástroje regionální politiky v EU	31
4.4	Strukturální a investiční fondy	31
4.4.1	Evropský fond pro regionální rozvoj	33
4.4.2	Evropský sociální fond.....	34
4.4.3	Fond soudržnosti	34
4.4.4	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.....	34
4.4.5	Evropský námořní a rybářský fond.....	35
4.4.6	Programy pro programovací období 2014 - 2020.....	35
4.5	Endogenní, exogenní a neoendogenní přístup k regionálnímu rozvoji.....	36
4.5.1	Teorie regionálního rozvoje	37
4.6	Faktory regionálního rozvoje	43

4.6.1	Aktéři	43
4.6.2	Přístup LEADER.....	48
5	Empirická část	50
5.1	Obecná charakteristika MAS	51
5.1.1	Organizační struktura MAS	55
5.2	Zapojení vybraných MAS do LEADER	57
5.3	Programovací období 2014 – 2020	59
5.3.1	MAS Přemyslovské Střední Čechy.....	60
5.4	Obsahová analýza.....	62
5.4.1	Programovací období 2007- 2013.....	63
5.4.2	Programovací období 2014-2020.....	67
6	Závěr.....	73
7	Bibliografie.....	76
8	Přílohy	81

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Rozdíly kvalitativního a kvantitativního výzkumu	15
Tabulka 2 - Rozdíly mezi rozhovorem a dotazníkem	16
Tabulka 3 - Regionální politiky	22
Tabulka 4 – Cíle dohody o partnerství.....	31
Tabulka 5 – Alokace financí do Evropských strukturálních a investičních fondů ..	35
Tabulka 6 - alokace Operačních programů	35
Tabulka 7 - Charakteristiky exogenního a endogenního regionálního rozvoje	37
Tabulka 8 - Historické přístupy v regionálním rozvoji.....	38
Tabulka 9 - Faktory regionálního rozvoje v ČR	43
Tabulka 10 - Aktéři VS regionálního rozvoje dle úrovně	44
Tabulka 11 - Dělení aktérů regionálního rozvoje dle úrovně a sektorů.....	45
Tabulka 12 - Teorie sociálního kapitálu	48
Tabulka 13 - Počet MAS dle krajů.....	50
Tabulka 14 - Demografická charakteristika MAS Rakovnicko.....	53
Tabulka 15 - Demografická charakteristika MAS Přemyslovské Střední Čechy	54
Tabulka 16 - Komparace základních údajů MAS	55
Tabulka 17 - Komparace pracovníků MAS	55
Tabulka 18 - Složení partnerů MAS	56
Tabulka 19 - Fiche MAS Přemyslovské Střední Čechy 2007-2013	57
Tabulka 20 - fiche MAS Rakovnicko 2007-2013	58
Tabulka 21 - Financování MAS Přemyslovské Střední Čechy za období 2007-2013	59
Tabulka 22 - Financování MAS Rakovnicko za období 2007-2013	59
Tabulka 23 - Financování PRV MAS Přemyslovské Střední Čechy 2014-2020	60
Tabulka 24 - Financování OPZ MAS Přemyslovské Střední Čechy 2014-2020.....	61
Tabulka 25 - Financování IROP MAS Přemyslovské Střední Čechy 2014-2020 ...	62
Tabulka 26 - Struktura subjektů žádajících o dotace za období 2007-2013	63
Tabulka 27 - Sledování záznamových jednotek za období 2007-2013	64
Tabulka 28 - Náplň projektů za období 2007-2013	66
Tabulka 29 - Struktura subjektů žádajících o dotace za období 2014-2020	67

Tabulka 30 - Sledování záznamových jednotek za období 2014-2020 68

Tabulka 31 - Náplň projektů za období 2014-2020 70

Seznam grafů

Graf 1 - Sledování podílů záznamových jednotek za období 2007-2013 63

Graf 2 - Sledování podílů záznamových jednotek za období 2014-2020 68

2 Úvod

Tématem diplomové práce jsou místní akční skupiny, zabývající se společným cílem, tedy rozvojem regionu, ve kterém sídlí. V současné době dochází k procesu navracení člověka k přírodě, hledání možností k rozvoji v regionu, obnově tradic a dalších aktivit. Všechny tyto aktivity by měly nutně směřovat k blahobytu obyvatel regionu. Rozvoj venkova však nezahrnuje pouze rozvoj z hlediska ekonomických ukazatelů, ale neméně důležitý rozvoj a tvorbu nových sítí, ve kterých se lidé pohybují. Tyto aktivity jsou řízeny množstvím institucí, které ovlivňují, rozvíjejí či řeší problémy rozvoje regionu a jsou odrazem pestrosti prostoru, ve kterém se nacházejí. Z hlediska endogenního rozvoje jsou aktivity těchto místních akčních skupin významné, neboť přispívají k tomu, aby se lidé mohli lépe zapojovat do tvorby a organizace aktivit ve svém regionu a zvyšovat kvalitu života.

Současně je v aktuální době problematika místních společenství a venkova velmi diskutovaným tématem. Venkov totiž nelze dnes již brát pouze jako málo zalidněné oblasti se zemědělskou produkcí, nedostatečnou infrastrukturou, malým množstvím pracovních příležitostí mimo oblast zemědělství a odchodem mladých lidí, naopak jsou dnes venkovské oblasti velmi heterogenní. Vzájemné vztahy mezi lidmi jsou jedním z předpokladů přístupu LEADER, která se od svého počátku snaží o to, aby mohla venkovským aktérům pomoci zapojit místní účastníky na rozvoji oblasti, ve které se nacházejí. Pomáhá také identifikovat potřeby regionu a pomocí spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem podpořit lokální aktivity, kulturní a společenský život a oživit ekonomiku. Metoda LEADER je charakteristická principem bottom-up, tedy zdola nahoru a je realizována pomocí místních akčních skupin (MAS), které jsou společenství neziskových organizací, podnikatelských subjektů a veřejné správy. Ty mají za cíl podporovat rozvoj venkova, díky znalosti vlastního regionu rozvíjet skrytý potenciál a povzbuzovat udržitelný rozvoj lokality. Jedním z typických rysů MAS je povinnost podílu soukromých subjektů ve výši alespoň 50% a hrají velmi důležitou úlohu při přerozdělování finančních prostředků z fondů Evropské unie a národních zdrojů. (Evropská Komise, 2006)

MAS pracuje s myšlenkou přístupu LEADER a tedy: „*Veškeré náměty a projekty by měly vycházet z myšlenek a podnětů místních venkovských subjektů a občanů, tedy zdola, nikoliv direktivně řízeny krajskou, státní nebo evropskou politickou mocí shora.*“ (NS MAS ČR, 2015, str. 4)

Je také vhodné pro transparentnost i pro množství podnětů, aby bylo zapojeno co nejvíce subjektů. Hlavním cílem těchto subjektů je kromě samotného sdružování a využívání potenciálu subjektů k námětům zlepšování kvality života a životního prostředí. V roce 2015 zaujímaly 90% území ČR a zahrnovaly 95% obyvatel, většinou obcí a měst do 25 tisíc obyvatel. (NS MAS ČR, 2015)

V práci budou dvě konkrétní místní akční skupiny (MAS) – MAS Přemyslovské střední Čechy a MAS Rakovnícko, které leží vedle sebe. Tím, že vedle sebe sousedí, bude komparace a zjištění míry spolupráce těchto dvou MAS jistě velmi přínosná. Místní akční skupiny slouží také k čerpání finančních prostředků a to jak z národní tak nadnárodní úrovně. Tyto prostředky pomocí aktérů využívají k rozvoji venkova či potenciálu, který vede ke zvýšení blahobytu. Důvod výběru právě těchto dvou místních akčních skupin je spojen s tím, že autor práce bydlí ve městě, jež není členem žádné místní akční skupiny, přestože jedna z vybraných ji téměř celou obklopuje.

3 Cíl a metodika

Cílem diplomové práce je zjistit, zda projekty sledovaných MAS splňují principy přístupu LEADER za programovací období 2007-2013 a 2014-2020.

Cílem diplomové práce je zjistit pomocí metody obsahové analýzy textu, zda projekty obou sledovaných MAS za obě programovací období splňují principy přístupu LEADER a zda jsou různé sektory v rámci žádostí o projekty řádně zastoupeny. Objektem výzkumu jsou projekty MAS které pomocí principu LEADER spojují veřejný a soukromý sektor ve své lokalitě. Případná doporučení by byla směřována na zajištění lepšího plnění principu LEADER při tvorbě fichí, opatření, schvalování projektů a poradenské činnosti.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část, které na sebe logicky navazují. Teoretická část práce, která je předpokladem pro zpracování empirické části, vychází ze studia odborných zdrojů, zahraničních i tuzemských, materiálů a dokumentů vztahující se k problematice práce. Na základě toho je vysvětleno fungování činnosti místních akčních skupin, problematika rozvoje regionů, a základní pojmy potřebné pro pochopení problematiky.

Další částí práce je sekundární a komparativní analýza dat jednotlivých MAS, která spojuje teoretickou a empirickou část práce. Obě místní akční skupiny, jejichž projekty budou analyzovány leží ve Středočeském kraji a sousedí spolu. Pro srovnání budou zvolena taková kritéria, která nejvíce přispějí k identifikaci rozdílů a přispějí k jejich pochopení ve vybraných místních akčních skupinách. Nejprve je třeba tyto místní akční skupiny charakterizovat, dále navazuje jejich obecná charakteristika MAS, pracovníci MAS, spolupráce MAS a strategie MAS, případně další charakteristiky. Dále budou tyto oblasti komparovány a hodnoceny.

Empirické šetření bude prováděno metodou obsahové analýzy textů z názvů projektů které byly realizované sledovanými místními akčními skupinami. Cílem empirického šetření je zjistit, zdali projekty, které sledované MAS realizují splňují principy přístupu LEADER za programovací období 2007-2013 a 2014-2020. Data budou získávána z veřejných zdrojů a v případě jejich nedostatečnosti přímým kontaktem s MAS. Prostřednictvím vyhodnocení výstupů analýzy by mělo přispět k zjištění, zda projekty místních akčních skupin splňují principy přístupu LEADER a případným doporučením pro zlepšení.

Sekundární analýza dat je podložena daty z internetových portálů, kronik, zpravodajů a diskusních fór Tato data jsou již někým sebrána a zpracována. Jedná se zpravidla o sbírku

zpráv, výzkumná data, nebo také původní data v „raw“ formátu, tedy tak jak byly sebrány a uloženy ve strojově čitelném formátu. Data bývají dostupná všem zájemcům, jen u některých je třeba souhlas autora. Data jsou dostupná také zdarma s výjimkou komerčních dat (Disman, 2011).

Empirické šetření je charakterizováno sběrem primárních dat a prací s nimi. Základem je kvalitativní přístup, který se snaží o nenumerické šetření při interpretaci sociální reality. Tento typ výzkumu se snaží vytvářet nová porozumění, což vyžaduje vhléd do co největšího množství dimenzí popisovaného problému. Kvalitativní výzkum se od kvantitativního liší v postupu. Kvantitativní výzkumné metody jsou založeny na dedukci, tedy na začátku výzkumu je problém v teorii, který je následně přeložen do hypotéz, které se testují pomocí sebraných dat a výsledkem je soubor přijatých a nepřijatých hypotéz. Naopak kvalitativní výzkum vychází z indukce. To znamená, že výzkumník nejprve sbírá data, ve kterých se zjišťují specifické znaky. Formulují se předběžné závěry a výsledkem je nová hypotéza či teorie (Disman, 2011).

Dříve, než bude výzkum popsán konkrétně, je třeba uvést základní rozdíly mezi kvalitativním a kvantitativním výzkumem, jako dvou rozdílných metodologických přístupů v pozorování sociálních jevů.

Tabulka 1 - Rozdíly kvalitativního a kvantitativního výzkumu

Kvantitativní výzkum	Kvalitativní výzkum
Cílem je testování hypotéz	Cílem je tvorba nových hypotéz, teorie
Omezené informace o velkém vzorku lidí	Velké množství informací o malém počtu lidí
Snadná generalizace výsledků na populaci	Problematická generalizace na populaci, někdy nemožná
Vysoká míra standardizace	Nízká míra standardizace
Vysoká reliabilita	Nízká reliabilita
Nízká validita	Vysoká validita
Deduktivní logika výzkumu	Induktivní logika výzkumu

Zdroj: (Disman, 2011)

Cílem kvantitativního výzkumu je tedy testování hypotéz pomocí velkého množství osob a naopak v kvalitativním je cílem hlavně porozumění sociální situaci a tvorba teorie o ní. Zkoumané vzorky kvalitativního výzkumu jsou malé (jednotlivci až desítky osob) a sleduje hlavně primární data. Díky tomu zajišťuje vyšší validitu a nižší reliabilitu výzkumu oproti kvantitativním metodám. Dále hledá lokální příčinné souvislosti a poskytuje informace, proč se daný jev vyskytuje. Nevýhodou kvalitativního výzkumu je obtížnost se zobecněním výsledků na celkovou populaci či jiné prostředí. Nevýhodou je také velká časová náročnost a výsledky, které mohou být kresleny osobními preferencemi výzkumníka.

Z hlediska zaměření práce je potřeba využít obou zmíněných přístupů. Pro naplnění cíle a zhodnocení místních akčních skupin a jejich činností, které budou komparovány mezi sebou je třeba analyzovat sekundární data. Proto budou nejprve využity metody kvantitativní analýzy dat, konkrétně analýza dokumentů a sekundární a komparativní analýza, v rámci kterých bude provedena analýza sledovaných místních akčních skupin o jejich aktivitách, složení členů a sociodemografická analýza regionů, ve kterých působí. MAS budou na základě těchto sesbíraných dat komparovány. V následující kapitole bude využit kvalitativní výzkum.

Sběr primárních dat je založen zejména na dotazovacích nástrojích. Tyto nástroje zahrnují např. dotazníky, ankety a různé druhy interview. Tyto techniky jsou vhodné pro výzkumy, které se zabývají popisem a výkladem různých společenských jevů. Dají se využít ve výzkumech, kde se považuje za jednotku výzkumu osoba. Také se používají i k výzkumu skupinových interakcí, ale respondenti jsou jednotlivci. V této práci se jedná o interakci jednotlivých spolků a dotazování budou jednotliví reprezentanti těchto skupin. Nejvhodnější výzkumná témata jsou taková, která se zaměřují na větší celky, nebo určité vzorky populace s danými postupy. Témata se obvykle zaměřují na jevy a procesy, které jsou zjiřitelné empiricky a jsou kvantifikované. Většina dotazovacích technik je obvykle vysoce standardizovaná a i přestože se různé techniky sběru dat liší, mají stejný základ, tedy závazný seznam otázek (Majerová, Majer, 2005).

V tabulce č. 2 jsou popsány nejdůležitější charakteristiky dotazovacích nástrojů dle Dismana.

Tabulka 2 - Rozdíly mezi rozhovorem a dotazníkem

Rozhovor	Dotazník
Velká časová náročnost.	Nízká časová náročnost na získání množství informací od velkého počtu respondentů.
Pracná a nákladná technika.	Vysoce efektivní technika, malé náklady.
Tazatel musí být vyškolen a znát problematiku.	Často ani není potřeba terénní pracovník a není potřeba zaškolení.
Pro respondenta je obtížné vynechat otázky. Technika klade menší nároky na iniciativu respondenta.	Klade velké nároky na ochotu dotazovaného a stává se, že respondent na některé otázky neodpoví.
V rozhovoru je jisté, že respondent je z vybraného vzorku.	Dotazník může být zodpovězen více lidmi dohromady, nebo osobou mimo vybraný vzorek.
Anonymita je málo přesvědčivá pro respondenty	Anonymita je přesvědčivá
Díky tazateli mohou vznikat „interview bias“	„Interview bias“ je v tomto případě prakticky vyloučen
Podstatně vyšší počet dokončených rozhovorů, než návratnost dotazníků.	Nízká návratnost.

Zdroj: (Disman, 2011)

Dotazovací techniky se dají rozdělit na techniky prováděné na dálku, nebo osobně. V obecném smyslu jsou všechny techniky jen modifikací interview, které může být standardizované, polostandardizované, nestandardizované, nebo skupinové. V kvalitativním

výzkumu se uplatňuje především nestandardizované a polostandardizované interview díky tomu, že je snadněji analyzovatelné a interpretovalné. Konkrétně dotazník je druhem interview, které je standardizované a proto se využívá v kvantitativní metodologii. Vzhledem k tomu, že se empirická část bude zabývat kvalitativním výzkumem, není vhodné užívat kvantitativní metodologii s připravenými standardizovanými otázkami.

Nestandardizovaný rozhovor je charakteristický tím, že nemá stanovenou přesnou formulaci otázek ani jejich pořadí. Při rozhovoru je možné upřesňovat a rozebírat otázky do větší hloubky, či ji úplně vynechat. Tento typ rozhovoru se využívá v případě, že respondentem je odborník a očekává se od něj více informací, než kdyby byla otázka s variantami odpovědí.

Standardizovaný rozhovor je tvořen pevně stanovenými otázkami, na které respondent zpravidla odpovídá výběrem z možných variant. Otázky mají také pevně stanovené pořadí a svojí formalitou se podobají dotazníku. Výhodou je možnost zpracování pomocí statistiky.

Mezi těmito výše uvedenými typy rozhovorů se nachází polostrukturovaný rozhovor, který má výhody i nevýhody obou předchozích typů. Nevýhodou je větší náročnost na tazatele a zpracovatelnost výsledků. Výhodou je osnova rozhovoru a pružnost (Nový, Surynek, 2006).

Při tvorbě dotazovacích technik je nejdůležitější seznam relevantních otázek. Jejich konstrukce a pořadí musí být takové, aby respondent neovlivňovalo. Disman uvádí otázky, které by měly být u každé zkonstruované otázky v rozhovoru položeny (Disman, 2011).

- *Je tato otázka opravdu nezbytná?*
- *Měří tato otázka opravdu to, co chceme změřit?*
- *Bude tato otázka srozumitelné opravdu každému našeho vzorku? Budou ji všichni respondenti rozumět stejným způsobem?*
- *Je respondent vůbec ochoten poskytnout nám žádanou informaci?*
- *Neptá se otázka na dvě různé věci najednou?*
- *Není naše otázka sugestivní?*
- *Nevyžaduje otázka nějaké příliš zobecněné údaje?*
- *Mají odpovědi všech respondentů stejnou váhu?* (Disman, 2011)

V běžné praxi není možné využít jako respondenty celou populaci a proto se běžnými statistickými postupy stanovuje vzorek, který reprezentuje celek. Ke stanovení zkoumaného vzorku respondentů je nejvhodnější náhodný výběr podle přesně stanovených pravidel, přičemž každý jedinec má pravděpodobnost, že bude vybrán. Další metodou je kvótní výběr,

který se užívá, jsou-li známy důležité strukturální a proporční charakteristiky základního souboru. Výhody kvótního výběru jsou v jeho reprezentativnosti, pokud je kontrolován v jedné charakteristice, např. poměr pohlaví (Nový, Surynek, 2006).

Dle Dismana je vhodné respondenta vybírat na základě náhodného výběru, z toho důvodu, že vzorek zahrnuje známé i neznámé vlastnosti populace a lze odhadnout, jak se daný vzorek od ní liší. Závěry se posléze dají aplikovat na celou populaci v oblasti zkoumaného problému (Disman, 2011).

Obsahová analýza je jednou z technik, které umožňují výzkumníkům analyzovat data přes obrovské množství informací, která získávají v terénu z dlouhých a nestrukturovaných rozhovorů, nahrávek, deníků, poznámky a podobných zdrojů. Pokud jsou zdroje dat tohoto typu podrobeny jednomu z typů formální analýzy, lze je použít nejen jako ilustrativní příklady, ale také jako pečlivě analyzovaná evidence a důkazní argumenty. (Kronick, 1997)

Krippendorff kromě výše uvedeného uvádí, že obsahová analýza se provádí velmi specializovanými technikami, které umožňují odproštění se od vlivu výzkumníka. Tyto techniky jsou nejen spolehlivé ale především se dají výsledky replikovat a proto výzkumníci pracující pomocí stejné techniky by měli dostat stejné výsledky neboť replikovatelnost výsledků je ta nejdůležitější forma spolehlivosti. (Krippendorff, 2004)

Obsahovou analýzu lze dělat třemi formálními druhy metodologie analýzy psaného textu. Jedná se o obsahovou analýzu, která je použita v této práci, Glasser-Straussova metoda konstantního srovnávání a hermetická interpretace textu. (Kronick, 1997)

Přestože obsahovou analýzu vyvinul Bernard Berelson ve čtyřicátých letech, systematická analýza textu je jakožto technika mnohem starší a užívala se již v sedmnáctém století církví při kontrolách závadných a nenáboženských textů. Během dvacátého století se užívala k analýze masmédií (novin) a propagandy a s příchodem počítačů v pozdních padesátých a šedesátých letech se k analýze začaly užívat počítače které dovedly zpracovat velké objemy psaného textu. (Krippendorff, 2004)

V literatuře vědci k obsahové analýze dospěli k třem definicím této výzkumné metody:

- Obsah musí být inherentní textu.
- Obsah musí být vlastností zdroje textu
- Obsah se objeví v procesu analyzování textu relativně ke kontextu

Každá z těchto definic vede k určité cestě konceptualizace obsahu a následné analýze. Tyto vlastnosti textu se poté dají kvantifikovat a dále zpracovávat jako kvantifikovatelná statistická data. (Krippendorff, 2004) Jak se jeví z definice obsahové analýzy jedná se tedy o konverzi textu na proměnné tak, aby se dala podrobit kvantitativní analýze. Během analýzy se sestavuje „slovník“, ve kterém je zapsáno jak byla slova či části textu přeměněna do kategorie příslušných proměnných. (Kronick, 1997) Tento slovník, či kódování se vytváří tak, že stejná, či velmi podobná data dostanou jednotný kód pod kterým budou označeny. Nejjsnáze se takto zpracovávají data o objemu, váze či délce v textu, neboť vychází z předem daných systémů a není třeba vytvářet nové kódy. Kódování textu vytváří tabulky které lze relativně jednoduše převést do kvalitativních dat a dále s nimi pracovat jako se statistickými daty. (Krippendorff, 2004)

Krippendorff dále uvádí, že je třeba pamatovat na šest vlastností textu a to – Text nemá žádný cíl a tedy nemá žádné kvality nezávislé na čtenáři. Texty nemají jeden jediný význam. Významy které v nás vyvolá text nemusí být sdílené s ostatními čtenáři textu. Obsah a význam textu může vynít jinak než je text zamýšlen. Texty mají významy relativní k různým kontextům, účelům a diskursům. Povaha textu požaduje, aby obsahová analýza brala z textu takové závěry, které patří do daného kontextu a tedy co text znamená pro určité uživatele. (Krippendorff, 2004)

Tato práce má za cíl zjistit zda projekty jednotlivých MAS naplňují přístup LEADER a porovnat která z nich ji naplňuje lépe. Pro tyto účely bude provedena obsahová analýza na jednotlivých projektech za programovací období 2007-2013 a 2014-2020. Hypotézou je, že obě MAS metodu naplňují, ale je třeba vzhledem k špatné transparentnosti ji ověřit.

Diplomová práce neumožňuje zcela vyřešit danou problematiku, ale přispěje ke zjištění, zda činnost MAS a její projekty vedou k naplňování přístupu LEADER a možnému objasnění vlivů které působí na jeho úspěšné či naopak neúspěšné naplňování.

4 Teoretická východiska

4.1 Region

I přesto, že studium regionů je tradičním úkolem regionalistiky a termín region je užíván již dlouhou dobu, se odborníci marně snaží o všeobecnou definici pojmu region. Důkazem toho je užívání pojmu v různých pracích v různém smyslu. Dle Wróbela je region udáván geografickým vymezením. Toto vymezení stojí protikladem proti politickým hranicím zřízeným člověkem. (Wokoun, a další, 2011) Obecnou definici uvádí Bartoš jako: „*Region je v národním i mezinárodním měřítku chápán jako obecný název pro menší územní celky většího prostorového nebo územního celku, přestože mezi různými zeměmi a obory mohou být drobné odlišnosti.*“ (Čmejrek, 2004)

V České republice je základní klasifikací prostoru dle územní samosprávy, což je sociální konstrukce, podle administrativního hlediska. Základní jednotkou je obec, obec s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností a kraj. V ČR je obcí 6253, Obcí s POÚ 393, Obcí s ROP 205 a 14 krajů. Další možnou klasifikací je dle jednotek NUTS, jež je zavedena na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1059/2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek. Toto členění je užíváno všemi zeměmi EU a slouží pro statistické účely, mezinárodní srovnávání regionů a regionální politiku. Pro čerpání finančních zdrojů z EU je užívána převážně kategorie regionů NUTS II. V ČR bylo třeba vytvořit osm regionů soudržnosti, které zahrnují jeden až tři kraje ČR. (Wokoun, a další, 2008)

4.1.1 Regionální politika

Zpočátku nebyla regionální politika v ČR tak významná, jako tomu je ve většině zemí EU. Dle Wokouna byly důvodem zejména řešení transformačních problémů na národní úrovni a meziregionální disparity v ČR nebyly po zahájení transformace zpočátku tak velké jako v ostatních zemích. (Wokoun, a další, 2011).

Pojem regionální politika stále ještě nemá jednu standardizovanou a ukotvenou definici, proto se na názory na něj různí. Obecně můžeme říci, že názory a pohledy na regionální politiku se liší podle vývoje podle posunu paradigmatu vnímání přístupu k regionální problematice a tématům s ním spojenými. Pojem sám o sobě se etabloval v první polovině minulého století.

Goodall definuje regionální politiku jako „součást státní politiky, která ovlivňuje rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území nebo v jeho části. Regionální politika zahrnuje opatření napomáhající jednak růstu stupně ekonomické aktivity v území, kde je vysoká nezaměstnanost a malá naděje na přirozený ekonomický růst, a na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit v územích s nadměrným růstem.“ (Goodall, 1897: 124)

Regionální politika je soubor cílů, opatření, nástrojů, které vedou ke snižování rozdílů v sociálně – ekonomické úrovni v jednotlivých regionech (Malach, 2005). Dále ovlivňuje rozmístování hospodářských aktivit a společenského blahobytu mezi regiony tak, aby se snížily nerovnosti rozvoje regionu (Maier, 2012). Nositelem regionální politiky jsou národní vlády (Maier, 2012).

Důvodem pro regionální politiku jsou právě diference v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů, které mohou ovlivňovat rozvoj celého státu, a to jak pozitivně, tak negativně. Praktická realizace této politiky je spojena nejen s vůlí se problémy zabývat, ale také na ekonomických možnostech je řešit. Obecně je tato politika brána jako soubor cílů, opatření a nástrojů, pomocí kterých se snižují disparity v socioekonomické úrovni regionů. Základním motivem je tedy plné využití výrobních faktorů a pracovní síly, což vede k zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů. (Wokoun, a další, 2008)

Až v druhé polovině 90. let postupné procesy decentralizace, demokratizace a potřeba tvorby systému regionální politiky kvůli napojení na fondy EU způsobily potřebu regionální politiky. Její zásady byly stanoveny v usnesení č. 235/1998. Zároveň byla vypracována řada strategických a programových dokumentů v oblasti regionální i národohospodářské. Dále byl přijat zákon 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a č. 128/2000 Sb., o krajích. (Wokoun, a další, 2011)

Regionální politika v západní Evropě vznikla v roce 1974, kdy v souvislosti se závažnými ekonomickými problémy v evropských zemích a s přistoupením zemí s nižší ekonomickou úrovní se začal řešit problém regionálních disparit (Palatková, 2014). Evropský fond regionálního rozvoje zvaný jako ERDF je základním finančním nástrojem regionální politiky (Palatková, 2014). Ve světě se začala regionální politika rozvíjet mnohem dříve, již v meziválečném období, během velké hospodářské krize byly ve Velké Británii řešeny dopady této krize v klasických průmyslových regionech. Za kolébku vzniku regionální politiky je považována Velká Británie (Malach, 2005.). Za první legislativní

dokument se považuje Zákon o speciálních územích z roku 1934, který vymezuje problémové regiony a definoval způsoby pomoci a pravidla pro alokaci prostředků. V ostatních zemích se regionální politika začala rozvíjet defacto, až po druhé světové válce, nejdříve ve Francii a Itálii a ostatní země začaly uplatňovat regionální politiku až později, v padesátých a šedesátých letech. (Wokoun, a další, 2008)

Tabulka 3 - Regionální politiky

Aspekt	Regionální politika	
	Tradiční	Současná
Regiony	Geograficky relativně stálé problémové regiony	Geograficky relativně rychle se měnící problémové regiony
Problémy	Rozvinutost/zaostalost	Strukturální změny
Strategie	Regionální růst	Regionální inovace
Nástroje	Meziregionální přerozdělování	Mobilizace vnitřních zdrojů
Orientace na	Kapitál, suroviny, velké firmy	Informace, technologie, služby, malé a střední firmy
Organizační forma	Centralizace	decentralizace

Vlastní zpracování dle (Wokoun, a další, 2008)

Regionální politika má dva základní proudy, tradiční regionální politika a moderní koncept regionální politiky a jejich rozdíly jsou znázorněny v tabulce č. .

Tradiční regionální politika se orientuje na rozdíly dvojího typu, kde na jedné straně stojí vysoce rozvinuté regiony a na druhé zaostalé. Jedná se především o agrární oblasti, které zvyšují svou úroveň pomocí standartního procesu industrializace. Jsou zde charakteristické konstantní oblasti, kam směřuje podpora a po relativně dlouhou dobu nedochází k změnám v geografickém vymezení. V posledních letech však ale dochází k rychlejšímu pohybu regionálních problémů, což je způsobováno strukturálními změnami v ekonomice. Mnohdy nastane situace, kdy inovativní činnosti v mnoha zemích preferují spíše rekreačně užívané oblasti. Nejmodernější elektrotechnické a biotechnologické výroby jsou nejvíce zastoupeny např. v jižním Německu, či jihozápadní Francii, což jsou regiony dlouhodobě považované za nerozvinuté. (Wokoun, a další, 2011)

V 70. letech se prokázalo, že institucionalizovaná regionální politika není dostatečně pružná a nedovede dostatečně pružně odpovědět na rychlé změny a že těžiště regionální politiky bude nutné přesunout na regiony samotné. Tato představa je podporována i tím, že stát nedovede mobilizovat centrální finanční zdroje a samotné regiony nejsou motivovány mobilizovat své vlastní vnitřní zdroje. Současně se projevuje sklon k oslabování národních

hranic z hlediska pohybu výrobních faktorů, práce a služeb. Proto národní vlády přesouvají kompetence v oblasti regionální politiky na nižší úroveň správy. Zvláštním případem propojení nadnárodní a regionální úroveň správy je vznik euroregionů, které se nacházejí na území dvou či více států a cílem je přeshraniční spolupráce. (Wokoun, a další, 2011)

Regionální politika EU je oblastí, ve které existují mezi regiony Evropské unie obrovské rozdíly. Byť se Evropská unie ukazuje jako dobře prosperující celek, je mezi jejich více než dvěma stovkami regionů možné vysledovat zásadní rozdíly. Možnosti a příjmy obyvatel Evropy se zásadně liší. Příčiny vzniku těchto rozdílů je možné najít v několika rovinách – nedostatečná rozvinutost konkrétního regionu, špatné hospodaření či periferní zeměpisná poloha dané oblasti. Nehostinné geografické rozložení, které má zásadní vliv na výkon daného regionu můžeme označit jako tzv. pomstu geografie, jak tento koncept nakonec představil Kaplan ve své stejnojmenné knize. (Kaplan, 2013: 18)

Na příkladu Evropské unie můžeme ilustrovat extrémní sociální a hospodářskou nerovnováhu, která je patrná zejména od vstupu deseti nových členských v květnu 2004. Mezi nově vstoupivší země byla také Česká republika, tu však lze zařadit mezi rozvinutější země Evropské unie. Podíváme-li se blíže na specifikum regionální politiky Evropské unie, zjistíme, že představuje způsob, kterak sama EU pomáhá jednotlivým regionům, které jsou zpravidla nějakým způsobem zaostalé ve svém vývoji. Pomoc konkrétním regionům má mnoho podob – přestavbu průmyslových oblastí, přetváření brownfieldů na obytné plochy, diverzifikaci venkovských oblastí, kde je zemědělství na ústupu, nebo regeneraci zanedbaných městských čtvrtí. Hlavním cílem této politiky je posílit sociální, hospodářskou a v neposlední řadě také územní soudržnost Evropské unie. Regionální politika na úrovni Evropské unie je dlouhodobá činnost, díky které se hlavní orgány EU snaží podporovat vyvážený a udržitelný rozvoj svých členských států. Vykonávání takové politiky má posílit harmonickou koexistenci členských států, rozvoj hospodářských činností, dosažení vyšší zaměstnanosti, zvýšenou úroveň ochrany životního prostředí či rovnost mezi muži a ženami. (Kaplan, 2013)

4.1.2 Důvody realizace regionální politiky

Důvodů vedoucích k realizaci regionálních existuje značné množství. Patří mezi ně především rozpory mezi regionálními problémy a schopností vyšších samosprávních a administrativních celků tyto rozpory řešit. (Blažek, a další, 2007)

Potřeba zvýšit ekonomickou prosperitu konkrétního regionu či konkrétních regionů, které se jeví zaostalé, jsou jedním z hlavních důvodů existence regionální politiky. Pokud se bavíme o ekonomických důvodech vedoucích k realizaci regionální politiky, můžeme říci, že tím hlavním je snaha vlády udržet soudržnost země ve chvíli, kdy sílí tlaky na separaci jednotlivých regionů. Mezi další ekonomické důvody lze zahrnout například:

- Dlouhodobě přetrvávající nerovnost vedoucí k ovlivnění ekonomiky. Tyto nerovnosti jsou způsobeny nedokonalým fungováním tržního mechanismu. Trh není v takové fázi schopen odstraňovat kumulující se problémy v krátkodobém časovém intervalu. Všechny tyto faktory vedou k tzv. tržnímu selhání a prostoru pro tvorbu a realizaci regionální politiky. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013)

Mezi nejčastěji uváděné důvody pro vznik regionální politiky zahrnujeme:

- Skutečnost, že regionální politika může pomoci ke snížení veřejných výdajů v dlouhodobém časovém horizontu. Jako příklad slouží např. situace, kdy jsou firmy podporovány za umístění výroby do určitých regionů. Umístěná výroba poté funguje jako stimul vedoucí k vyšší ekonomické aktivitě. Takto realizovaná výroba může vést k snížení nezaměstnanosti v regionu a tento stav poté vede ke snížení výdajů na podporu nezaměstnaných. (Wokoun, a další, 2008)
- Regionální politika přispívá ke zvýšení profitu bohatých regionů. Pokud regionální politika přispívá k rozvoji ekonomických aktivit v zaostalejším regionu, tak tento proces vede ke vzniku nových trhů pro výrobky pocházející z těchto oblastí. Současně s tím vzrůstá poptávka po jejich technologiích a využití know-how. (Wokoun, a další, 2008)

Mezi další důvody, které vedou k realizaci regionální politiky, patří kompenzace za ostatní provedené politiky – stav, kdy jsou požadavky některých politických aktérů reflektovány v dopadu ostatních „neregionálních“ politik; závažné regionální problémy, které jsou na celostátní úrovni nevyřešitelné, nebo zneužívání regionální politiky na národní úrovni. (Blažek, a další, 2007)

4.1.3 Významy regionální politiky

Realizace regionální politiky vede k naplnění jejích cílů, které sledují nějaký význam. Mezi základní významy, které regionální politika naplňuje, patří:

- Aktivace subjektů v zaostávajících regionech
- Podpora při vytváření regionálních korporací a investic
- Potřeba vedoucí k decentralizaci alokovaných zdrojů.
- Stanovení metodiky a mechaniky fungování na úrovni regionálních celků, které následně ovlivňují územní rozvoj

(Hrabánková, a další, 2011)

4.1.4 Východiska české regionální politiky

Hledáme-li východiska české regionální politiky, dostaneme se k mnoha skutečnostem. První poukazuje na tradiční přístup vycházející ze státního intervencionismu, který promlouvá do otázek regionální politiky a na všeobecné koordinaci vztahů mezi státem a regiony na jedné straně a mezi odvětvími a regiony na straně druhé. (Blažek, a další, 2008)

Druhým východiskem, které je v tuzemské regionální politice silně přítomné je akcelerační přístup založený na uvolnění tržních sil v regionech na celém území státu a na důvěře v soukromý sektor. (Blažek, a další, 2008)

Moderní česká regionální politika se začala formovat po rozdělení Československa, tedy v první polovině 90. let 20. století. Její formování přesáhlo 90. léta a do jisté míry se jedná o věc, která má nekonečnou dynamiku. Vzhledem k přítomnosti nových mechanismů, které při začátku české regionální politiky nebyly známé se jedná o proces, který není časově ohraničený. (Blažek, a další, 2007)

Navíc byla regionální politika tématem, které nemělo v počátcích České republiky takovou prioritu. Pozornost byla soustředěna spíše na primárně makroekonomická témata spojená s transformací. Zároveň také meziregionální a ekonomické rozdíly v regionech České republiky nebyly zpočátku tak velké jako v ostatních zemích EU. Současná regionální politika je vnímána jako koncepční činnost státu, které využívají kooperace s orgány regionální a místní samosprávy, přičemž jejich společným cílem je přispět k vyváženému a harmonickému rozvoji regionů České republiky. (Blažek, a další, 2008)

Důležitým prvkem při kooperaci subjektů působících v regionální politice je soudržnost. Soudržností rozumíme společný koordinovaný postup ve využívání

finančních prostředků plynoucích ze strukturálních fondů, které byly pro toto využívání a čerpání určeny. Aby všechny zainteresované subjekty postupovaly koordinovaně, jsou zorganizovány tzv. regionální rady, které přispívají právě k naplnění soudržnosti. Jejich hlavní odpovědností je příprava programů, na jejich základě jsou poté čerpány prostředky ze strukturálních fondů. (GALVASOVÁ, a další, 2007)

4.1.5 Nástroje regionální politiky

Nástroje regionální politiky se obvykle člení do dvou základních skupin, a to na makroekonomické a mikroekonomické. Užívají se sice i další nástroje, ale ty nemají primárně ekonomickou povahu. (Wokoun, a další, 2011). Mezi nástroje regionální politiky patří i přímé investice do fyzických nebo sociálních infrastruktur, daňové zvýhodnění pro ovlivnění alokačního rozhodování firem a možné daňové úlevy z regulace v problémových územích (Maier, 2012). Maier dále tvrdí, že nástroje se vztahují ke konkrétnímu místu a mohou obsahovat podrobná ustavení pro využití území apod.

4.1.5.1 Makroekonomické nástroje

Užití makroekonomických nástrojů v regionální politice je silně omezeno dalšími cíli národního hospodářství, zejména udržením inflace, vyrovnaností platební bilance a realizací cílů průmyslové a či agrární politiky. Mezi tyto nástroje se řadí fiskální politika, monetární politika a protekcionismus. Makroekonomické nástroje mají za cíl zlepšit logickou souvislost měnových kurzů a Evropského měnového systému (Baldwin, Wyplosz, 2013).

Musgrave a Musgraveová (Ochrana, Pavel, Vítek, 1994) zmiňují, že jednou z funkcí rozpočtové politiky je funkce stabilizační: „*Rozpočtové operace ovlivňují agregátní poptávka a změny v úrovni agregátní poptávky ovlivňují úroveň zaměstnanosti a cen*“. Fiskální politika je součástí hospodářské politiky a jejím hlavním cílem je prostřednictvím veřejných rozpočtů udržovat stabilní ekonomický vývoj státu. Tato politika je politikou vlády, která se týká úrovně vládních nákupů, úrovně transferů a daňové struktury (Ochrana, Pavel, Vítek a kol., 2010). Fiskální politika spočívá v systému daní a odvodů na jedné straně a výdajů na straně druhé. Vysoce příjmové regiony přispívají do státního rozpočtu nadprůměrně a nízkopříjmové podprůměrně. Při progresivním zdaněním je tato skutečnost ještě zesílena. V rámci sociálních výdajů ze státního rozpočtu plyne do nízkopříjmových regionů velké množství prostředků. K podpoře vybraných regionů může však stát využívat svojí úlohy odběratele různého zboží či služeb, které hradí ze státního rozpočtu či dávat přednostně zakázky firmám v určitých regionech a tím podporovat jejich rozvoj, či udržet

alespoň současnou úroveň. Teoreticky lze plně regionalizovat fiskální politiku, tedy princip jednotných daní nahradit různými sazbami pro různé regiony v závislosti na jejich rozvinutosti a současně regionálně adresovat výdaje. Pomocí tohoto kroku lze diferencovaně ovlivňovat celkovou poptávku v regionech. V praxi se tato politika nerealizuje z důvodu možné silné politické opozice v rozvinutých regionech a snížení rychlosti ekonomického vývoje v prosperujících oblastech, což by mělo celkový negativní dopad. (Wokoun, a další, 2011)

Hlavní součástí monetární politiky je ovlivňování peněz v ekonomice. Pro regionální využití je velmi přísně omezena z důvodu vlivu na inflaci. Regionalizace monetární politiky se dá provádět usnadněním přístupu k úvěrům, vyšší úrokových sazeb či lhůt splatnosti v určitých regionech. Vliv na regionální politiku není jednoznačný, protože část těchto prostředků se přesunuje mimo region prostřednictvím meziregionálních vazeb. (Wokoun, a další, 2011)

Poslední, tedy třetí skupinu makroekonomických nástrojů tvoří protekcionismus, tedy státní ovlivňování dovozu pomocí cel a limitů, která mají regionální vliv. Znamená to uvalení cla a limitů na výrobky, které se koncentrují v upadajících regionech. Účelem protekcionismu je změna poptávky na domácí produkci. Tato opatření bývají zpravidla na velmi omezenou dobu, během níž je umožněno domácím podnikům zvýšit produktivitu práce, snížit náklady či zvýšit kvalitu, čímž znovu mohou dosáhnout konkurenceschopnosti. Stejně jako u ostatních nástrojů i protekcionismus je spojen s ekonomickými ztrátami. Tyto ztráty jsou z toho, že se snižuje možnost realizace komparativních výhod plynoucích ze specializace země a zapojení do mezinárodního obchodu. (Wokoun, a další, 2011).

4.1.5.2 Mikroekonomické nástroje

Tyto nástroje mají jako hlavní činnost ovlivňování rozhodování ekonomických subjektů o jejich umístění v prostoru. Lze je rozdělit do dvou základních skupin dle toho, na které ekonomické subjekty jsou zaměřeny a to: (1) nástroje, které ovlivňují prostorový pohyb pracovních sil a (2) nástroje, které působí na prostorový pohyb kapitálu. Tyto nástroje přicházejí vždy v podobě účelově poskytovaných finančních částek. Pokud plynou ze státního rozpočtu, jde o konkretizaci fiskální politiky a tedy o makroekonomický nástroj. Mohou však také pocházet z regionálních či lokálních rozpočtů. Cílem mikroekonomických nástrojů je rovnováha na regionálním trhu práce ovlivňováním práce či kapitálu či obojího a současně pomáhají pochopit a vysvětlit reálné jevy a situace. (Wokoun, a další, 2011).

Vzhledem k tomu, že pracovní síla nedokáže okamžitě reagovat na meziregionální rozdíly ve mzdách a míře nezaměstnanosti je vhodné, aby nástroje regionální politiky vhodně zasahovaly a ovlivňovaly rozhodování pracovní síly o migraci. Nejčastější nástroje jsou zaměřeny na přilákání kapitálu, neboť podporování migrace z upadajícího regionu může vést k ještě hlubší depresi v rozvoji. Pokud ale nastane taková situace, kdy je nutné podporovat emigraci obyvatelstva, zaměřuje se podpora převážně na úhradu nákladů spojených s migrací a nabírají následující podoby: (1) úhrada nákladů na stěhování, na přepravu osob a majetku, (2) výkup nemovitostí (protože je region neatraktivní, budou ceny pozemků a nemovitostí klesat a stát či obec je budou vykupovat za přijatelné ceny) a (3) podpora při nákupu nové nemovitosti. (Wokoun, a další, 2011)

Nástroje působící na pohyb kapitálu ovlivňují tvorbu nových pracovních příležitostí v regionu, čehož je možné dosáhnout pomocí stávajících firem, či přilákáním nových. Nástroje, které se zaměřují na zavedené společnosti se zaměřují na rozšiřování výroby, pokud je konkurenceschopná a perspektivní, nebo usnadnit změnu výrobního programu. Na druhou stranu nástroje zaměřené na přilákání nových společností předpokládají, že mnoho činností je prostorově neutrálních a mohou se rozvíjet v alternativních lokalitách. Jedná se buď o relokizaci pracovních míst z regionu, kde jich je přebytek, nebo zakládání nových firem v daném regionu. Prostorový pohyb kapitálu lze ovlivňovat ze dvou stran: (1) stimulací, tedy zvýšením přitažlivosti určitých regionů pro kapitál, nebo (2) restrikcí, tedy zpřísněním podmínek pro fungování kapitálu tak, aby byly firmy nuceny ho alokovat do nových lokalit. Stimulace zpravidla zahrnuje snížení daňových sazeb a restrikce jejich zvýšení. (Wokoun, a další, 2011)

4.2 Regionalizace

Regionalizace je činnost, která vede k vymezení regionů. Tato činnost je opřena o různé metody v závislosti na cíle, druhu sféry, historickém vývoji geografie jako vědy a na celkové úrovni poznání. Je to tedy zpracování informací o rozmístění jevů a předmětů na povrchu. Jsou dvě základní hlediska, kterými se provádí vydělení geografických regionů. Objektivní hledisko, které se zaměřuje na pevnost vazeb mezi složkami regionů a subjektivní hledisko, na základě úkolů výzkumu. Dále se regionalizace rozděluje na fyzickogeografickou a socioekonomickou a dále na regionalizaci v jednotlivých vědních disciplínách, např. klimatickou, hydrogeologickou, geomorfologickou a další prostorové vědy. (Wokoun, a další, 2008). Regionalizace odkazuje na integrační procesy, které

vyplývají z působení trhu, soukromého obchodu a investičních toků a z politiky a rozhodnutí společnosti spíše než z předurčených plánů národních nebo místních vlád, jde tedy o proces ekonomické spolupráce a integrace, která má vést k dosažení ekonomického růstu pomocí liberalizace obchodu a investic (Svatoš a kolektiv, 2009). Zároveň Svatoš (Svatoš, 2009) představuje spontánní proces, který vzniká odspoda (bottom-up), avšak je zpravidla určen shora na základě těchto integračních procesů. Cihelková (Cihelková, 2007) doplňuje regionalizaci o to, že je to jakýsi nejnižší typ regionální spolupráce, který není výsledkem cílené politiky státu, vyplývá ze vzájemné ekonomické závislosti určitých zemí.

Proces regionalizace podle Wokouna probíhá celkem ve třech fázích:

- Definice účelu
- Analýza vstupních dat
- Provedení vlastního vymezení regionů

V závislosti na potřebě vymezení různých regionů, které plní ten či onen účel, rozlišujeme několik typů regionalizace. Regionalizaci tedy lze uskutečnit na základě mnohých kritérií. Mezi tato kritéria patří:

- Socioekonomická kritéria, např. nezaměstnanost, kriminalita, nebo problémovost v hospodářství
- Fyzicko-geografická kritéria, např. nížiny, lesy, hory
- Ostatní výběrová kritéria, např. oblasti cestovních ruchů, obilnářské regiony, vinařské regiony

(Wokoun, a další, 2011)

Mezi regiony existuje jistá hierarchie. Tuto hierarchii při pohledu shora popsat triadickým modelem, tzv. triádou supraregion – region – subregion. Takováto posloupnost vede k zařazování regionů do různých velikostních tříd. Pro porovnání velikostí se používá triáda makroregion – mezoregion – mikroregion.

Při regionalizaci existují dva postupy, a to shora a zdola. Při regionalizaci zdola je vycházeno ze základních jednotek a umožňuje snížit subjektivnost při vymezení regionů. Regionalizace shora se snaží vymezit typické území regionů. Úkolem regionalizace je tedy stanovení procesů, způsobu vývoje a vazeb tak, aby byly ukázány charakteristické rysy regionu při vyloučení detailů, které tyto rysy narušují. (Wokoun, a další, 2011)

4.3 Dokumenty RR

4.3.1 Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

Je základním zákonem, jehož předmětem úpravy je stanovení podmínek pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyvážit rozvoj státu, či kraje a s tím související působnost úřadů vytváří podmínky pro realizaci sociohospodářské soudržnosti. Podpora v tomto zákoně je zaměřena na dynamický a vyvážený rozvoj s důrazem na kvalitu života, životního prostředí, snížení regionálních disparit a využití místního potenciálu. Oblasti podpory dále vymezuje strategie regionálního rozvoje ČR.

4.3.2 Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje v daném období. Na základě zákona č. 248/2000 Sb. je nástrojem pro realizaci regionální politiky. Přestože tento dokument obsahuje krátkodobé realizační kroky, jedná se o střednědobý dokument, ve kterém je kladen důraz na koordinační roli regionální politiky.

SRR obsahuje tři základní části. První je analytická část, která hodnotí situaci České republiky v oblasti RR a posuzuje ji v evropském kontextu. „*Analytická část je výchozím podkladem pro formulování zásad regionální politiky, stanovení jejích priorit, opatření a nástrojů na období 2014-2020*“ Tato analýza vychází z podkladů, jež byly získány v rámci hodnocení výsledků předchozího, současného programového období a průběžné kontroly socioekonomických ukazatelů, či jiných dokumentů.

Druhou částí je návrhová část, která určuje cíle a priority regionální politiky ČR pro období 2014-2020. Celkovým cílem je zajištění dynamického a vyváženého rozvoje ČR s ohledem na kvalitu života a životního prostředí a přispět ke snížení regionálních disparit a současně využít místní potenciál pro zvýšení konkurenceschopnosti regionů. Tento globální cíl je v dokumentu rozdělen na čtyři základní cíle.

- Růstový cíl – podpora konkurenceschopnosti a využití ekon. potenciálu
- Vyrovnávací cíl – zmírnit prohlubování negativních regionálních rozdílů
- Preventivní cíl – posílit environmentální udržitelnost
- Institucionální cíl – optimalizace institucionálního rámce pro rozvoj regionů

Poslední částí je implementační část, která nastavuje systém realizace regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni. Z institucionálního hlediska přiřazuje prioritám

a opatřením v oblasti regionálního rozvoje organizační zabezpečení. Z hlediska zdrojů stanovuje způsob využití financí v nástrojích, ale neobsahuje konkrétní finanční plány realizace SRR.

4.3.3 Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020

Dohoda o partnerství je strategický dokument, jenž zastřešuje čerpání finančních prostředků ze strukturálních investičních fondů EU. Je v ní analyzována současná socioekonomická situace ČR, místní disparity a rozvojový potenciál. Na základě této analýzy jsou stanoveny priority financování, při sledování naplňování společných cílů EU.

V tomto dokumentu jsou stanoveny konkrétní operační programy, ze kterých je možné čerpat finanční prostředky z EU. Jejich výčet je v tabulce níže. Tematicky Dohoda o partnerství 2014-2020 navazuje na NSRR z předchozího programového období. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019)

Tabulka 4 – Cíle dohody o partnerství

Cíl investice pro růst a zaměstnanost	EFRR - Evropský fond pro regionální rozvoj
	ESF - Evropský sociální fond
	FS - Fond soudržnosti
Cíl Evropská územní spolupráce	EFRR - Evropský fond pro regionální rozvoj
	ESF - Evropský sociální fond
	FS - Fond soudržnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle: (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019)

4.3.4 Nástroje regionální politiky v EU

EU užívá celou řadu nástrojů regionální politiky. Kromě analýzy území a vymezení typů problémových oblastí je důležitým úkolem regionální politiky určit typy regionálních pobídek a stimulů. Kromě těchto stimulů se uplatňují další opatření, například podpora infrastruktury, zlepšování životního prostředí či podpora rozvoje lidských zdrojů. (Wokoun, a další, 2011) Hlavním nástrojem jsou strukturální a investiční fondy, které jsou popsány v následující kapitole. (Wokoun, a další, 2011)

4.4 Strukturální a investiční fondy

Pro realizaci pomoci byly v průběhu vývoje regionální a strukturální politiky využívány jednotlivých fondů, jejichž počet se stejně jako objem prostředků do nich alokovaných měnil. (Wokoun, a další, 2011) Tyto fondy jsou hlavním nástrojem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Pomocí nich se rozdělují finanční

prostředky, určené ke snižování disparit mezi členskými státy a regiony. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012)

Podíváme-li se do zprávy Ministerstva pro místní rozvoj *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020* pocházející z roku 2015, zjistíme, že jsou v ní investice do strukturální a regionální politiky velmi intenzivně zahrnuty, byť se o nich zpráva explicitně nezmiňuje.

Ukazuje se, že Evropská unie realizuje a plní své cíle v sedmiletých cyklech, přičemž každá jednotlivá země zpracovává programové dokumenty tak, aby nastavila dosažitelné a realizovatelné cíle a priority. Stejným způsobem se rovněž doporučuje nakládat s rozpočtem.

Ze zprávy *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020* je patrný přehled cílů, které byly pro všechna prozatímní období nastaveny a jaký objem financí na ně Česká republika čerpala. Je viditelné, že zatímco v prvním období se Česká republika soustředila zejména na podporu problematiky a vybudování povědomí o strukturální a regionální politice, přičemž na podporu napříč spektrem, ať už se jednalo o podporu zaostávajících regionů, oblastí potýkajících se s restrukturalizací či zvyšování politiky zaměstnanosti a vzdělávání – přičemž na všechny tyto aktivity z evropských strukturálních a investičních fondů čerpala více než dvě miliardy korun, pro další dvě období došlo k redefinici cílů.

Zatímco v prvním období byla hlavním cílem podpora napříč spektrem příležitostí, ve druhém období čerpání z evropských strukturálních a investičních fondů, tedy mezi lety 2006 až 2013 se Česká republika zaměřila na konvergenci z předešlého období, podporu regionální zaměstnanosti a konkurenceschopnosti a prohlubování evropské územní spolupráce. Na tyto aktivity, které byly ze strany České republiky a jejích institucí, bylo vyčerpáno více než dvanáctkrát více než v předchozím období, tedy dvacet šest a půl miliardy korun.

Pro třetí období, k jehož konci Česká republika během psaní této diplomové práce spěje, jsou jasně definované priority a sice investice pro růst a zaměstnanost a další prohlubování evropské územní spolupráce. Na tyto dvě priority má Česká republika čerpat o něco méně financí než v předešlém období a sice necelých dvacet čtyři miliard českých korun. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015)

Po uplynutí aktuálního období, ve kterém Česká republika čerpá finance z evropských strukturálních a investičních fondů, bude velmi zajímavé podrobit analýze

zejména položku, která je v cílech definována jako „investice pro růst a zaměstnanost“, neboť v průběhu tohoto období dosáhla česká ekonomika prakticky plné zaměstnanosti, která pro ni není kontraproduktivní, ba naopak. Vyčíslení, z jaké části k prakticky plné české zaměstnanosti přispěly investice Evropské unie, bude velmi zajímavým ukazatelem zejména pro veřejnost, která následně může, alespoň zčásti, změnit svůj postoj a vnímání Evropské unie, které je v současné době v České republice stále spíše negativní.

4.4.1 Evropský fond pro regionální rozvoj

Evropský fond pro regionální rozvoj, dále jen EFRR se zaměřuje na modernizaci a posilování hospodářství. Podporuje zejména investiční infrastrukturní projekty, jako jsou výstavby silnic, železnic, odstraňování ekologických zátěží, rekonstrukce kulturních památek, investice do dopravní a technické infrastruktury a další. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012)

Evropský fond pro regionální rozvoj je dalším z hlavních finanční nástrojů, které přispívají k politice soudržnosti Evropské unie. Tato instituce si klade za cíl napomáhat při snižování rozdílů mezi evropskými regiony. Vychází z předpokladu, že mezi evropskými regiony jsou progresivnější, ekonomicky výkonnější regiony a na druhé straně spektra také ty zaostalejší a méně rozvinuté. Snižování rozdílů mezi dvě protipóly je tedy hlavním cílem EFRR. Svůj stálý monitoring, expertízu a pomoc věnuje EFRR zejména těm regionům, které jsou trvale a závažně znevýhodněny kvůli přírodním a demografickým podmínkám. Jako příklady takových regionů lze zmínit například nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou osídlení a současně také ostrovní, přeshraniční a horské regiony.

Fungování EFRR definuje právní úprava Smlouvy o fungování Evropské unie, dále jen SFEU. Konkrétně se jedná o články č. 174 a 178 SFEU.

Články č. 174 a 178 také definují cíle, které EFRR naplňuje. Mezi jeho obecné a časově neomezené cíle patří zejména podpora rozvoje a strukturálních změn regionů, ve kterých rozvoj zaostává a také přeměna upadajících průmyslových regionů. (Evropský parlament, 2020)

Mimo časově neomezené cíle má také EFRR definované cíle pro konkrétní období, ve kterých dochází k čerpání strukturální a investičních fondů. Pro aktuální období let 2014-2020, do jehož konce se během psaní této diplomové práce blížíme, má EFRR definované stejné cíle, které jsou popsány ve zprávě *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020*, jejímž autorem je Ministerstvo pro místní rozvoj. (Evropský parlament, 2020)

4.4.2 Evropský sociální fond

Tento fond podporuje aktivity v oblasti zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. Dále podporuje neinvestiční projekty, jako jsou např. rekvalifikace nezaměstnaných, programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež a další znevýhodněné skupiny obyvatel či tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance atd. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012)

4.4.3 Fond soudržnosti

Je také znám jako Kohezní fond a na rozdíl od strukturálních fondů byl vytvořen na podporu chudších států (nikoli regionů). Finanční prostředky z něj plynou na investiční projekty se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu, ochranu ŽP a na oblast energetiky. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012)

4.4.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Je nástrojem pro podporu rozvoje venkova, který spadá do zemědělské politiky EU. Jeho cílem je zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí, krajiny a kvality života. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012)

Cílem tohoto fondu, který je zdrojem financování druhého pilíře Společné zemědělské politiky EU je posilovat sektory zemědělství a lesnictví a rozvoj venkova obecně. Na programovací období 2014-2020 má rozpočet přes 100 mld. EUR které podpoří rozvoj ve výše zmíněných sektorech a dále na udržitelný rozvoj venkovské ekonomiky. Šest hlavních priorit na aktuální programovací období jsou:

- Předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a na venkově
- Zvyšování konkurenceschopnosti všech typů zemědělství a podpora inovativních a dlouhodobě udržitelných technologií
- Podpora „welfare“ zvířat a risk management v zemědělství
- Podpora snižování závislosti na nerostných zdrojích a podpora nízkouhlíkové ekonomiky v zemědělství, lesnictví a zpracovatelském průmyslu
- Podpora sociální inkluze, snižování chudoby a ekonomický rozvoj venkova
- Obnova, ochrana a podpora ekosystémů spojených se zemědělstvím a lesnictvím

Tyto body a fond mají oporu v regulacích EU č. 1305/2013, 1310/2013 a 807/2014. (European Commission, 2019)

4.4.5 Evropský námořní a rybářský fond

cílem tohoto fondu je podpora rybolovu, který spadá do společné rybářské politiky EU. Jsou z něj financovány aktivity týkajícího se mořského i vnitrozemského lovu ryb, modernizace lodí a investice do zpracovatelského průmyslu. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012).

Tabulka 5 – Alokace financí do Evropských strukturálních a investičních fondů

Evropské strukturální a investiční fondy (ESI)	Alokace fondů (mld. €)
Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)	11,94
Fond soudržnosti (FS)	6,25
Evropský sociální fond (ESF)	3,43
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)	2,30
Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)	0,03
Celkem	23,95

Zdroj: Vlastní zpracování dle: (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019)

Z tabulky je patrné, že fondy pro ČR vyčlenily prostředky ve výši téměř 24 miliard eur. Nejvíce financí bylo alokováno do Evropského fondu pro regionální rozvoj, kde objem finančních prostředků činil 11,94 miliard eur. Nejméně bylo alokováno do Evropského námořního a rybářského fondu. V aktuálním programovém období 2014-2020 je možno čerpat finance i v rámci národních operačních programů, programů přeshraniční spolupráce, programů nadnárodní a meziregionální spolupráce.

4.4.6 Programy pro programovací období 2014 - 2020

Národní operační programy vycházejí z Dohody o partnerství pro období 2014-2020. Operační program se skládá z cílů a priorit, kterých chce daná členská země dosáhnout v daném programovém období.

Tabulka 6 - alokace Operačních programů

Operační program	Alokace (mld. EUR)
OP Doprava	4,7
OP Životní prostředí	2,6
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	4,3
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	2,8
OP Zaměstnanost	2,1
Program rozvoje venkova	2,3
Integrovaný regionální OP	4,6
OP Technická pomoc	0,22
OP Praha- pól růstu	0,2
Operační program Rybářství	0,03
Celkem	23,85

Zdroj: Vlastní zpracování dle: (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019)

V dokumentech pro každý operační program je možné zjistit, jakým způsobem lze čerpat finanční prostředky a pro koho jsou určeny. Další programy které lze využít jsou tzv. Programy přeshraniční spolupráce, které jsou určeny pro regiony sousedící mezi ČR a jiným členským státem a mezi podporované aktivity patří rozvoj cyklistických stezek, cyklotras a lyžařských stezek.

Programy přeshraniční spolupráce

- Interreg V-A ČR – Polsko
- Interreg V-A Slovenská republika – ČR
- Interreg V-A Rakousko – ČR
- Program přeshraniční spolupráce ČR – Svobodný stát Bavorsko
- Program spolupráce Svobodný stát Sasko - ČR

Programy nadnárodní a meziregionální spolupráce

- Program nadnárodní spolupráce Interreg CENTRAL EUROPE
- Program nadnárodní spolupráce Interreg DANUBE
- Program mezinárodní spolupráce INTERREG EUROPE
- Program mezinárodní spolupráce ESPON 2020
- Program mezinárodní spolupráce INTERACT III
- Program URBACT III

4.5 Endogenní, exogenní a neoendogenní přístup k regionálnímu rozvoji

Existují tři základní přístupy regionálního rozvoje a to endogenní, exogenní a moderní přístupy, pro které je charakteristická metodologická rozmanitost, rozdílné vymezení aktérů a mechanismů regionálního rozvoje a rozdílná doporučení pro uplatňování regionální politiky, tedy přístup neoendogenní, jež dává endogennímu přístupu nový rozměr.

Exogenní a endogenní přístup byly dva základní teoretické přístupy v počátku uvažování o přístupech k regionálnímu rozvoji. Tyto směry zobecňují první výsledky činností regionalistů a zastávají dva protipóly v tom, jak na regiony působit. V 70. letech 20. století byl dominantní exogenní přístup, který zahrnoval podporu regionů shora, tedy od centra, státu, či jiného nadřazeného celku. V evropské unii byly zaostávající regiony zařazovány do kategorií, podle typu znevýhodnění a poté financovány. Od 70. let ale nastává změna a klade se větší důraz na endogenní přístup. Ten klade důraz na snahu rozvíjet region zevnitř a mobilizaci vnitřních zdrojů. Tento přístup předpokládá, že aktéři ve svých

lokality dovedou rozpoznat rozvojové předpoklady a překážky a budou se snažit dostat co nejvíce z potenciálu lokality. Kulturní a geografické odlišnosti mezi regiony by se měly udržovat a dále rozvíjet k zatraktivnění lokality. (Hudečková, a další, 2010)

V tabulce č. 7 níže jsou shrnuty rozdíly mezi endogenním a exogenním přístupem k regionálnímu rozvoji a jejich základní charakteristiky.

Tabulka 7 - Charakteristiky exogenního a endogenního regionálního rozvoje

	Exogenní regionální rozvoj	Endogenní regionální rozvoj
Hlavním řídicím místem je:	Centrum	Lokalita
Způsob řízení je:	Centralistický	Decentralizovaný
Hlavní zdroje RR jsou spatřovány ve:	Technických inovacích	Sociálních inovacích
Hospodářský potenciál regionů spočívá v:	Aglomeračních úsporách	Lidském kapitálu
Hlavní výkonné subjekty rozvoje jsou:	Globální firmy	Lokální firmy
Zdůrazňuje se potřeba investic do:	Technicko-ekonomické oblasti	Vzdělání
Hlavním efektem je:	"Vítězí globalita"	"Vítězí lokalita"

Vlastní zpracování dle: (Hudečková, a další, 2010)

Z tabulky je patrné, že výhodnější pro regionální rozvoj je přístup endogenní, přestože exogenní může pomocí velkého množství finančních prostředků postavit důležitou infrastrukturu, která nemusí nutně být závislá na tom kde je, například atomové elektrárny a podobně. Endogenní regionální rozvoj dovede v lokalitě nejen zlepšit kvalitu života, ale především využít do maximálního potenciálu lidský kapitál a silné stránky regionu.

4.5.1 Teorie regionálního rozvoje

Teorií regionálního rozvoje bylo vytvořeno v minulosti velké množství a lze je klasifikovat dle mnoha kritérií. Tradičním dělením je dělení na dvě kategorie. Teorie regionální rovnováhy, tedy konvergenční teorie, podle které je přirozenou tendencí regionálního rozvoje vyrovnávání rozdílů mezi regiony. Druhou teorií je teorie regionální nerovnováhy, tedy divergenční teorie. Podle které dochází v čase spíše k zvětšování rozdílů mezi regiony. Základním rozdílem mezi oběma kategoriemi je v tom, zda autoři přikládají větší význam mechanismům a procesům vedoucím k nivelizaci, či zda za důležitější považují procesy a mechanismy diferenciační. (Blažek, a další, 2007)

Teorie regionálního rozvoje mají významný poznávací význam, avšak jejich znalost je základem pro koncepci vhodné regionální politiky či strategie. Poskytují také více či méně ucelený systém působení faktorů, subjektů a mechanismů regionálního rozvoje. (Wokoun, a další, 2008)

Pro pochopení množství teorií regionálního rozvoje, je třeba znát alespoň základní přehled ekonomických směrů, ze kterých vycházejí, či jsou jimi inspirovány. Různorodost těchto teorií je způsobena odlišným pohledem ekonomických škol na fungování ekonomiky a z rozdílů v principech a konceptech. Mezi základní teorie se řadí Neoklasická teorie, Keynesiánská ekonomie, Neomarxismus, Neoliberální ekonomie a Institucionální ekonomie. Institucionální přístup je z pohledu této práce nejdůležitější a dále bude této teorii věnována pozornost. (Blažek, a další, 2007)

Tabulka 8 - Historické přístupy v regionálním rozvoji

Obecný přístup	Převažující teorie regionálního rozvoje	Regionální politika	Hlavní aktér
Neoklasický (1920-1940)	Teorie regionální rovnováhy (neoklasické modely)	Základní koncept – „Dělníci za práci“, nástroje pro zvyšování mobility pracovních sil	Racionálně uvažující a jednající jedinci (homoeconomicus), firmy
Keynesiánský (1950-1975)	Teorie regionální nerovnováhy (např. teorie kumulativních příčin, jádro-periferie)	„práce za dělníky“ – nástroje podporující příliv investic ze soukromého i veřejného sektoru do problémových regionů	Firmy, stát
Neomarxistický (1970-1985)	Teorie regionální nerovnováhy (např. teorie nerovné směny, dependency theory)	Návrhy na opatření neomarxisté neformulovali. V některých zemích byla region. politika účinná na úkor ekonomické výkonnosti.	Stát, státní organizace, odborové organizace
Neoliberální (1975-)	Teorie regionální rovnováhy i nerovnováhy (např. nová teorie růstu)	„podpora lokální iniciativy“ – podpora malých a středních firem, decentralizace a deregulace	Racionálně uvažující jedinci, firmy
Institucionální (1980-)	Teorie regionální nerovnováhy (např. teorie průmyslového okrsku)	„spolupráce a inovace“ – podpora malých a středních firem, networking, šíření inovací, proměna místních institucí na základě učení	Lidé, instituce, firmy, veřejné organizace
Teorie učících se regionů (současnost)	Teorie učících se regionů	Stimulace lokálních iniciativ, využití místního endogenního rozvojového potenciálu. znalosti a inovace jsou klíčovými mechanismy regionálních rozdílů.	Firmy, instituce, regionální inovační systémy
Eklektické období regionální politiky (současnost)	Eklektická	Podpora šíření inovací pomocí spolupráce soukromého a veřejného sektoru.	Lidé, inovativní firmy, vědecké instituce

Vlastní zpracování dle: (Blažek, a další, 2007)

4.5.1.1 Neoklasická teorie

Za zakladatele neoklasické teorie jsou považováni Léon Walras a Alfred Marshall, tuto teorii vybudovali na mikroekonomických základech se zájmem zaměřeným na analýzu chování jednotlivců a firem na trhu, analýzy reakcí tržních aktérů na změny poptávky (Blažek, Uhlíř, 2011). Tato teorie se vyznačuje důrazem na formální, matematizovaný popis ekonomických jevů s pozitivistickými metodami, současně dochází k opominutí věcného obsahu, k abstraktním analýzám bez návaznosti na konkrétní problémy (Blažek, Uhlíř, 2011). Neoklasická teorie je vybudována na mikroekonomii se zaměřením zejména na analýzu chování jednotlivců a firem na trhu. Rysem této teorie je předpokládaná

racionalita aktérů (homo economicus), dokonalá informovanost aktérů, dokonalá mobilita a dělitelnost výrobních faktorů. Je – li to všechno splněno, vede neoklasická teorie k samovolnému stavu rovnováhy na trhu. Současně tato teorie regionální problémy nepředpokládá. Nezaměstnanost se připisovala nepřizpůsobením kapitálu, či pracovních sil tržním principům a technologie byly považovány za dané a bez vlivu na utváření nerovnovážného stavu. (Wokoun, a další, 2011). Hamáček (Hamáček, 2013) doplňuje neoklasickou teorie o to, že kapitál je hlavním faktorem růst, musí existovat rozdíly ve výnosnosti kapitálu mezi chudými a bohatými zeměmi. Hobza (Hobza, 2016) uvádí, že jádrem neoklasické teorie jsou teorie chování spotřebitele, teorie ekonomické rovnováhy a teorie blahobytu spojené s aplikací tzv. marginální analýzy.

4.5.1.2 Keynesiánská teorie

Za zakladatele keynesiánské ekonomie je považován John Maynard Keynes, který tvrdil, že vláda má využít síly státního rozpočtu k zajištění hospodářského růstu a stability, to je k překonání recesí (Jílek, 2013). Proti předchozí teorii je keynesiánská teorie mnohem méně všeobecná a nepředpokládá univerzální pravidla pro rovnováhu trhu apod. Současně je založena na analýzách především makroekonomických ukazatelů, zejména úrokových sazeb a nezaměstnanosti. Tato teorie měla svůj vrchol v 60. letech (Jílek, 2013).

Jedním z důležitých faktorů jsou investice z veřejného sektoru (intervence státu), které mají přispět k odstranění deviací na trhu. Keynesiánská teorie má kromě řady pozitiv také svá negativa, jako je rozsáhlý rozpočet, podpora zastaralým odvětvím, vysoká míra přerozdělování a mikromanagement, což může vést k dluhům a inflaci. Regionální problémy nejsou považovány za krátkodobý jev a nezaměstnanost má ve velké míře řešit stát pomocí prostorově rovnoměrnějšího rozložení pracovních příležitostí. (Wokoun, a další, 2011).

Keynes vytvořil teorii agregátní poptávky na bázi funkce spotřeby a funkce investic a novou teorii peněz na bázi preference likvidity, která popírala tehdejší neutralitu peněz (Hobza, 2016). Keynesiánská teorie fiskální politiky hájí deficitní rozpočet expanzivními opatřeními během hospodářského útlumu (Ochrana, Pavel, Vitek, 2015). Smolík (Smolík, 2014) dodává, že základem této teorie je názor o nevyhnutelnosti státních intervencí do hospodářství.

4.5.1.3 Neomarxistická teorie a teorie závislosti

Tato teorie vznikla v Evropě v 70. letech minulého století a je nazývána také jako regulační teorie. Důvodem jejího vzniku byla ekonomická krize, přes kterou došlo k růstu

a nedostatečné vysvětlení, proč se tempa růstu v různých zemích liší. Zastánci této teorie prosazují silný intervencionismus v otázce řešení nerovností. Nerovný regionální rozvoj je zde považován pouze za prostorový rozměr strukturálních a sociálních nerovností a řešení těchto nerovností vidí na národní či nadnárodní úrovni. (Wokoun, a další, 2011)

Dependency theory je neomarxistickou teorií regionálního rozvoje a spočívá ve využívání slabostí periferií, jejichž závislost na jádru je neustále prohlubována a nemohou si tak vytvořit vlastní domácí trh. Jako hlavní příčinu závislosti je spatřována v nutnosti rozvojových udržet export a v monopolním postavení vyspělých zemí v technologii a sféře obchodu. U periferních zemí k rozvoji došlo z toho důvodu, že neměly zdroje o které „mateřská“ země měla zájem. (Blažek, a další, 2007). Teorie závislosti na zdrojích vychází z úvahy, že „*prostředí obklopující firmu je vesměs stejně důležité jako firma sama*“, teorie je založená na podstatě, kdy podniky či firmy přijímají strategická rozhodnutí vedoucí k získání přístupu ke klíčovým zdrojům, aby stabilizovaly svoje vztahy k externímu prostředí a zajistily si tak svoji existenci (Dvořáček, Tyll, 2010).

4.5.1.4 Neoliberalní teorie

Neoliberalní teorie se výrazně rozvíjela od 50. letech 20. století a v 70. a 80. letech 20. století se začal prosazovat monetarismus (Blažek, Uhlíř, 2011). Tato teorie je představována Miltonem Friedmanem a vychází z předpokladu, že centrální zásahy státu ovlivňují chování tržních subjektů (Dvořáková a kol., 2012). Vznikla ve stejné době jako neomarxistická teorie a dá se říci, že působí jako její protipól v tom smyslu, že autoři zabývající se touto teorií znovu oživilí víru v samoregulační schopnosti trhu. Neoklasickou teorii obohatili o mikroekonomickou teorii.

Rozdílem mezi neoliberalismem a intervencionistickými směry bylo rozdílné pojetí progresivních daní, státních výdajů kritika Phillipsovy křivky. Uplatňováním doporučení neoliberalistů v USA a Velké Británii se sice celkově zlepšila úroveň hospodářství, došlo však také ke zhoršení stavu marginalizovaných skupin obyvatel, a proto se dá říci, že z dlouhodobého hlediska neoliberalismus způsobuje prohlubování sociálních problémů a nebere v potaz možnost monopolizaci ekonomiky. (Wokoun, a další, 2011). Smolík (Smolík, 2014) doplňuje, že tato teorie si klade za hlavní cíl vysvětlovat realitu, která vychází z představ o žádoucím uspořádání mezinárodních vztahů.

4.5.1.5 Institucionální teorie

Vznik institucionální ekonomie je spojen s Thorsteinem Veblenem, který se zabýval otázkou toho, proč a jak dochází ke změnám ve společnosti. To, jak ke kulturním, tak k ekonomickým změnám. Samotná teorie má nedeterministický přístup, který předpokládá otevřený systém a neurčitý cílový stav. Armstrong a Taylor dodávají že, tato teorie je orientovaná na fungování podniku v souladu s vnitřními a vnějšími podmínkami a mají zároveň za cíl získat legitimacy a dosáhnout uznání. (Armstrong, Taylor, 2015)

Dle institucionalistů nemá smysl vytvářet obecně platné modely chování, protože rozmanitost procesů v různých společnostech vylučuje možnost toho, že by se lidé v různém čase a prostoru chovali stejně. Společenské instituce a struktury v tomto přístupu fungují nezávisle na jednotlivcích, avšak svým jednáním je omezují (mají akulturační vliv). Tato teorie se velmi úspěšně vyvíjí v oblasti objasňování hospodářského růstu a rozdílů mezi ekonomikami států a regionů. Další oblastí, je také analýza motivů chování ekonomických aktérů, proces učení u firem i jednotlivců, tvorba inovací, vztah práva a ekonomiky a role politické moci a zájmových skupin ve fungování ekonomiky. (Blažek, a další, 2007)

Institucionalisté se ohledně koncepce regionální politiky snaží nalézt způsoby napomáhání interakcí a učení aktérů a zvýšení jejich reflexivity. Toho lze dosáhnout pomocí intervence veřejného sektoru, nebo společného úsilí veřejného a soukromého sektoru. Konkrétněji tyto intervence mohou být zvýšení investic do vzdělání, podporu vzniku institucí vědy a výzkumu, a organizací, které podporují a usnadňují komunikaci. Veřejný sektor v tomto směru působí pouze jako katalyzátor, spolupráci iniciuje a podporuje, ale bez vlastní iniciativy. Bez zájmu soukromého sektoru však k prospěšné spolupráci nedojde. Ukazuje se tedy, že nejúčelnější investice jsou ty do lidských zdrojů, zejména do vzdělávání a výchovy kvalifikovaných lidí. Kromě formálních vztahů mezi aktéry, jsou i neformální neméně důležité. Jejich vysoká hustota charakterizuje úspěšné regiony, avšak jejich existence je podmíněna přítomností aktérů, kteří mají co sdílet. (Blažek, a další, 2007)

4.5.1.6 Teorie skupiny jádro-periferie

Základním kamenem v teorii „jádro-periferie“ je vytvoření vztahů a struktur, které jsou výhodnější pro jádro. Rozlišujícím znakem mezi regiony je míra jejich závislosti na jiných regionech a vysoká míra tvorby inovací u jádra. Jádro a periferie také představuje výhodnou spolupráci regionů na základě komparativních výhod. Regionální růst je zde pojat jako nerovnovážený proces a na rozdíl od neoklasických modelů je zde dlouhodobá

nerovnoměrnost ekonomického rozvoje. Tyto nerovnoměrnosti jsou žádoucí pro další vývoj a nelze je eliminovat. (Blažek, a další, 2007)

4.5.1.7 Sítě kontaktů a regionální „zakořenění“

Sítě kontaktů a různých vazeb mezi různými organizacemi v rámci regionu zvyšují schopnost podniků zmobilizovat zdroje a pružněji reagovat na změny. Přestože ve stejném oboru si společnosti konkurují, dochází mezi nimi také ke spolupráci, výměně informací, specializaci a podpoře inovací. V dnešní době globalizace se jako důležitou jeví schopnost regionálních ekonomik skloubit sítě místních podpůrných kontaktů s kontakty na centra inovací. (Blažek, a další, 2007)

Podniky a jednotlivci jsou „zakořenění“ v síti svých kontaktů, které dále určují jeho možnosti a záleží na subjektech, jak dobře dovedou své kontakty využít a jak dobré je má. V tomto ohledu se o regionech mluví jako o průsečíku prostorových vztahů a sítí kontaktů. Role osobních vztahů a sítí kontaktů slouží jako prostředek socioekonomické analýzy zkoumající příčiny hospodářských rozdílů mezi regiony. (Blažek, a další, 2007)

4.5.1.8 Teorie učících se regionů

Konkurenceschopnost v této teorii není brána jako cenová, ale jako konkurence založená na inovacích, na nových kombinacích znalostí a schopností vytvářet nové služby a výrobky. Znalosti jsou považovány za nejdůležitější surovinu a učení je zde jako rozhodující proces z hlediska udržitelné konkurenceschopnosti. S tím souvisí velká závislost na lidských zdrojích, které jsou nositeli znalostí a schopností. Hlavním přínosem této teorie je analýza procesů, kterými v regionech vznikají znalosti a inovace. (Blažek, a další, 2007)

4.5.1.9 Současné období regionální politiky

V současné době je na rozdíl od předchozích značně eklektická s výrazným vlivem institucionálních přístupů. Na regionální úrovni jsou převažující opatření stimulující lokální iniciativy (decentralizace, deregulace). Zejména klade důraz na využití místního endogenního rozvojového potenciálu (lidských zdrojů, znalostí, kontaktů apod.). Současně hrají velmi důležitou roli regionální a místní samosprávy a jimi pověřené instituce při spolupráci se soukromým sektorem. Tato spolupráce se projevuje přínosem v podobě poradenství, nových technologií a postupů a zvýšení kvalifikace lidí. (Blažek, a další, 2007)

Tato spolupráce mezi aktéry soukromého a veřejného sektoru je v současnosti stále častější a je označována jako PPP (Public private partnership). Smyslem je tvorba projektů,

na které nemá veřejný sektor zkušenosti, či prostředky ale mají např. pozemky, na kterých se dá projekt realizovat. Díky tomu mohou mít podíl na společnosti a přímo ji tak efektivně kontrolovat a ovládat. Opačným motivem mohou být projekty, které nejsou pro soukromé investory atraktivní, ale jsou důležité pro region či obec. V takových případech může nabídnout výhodnější podmínky, aby přilákal investory. (Blažek, a další, 2007)

4.6 Faktory regionálního rozvoje

Klíčovými faktory v regionálním rozvoji jsou přírodní zdroje, hmotné faktory v podobě jejich produkčního potenciálu, nehmotné faktory (inovace, účinné ICT) a lidské zdroje a úroveň jejich vzdělanosti. Z těchto faktorů jsou díky poznání socioekonomických procesů a empirickým poznatkům posledních let nejdůležitějším faktorem lidské zdroje. Tyto faktory jsou v čase variabilní, což souvisí se stupněm poznání socioekonomických procesů a tomu, že podléhají změnám z důvodu vývoje struktur a vzájemného působení. (Hrabánková, a další, 2011)

Tabulka 9 - Faktory regionálního rozvoje v ČR

SRR ČR	Hlavní faktory rozvoje
2007-2013	Lidé, osídlení, ekonomika regionů, technická a dopravní infrastruktura, využití kulturního potenciálu, cestovní ruch, veřejná správa
2014-2020	Přírodní poměry, ekonomika, obyvatelstvo, struktura osídlení, infrastruktura, veřejná správa

Zdroj: Vlastní zpracování dle: (Hrabánková, a další, 2011)

Cílem regionálního rozvoje je podle MMR ČR konkurenceschopný region, který je přitažlivý jak pro investory, tak pro obyvatele a současně si zachovává vysokou kvalitu životního prostředí. Východiskem pro strategii je šest významných faktorů, které jsou pro rozvoj regionu klíčové (viz tabulka výše). Tyto faktory jsou dále syntetizovány z hlediska dosaženého stupně z třech pilířů – ekonomický rozvoj a regionální konkurenceschopnost, územní soudržnost a environmentální udržitelnost. Synergie faktorů v těchto pilířích určují konkurenceschopnost daného regionu. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013)

4.6.1 Aktéři

Pojem aktér pochází původně z latiny a znamená v překladu jednající. Je tvůrcem a realizátorem různorodých činností. V širším smyslu zahrnuje také skupiny a ne pouze individua jako nositele aktivit. V moderní sociologii je tento pojem v řadě kontextů, mezi nimiž je nejvýznamnější teorie sociálního systému Talcotta Parsonse a teorie Alaina Touraina. Touraine tvrdí, že pro rozvoj regionů a lokalit je extrémně důležitý činný aktér. Je třeba se zajímat také o to, jak daný aktér sám k tvorbě přispívá, interpretuje

a racionalizuje. Jak nakládá se situacemi, v nichž se ocitá, jak nakládá se svými možnostmi a časem. (Petrušek, 2009)

Ve velkém sociologickém slovníku je aktér charakterizován jako nositel, iniciátor a realizátor sociální činnosti. (Linhart, a další, 1996) Tito aktéři jsou vlastníky hmotného a nehmotného kapitálu, pomocí kterého rozvíjejí lokalitu, ve které působí. Hmotným kapitálem jsou peníze a jiná jimi vlastněná aktiva. Nehmotným kapitálem jsou znalosti a vědění aktérů, jako jejich sociální a kulturní hodnoty. (Bourdieu, 1998) Nehmotné formy kapitálu (kulturní, lidský, sociální, etc.) jsou směnitelné mezi sebou jen velmi těžko, či nemusí být směnitelné vůbec. Jejich užíváním se nespotřebovávají, ale mohou se naopak posilovat.

Aktéry lze chápat v nejširším slova smyslu, jako všechny formalizované instituce i jednotlivce, kteří se jakýmkoliv způsobem zapojují svými aktivitami do dění na venkově svými aktivitami. Jejich rozmanitost a počet je odrazem pestrosti a mnohvrstevnosti venkovského prostoru. Spolupráce aktérů z různých úrovní a sektorů je dána hlavně rozdílnými předpoklady pro poskytování služeb. Pomocí toho dochází k využívání silných stránek a eliminaci slabých. Rozvoj souvisí také s množstvím kapitálu, jímž aktéři disponují. Významní aktéři mívají zpravidla dostatek kapitálu pro svůj rozvoj, ale malé subjekty, např. spolky, malé obce, či drobní podnikatelé jsou v tomto ohledu velmi limitováni. Pro tyto aktéry se spolupráce stává velmi důležitou pro svůj rozvoj. (Bínek, a další, 2009)

Tabulka 10 - Aktéři VS regionálního rozvoje dle úrovní

Úroveň VS	Konkrétní aktéři – instituce	Poznámka
Aktéři rozvoje na nadnárodní úrovni	Evropský parlament Rada EU Evropská komise Výbor regionů Evropský hospodářský a sociální výbor Evropská investiční banka	Rozvoj ČR je ovlivněn kohezní politikou EU
Aktéři rozvoje na národní úrovni	Parlament ČR Vláda ČR (ministerstva) Ústřední správní úřady	Tvorba zákonů a výkonné složky, které vykonávají regionální politiku ČR
Aktéři rozvoje na regionální (krajské) úrovni	Kraje a jejich orgány – zastupitelstva Regionální rady regionů soudržnosti Hospodářské a agrární komory, zájmová sdružení	Instituce regionálního rozvoje na krajské úrovni spolupracují s nadřízenými i podřízenými úřady
Aktéři rozvoje na místní (obecní) úrovni	Obce	Obce pracují na rozvoji svého území

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Slivanská, 2016)

Z tabulky č. 10 je jasné, že rozlišujeme čtyři základní úrovně aktérů regionálního rozvoje. Hlavním aktérem na nadnárodní úrovni je Evropská Unie a její orgány. Především provádí hospodářskou podporu, sociální rozvoj a pomoc obětem přírodních katastrof a konfliktů. Na národní úrovni nalezneme veřejnou správu ČR, tedy ministerstva a parlament

kteří vytváří Program obnovy venkova a organizují soutěž Vesnice roku (Ministerstvo pro místní rozvoj), starají se o výdaje společné zemědělské politiky (Ministerstvo financí), zajišťují Program rozvoje venkova (Ministerstvo zemědělství) a zajišťují i ostatní podpůrné aktivity (ostatní ministerstva). Na krajské úrovni jsou nejen kraje, ale také regionální rady regionů soudržnosti a zájmová sdružení. Kraje mají od roku 2004 k dispozici prostředky Programu obnovy venkova a spolupracují s nadřazenými aktéry a pomocí Krajských informačních středisek informují o možnostech rozvoje venkova. (Binek, a další, 2009)

Dělení aktérů dle postavení na správní organizaci území vycházející ze stupňů veřejné správy. V rámci úrovně veřejné správy jsou aktéři rozvoje rozděleni na aktéry nadnárodní, národní, regionální a místní. V empirické části práce bude pozornost věnována především aktérům na nejnižší – místní úrovni. Souhrn institucí spadající pod jednotlivé úrovně je uveden v tabulce č. 11 níže. Je z ní patrné, že místní akční skupiny jsou zařazeny na lokální úroveň do veřejného sektoru.

Tabulka 11 - Dělení aktérů regionálního rozvoje dle úrovně a sektorů

		Sektor		
		Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
Úroveň	Národní	Ministerstva	Zájmová uskupení	Spolky, svazy, sítě
	Krajská	Kraj, vysoké školy, krajská informační střediska	Podnikatelská uskupení	Nezisková sdružení
	Lokální	Obce, MAS, DSO, obcí zřizované organizace	Samotní podnikatelé	Zájmová sdružení, spolky

Zdroj: (Binek, a další, 2009)

Aktéry je třeba samozřejmě také kategorizovat a možností pro to je celá řada. Základní rozdělení aktérů vychází z přirozené hierarchie vzhledem k tomu, na jaké úrovni působí a ke správní organizaci území. Jsou to aktéři lokální, regionální a národní. Mezi nimi je množství organizací, které mají sice působnost národní, ale fungují na bázi lokálních samostatných jednotek (mládežnické, zájmové organizace). Dále je možné aktéry rozdělit dle formálnosti vnitřních struktur, což hraje významnou roli při zapojování se do rozvojových aktivit, komunikaci a spolupráci. v tomto dělení se rozlišují institucionalizovaní aktéři, částečně institucionalizovaní aktéři a neformální aktéři. Čím jsou větší, formalizovanější a působí na větším území, tím spíše ovlivňují obecné prostředí než přímo konkrétní aktivity. Čím blíže je aktér k řešenému prostoru, tím lépe ví, jak působit na dění a zvýšit svůj dopad. (Binek, a další, 2009)

4.6.1.1 Spolupráce aktérů

Spolupráce, též nazývána kooperace je proces interakce mezi jedinci či skupinami, kteří chtějí dosáhnout společného cíle, či mají společný zájem. Komunity a různá společenství jsou založeny především na spolupráci. Pokud nelze vytyčeného cíle dosáhnout

samostatně, je možné společnými silami k němu dosáhnout. Lidé spolu spolupracují kvůli vzájemné podpoře a efektivitě při dosahování uspokojení potřeb. (Ivan, a další, 2006)

V sociologii je chápána jako společná či návazná činnost mezi lidmi. Podmínkou spolupráce je ale nejen shoda ve strategii dosahování společných stanovených cílů, ale hlavně jejich dosahování. Pro vzájemnou kooperaci je charakteristická komunikace, která znamená vysokou míru výměny informací se snahou se informovat co nejpřesněji a nejúspěšněji. (Linhart, a další, 1996)

Pro co nejvyšší užitek jedinců je třeba kooperovat a využít zdroje nejen svoje, ale také zdroje jiných aktérů ve prospěch nejen svůj, ale také ve prospěch druhého aktéra, který bude využívat zdroje daného jedince. Snaha o uspokojení zájmů vede tedy k situaci, kdy se musí aktéři rozhodnout mezi konfliktem a kooperací. Obě formy tohoto chování se projevují určitými typy. V případě konfliktu se jedná o konflikt řešitelný, nebo nesmiřitelný. Kooperace má také dva typy a to dobrovolná, či vynucená mocí. (Znebejánek, 2013)

Velký sociologický slovník charakterizuje kooperaci jako snahu hledat řešení, které vyhovuje oběma stranám a současně maximalizace společného zisku a ne zisku vlastního. Kooperující v tomto případě vyhodnocují potenciální konflikty jako nepodstatné a snaží se neustále hledat kompromisy, jež jsou přijatelné pro všechny zúčastněné. (Linhart, a další, 1996)

4.6.1.2 Lidský kapitál

Lidský kapitál pochází od Schulze, který rozpracoval tento pojem v roce 1981 následovně: „Vezměte v úvahu všechny lidské schopnosti, ať už vrozené či získané. Vlastnosti, které jsou cenné a mohou být vhodným investováním rozšířeny, budou tvořit lidský kapitál.“ Lidský kapitál se dostal do zájmu již Adama Smithe v osmnáctém století. Později také Mary, či Pigou promítali do svých ekonomických teorií fakt, že mezi výrobní faktory nepatří pouze hmotný kapitál, ale také znalosti a schopnosti vlastněné určitou osobou. Faktory, které na lidský kapitál mají vliv jsou vrozené předpoklady, faktory prostředí a faktor vzdělání (formální, neformální a informální). Výsledkem působení prostředí a vzdělání jsou právě nabyté a rozvíjené znalosti, schopnosti a dovednosti.

Samotný lidský kapitál se rozděluje na základní a širší, přičemž na obě tyto části mají vliv načerpané znalosti, dovednosti, vrozené schopnosti i základní vlastnosti jedince. Základní lidský kapitál zahrnuje produktivní schopnosti a vlastnosti (fyzická síla, analytické

myšlení). Širší lidský kapitál umožňuje člověku uplatnit složky základního kapitálu. (Mazouch, a další, 2011). Armstrong (Armstrong, 2007) dodává, že lidský kapitál vytváří, udržuje si a používá znalosti a dovednosti a vytváří intelektuální kapitál. Lidský faktor je identifikován jako klíčový faktor úspěchu, jeden z unikátních zdrojů a díky němu si firmy zajistí dlouhodobou schopnost vytvářet a podporovat efektivní motivační systémy (Charvát, 2006).

4.6.1.3 Kulturní kapitál

Ve Velkém sociologickém slovníku je pojem kulturní kapitál definován jako zvláštní forma získaných předpokladů jedince, nebo skupiny vedoucí k dosažení sociálního statusu. Jeho výklad navazuje na lidský kapitál, jehož důležitou složkou je vzdělání jako nehmotný kapitál. Lidem, kteří tento kapitál vlastní přináší stejně jako ostatní formy kapitálu zisk. V tomto případě v podobě privilegovaného společenského postavení a z něho plynoucích výhod. V tomto smyslu ji definoval P. Bourdieu jakožto jednání, při kterém jednotlivci i skupiny svým jednáním usilují o začlenění do společenské vrstvy, která má v dané společnosti privilegované postavení. Tato vrstva se vyznačuje specifickými rysy a jejich osvojení je nezbytné.

Kulturní kapitál zde působí jakožto symbolické bohatství, které je společností pokládáno za takové, které je vhodné vlastnit. Míra tohoto kapitálu závisí značně na tom, kolik je ho nashromážděno v rodině a přirozeně je ve společnosti rozložen nerovně, podle postavení vrstvy v mocenské struktuře v paralele s ekonomickým a sociálním kapitálem. Při výkladu kulturního kapitálu je také možné uplatnit jeho demokratizační pojetí. Rozumí se jím možnost individuálně si osvojovat, rozvíjet a prolamovat společenské bariéry v průběhu životní dráhy jednotlivce. (Linhart, a další, 1996). Kulturní kapitál je prostředkem k přivlastnění symbolického vlastnictví, které je společností ceněno a uznáváno a zároveň je schopen produkovat zisk a reprodukovat sama sebe ve stejné nebo rozšířené podobě (Tittellbachová, 2010).

4.6.1.4 Sociální kapitál

Pojem sociální kapitál se stal jedním z nejčastějších konceptů v oblasti sociálních věd. Nejdůležitějšími autory v této oblasti jsou J. Coleman, R. Putnam a P. Bourdieu, kteří tento pojem definoval. Světová banka ho definuje jako instituce, vztahy a normy, které utvářejí kvalitu a kvantitu sociálních interakcí ve společnosti. Dle OECD je sociální kapitál tvořen sítěmi, normami, hodnotami a porozuměním sdíleným ve společnosti, jež ulehčují

spolupráci uvnitř i mezi skupinami. V souvislosti s regionálním rozvojem se dá mluvit nejvíce o aktérech a jejich spolupráci, k čemuž se zpravidla vztahuje koncept sociálního kapitálu. Ten tvrdí, že spojením mezi individui je umožněno efektivnější dosahování společných cílů. (Stachová, a další, 2009)

Sociální kapitál v sobě nese dvě složky. První složkou jsou kontakty a sociální sítě v rámci rodiny, skupiny přátel, sousedů, spolupracovníků, atd. Druhou složkou, je složka sociokulturní. Jedná se především o důvěru v ostatní občany, společenské instituce a komunity, a další normy a hodnoty spojující komunitu. Sociální sítě svým členům umožňují řešit kolektivně nejen problémy, ale také prosazování cílů. Členství napomáhá udržovat sociální soudržnost a zmírňuje napětí v komunitě. (Stachová, a další, 2009)

Tabulka 12 - Teorie sociálního kapitálu

	Klasická teorie	Lidský kapitál	Kulturní kapitál	Sociální kapitál	
Představitel	Marx	Becker	Bourdieu	Lin, Coleman	Coleman, Putnam
Objasnění přístupu	Sociální vztahy: Objasnění prostřednictvím vztahu buržoazie a dělníků	Pracující získává dostatečnou hodnotu uplatnitelnou na trhu práce	Reprodukce dominantních symbolů a hodnot	Přístup a užívání zdrojů zakořeněných v sociálních sítích	Solidarita a reprodukce skupiny
Kapitál	A: část nadhodnoty mezi hodnotou zboží a hodnotou práce dělníka. B: Investice do produkce a oběhu komodit	Investice do technických znalostí a dovedností	Osvojení nebo nevědomé uznání dominantních hodnot	Investice do sociálních sítí	investice do vzájemného uznání a důvěry
Úroveň analýzy	Strukturální (Třídní)	Jednotlivec	Jednotlivec/třída	Jednotlivec	Skupina

Vlastní zpracování dle (Linn, 1999)

4.6.2 Přístup LEADER

Přístup LEADER je zkratkou francouzského „Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“, což znamená propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku a je založena na endogenních a neoendogenních principech. Vychází z toho, že pouze místní aktéři dobře znají silné a slabé stránky svého regionu a mohou své vlastní problémy dobře řešit. Účelem je získat zdroje takových aktérů, kteří mohou přispět k procesu rozvoje vytvářením partnerství mezi soukromým, občanským a veřejným sektorem na místní úrovni. (Ministerstvo zemědělství, 2009) Změna směřování směrem na participativní rozhodování na nižších než národních úrovních se dostala v mnoha pracích na pozornost odborné veřejnosti (Cruikshank 1999; Tooke 2003; Rosol 2013, etc.)

a otevírají otázku komu jak vládnout. Všechny různé formy „self-governance“ ale vyžadují zapojení aktérů a stejně je tomu tak při politice rurálního rozvoje EU – vyžaduje naplňování ideálů zapojení komunity, aktivních občanů a společností aby bylo možné legitimizovat měnící se roli státu jako mediátora rozvoje. Tyto ideály požadují, aby endogenní zdroje byly využity na co nejvyšší míru, zejména lidský a sociální kapitál a aby toto bylo možné, jsou místním komunitám nabízeny různorodé participační rozvojové programy které cílí na posilování místních komunit aby mohly lépe využít své zdroje pro další rozvoj. (Müller, et al., 2020)

Přístup LEADER byl vyhlášen Evropskou komisí v roce 1991, jakožto jedna z iniciativ Společenství. Jednalo se o speciální programy, jejichž úkolem bylo řešit problémy regionů s určitými společnými charakteristikami. Během času se tento, zprvu experimentální postup, rozvinul do různých fází (LEADER I, LEADER II, LEADER+, LEADER/osa 4) a začal být užíván jako nástroj, který podporuje aktivizaci místního obyvatelstva a víceúrovňové rozhodování a to jak na úrovni evropských politik, tak na místní úrovni. Rozvoj lokalit, které spadají pod LEADER je založen na místních integrovaných strategiích, které vytvářejí tzv. místní akční skupiny, jež jsou složeny ze zástupců místní správy, podnikatelů, neziskových organizací a aktivních obyvatel a jsou to tedy subjekty, které aktivizují a mobilizují venkovské oblasti. (CLLD ve vybraných členských státech EU po roce 2014 pod mikroskopem, 2014)

LEADER I, měl svůj původ v rozhodnutí Evropské komise, tedy vedeného shora-dolů, avšak umožňovalo velmi vysokou míru svobody aktivit a proto se usadil v iniciativě zdola. LEADER II byl podle obecného názoru málo pružný a LEADER + poté místní akční skupiny považovali kvůli kontrole ministerstvem více byrokratickou. Byl také charakterizován jako upevňující mechanismus omezující autonomii MAS. Přesto se počet MAS zvýšil na více, než 2 400 a mají tak nezanedbatelný vliv na rozvoj venkova. I přes své problémy má LEADER potenciál rozšíření do městských oblastí a zlepšení vztahu město-venkov. (CLLD ve vybraných členských státech EU po roce 2014 pod mikroskopem, 2014)

5 Empirická část

V této kapitole je provedena sekundární a komparativní analýza MAS Přemyslovské střední Čechy a MAS Rakovnicko. Tyto sousedící místní akční skupiny leží ve středočeském kraji a jedná se o dvě MAS z celkem 28 fungujících uskupení, které ve Středočeském kraji působí. Pro komparaci byly vybrány právě tyto MAS ze stejného regionu soudržnosti, které ale mají velmi rozdílný vývoj a rozdílnou mírou ekonomické aktivity. Samotná komparace je rozdělena do několika kapitol. Nejdříve budou komparované oblasti obecně popsány. Popis bude vycházet ze sekundární analýzy dat kdy budou sledována data týkající se jednotlivých MAS. Pro účely diplomové práce jsou sledovány podklady (stanovy, výroční zprávy), webové stránky, analýzy území a rozvojové strategie jako sekundární zdroje dat. Největší pozornost bude věnována právě rozvojovým strategiím.

Středočeský kraj je s rozlohou 10 929km² největším krajem České republiky. Díky své blízkosti k Praze má poměrně specifické osídlení, které tvoří vysoké množství obcí do dvou tisíc obyvatel, které leží v oblasti rychlého přístupu do Prahy, či u místního centra, tedy u bývalého okresního města. V kraji se dále nachází pět měst s více než 20 000 obyvateli. Celkem v kraji leží 1144 obcí z nichž ve 1031 obcích, které jsou velikostí do dvou tisíc, žije 40,9% obyvatel. K 1.1.2018 žilo na území kraje 1 352 795 obyvatel a je tedy největším krajem v ČR i z hlediska počtu obyvatel.

V tabulce níže jsou porovnány kraje České republiky dle počtu MAS, dále jsou uvedeny počty obcí a pro kompletní statistiku je uvedena i Praha, která je specifickým krajem a je upravena i vlastním zákonem č. 131/200 Sb.

Tabulka 13 - Počet MAS dle krajů

Kraj	Počet MAS	Obce	Podíl obcí na celkovém počtu
Hl. m. Praha	0	1	0,02
Jihočeský	16	623	9,96
Jihomoravský	18	673	10,76
Karlovarský	5	131	2,09
Královhradecký	15	448	7,16
Liberecký	6	215	3,44
Moravskoslezský	12	300	4,8
Olomoucký	16	399	6,38
Pardubický	13	451	7,21
Plzeňský	9	501	8,01
Středočeský	27	1146	18,33
Ústecký	8	354	5,66
Vysočina	16	704	11,26
Zlínský	18	307	4,91
Celkem	179	6253	100

Vlastní zpracování dle (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019)

Z tabulky je patrné, že největší koncentrace MAS je ve Středočeském kraji (27), současně však je v něm největší počet obcí (1 146), které tvoří téměř pětinu veškerých obcí v ČR. V případě, že nebudeme přihlížet k hlavnímu městu Praha, má nejméně MAS ze všech krajů Karlovarský kraj (5). Většina MAS je členem Národní sítě Místních akčních skupin (93%). Členem nejsou některé MAS v Jihočeském, Plzeňském a Středočeském kraji. Obě sledované MAS jsou členem NS MAS ČR a obě jsou obecně prospěšnou společností.

5.1 Obecná charakteristika MAS

V severozápadní části kraje se nachází MAS Rakovnicko, který leží především na území okresu Rakovník. Zahrnuje území 77 obcí z nichž většina má méně, než 500 obyvatel. Krajina má vzhledem k existenci CHKO Křivoklátsko a přírodních parků Jesenicko a Džbán potenciál pro rozvoj venkovské turistiky, neboť nabízí krásnou přírodu. Krajina přechází od vrchoviny Džbán na severu, přes husté lesy Křivoklátska až k zemědělské půdě užívané k pěstování chmele. Velmi nízká hustota obyvatelstva a přítomnost CHKO a přírodních parků dává možnosti pro vznik turistických stezek, jejichž počet se zvyšuje.

MAS Rakovnicko vznikla v roce 2006 jako nezávislá nezisková organizace a jako projev zájmu aktivních obyvatel začít přenášet odpovědnost za rozvoj Rakovnicka na úroveň regionu. (MAS Rakovnicko, 2019)

MAS Přemyslovské střední Čechy se nachází východně od MAS Rakovnicko, zejména na území okresu Kladno, výjimku tvoří obec Veltrusy, která leží v okrese Mělník. V oblasti žije 87 129 obyvatel na území o rozloze 566,4 km² a 89 obcích, z toho 8 z nich má statut města. MAS Přemyslovské Střední Čechy vznikla v roce 2004 za účelem podpory systematického rozvoje regionu a podpory a projektů v rámci rozvojové strategie. (MAS Přemyslovské Střední Čechy, 2011)

Obě MAS pracují na základě metody LEADER. Mezi činnosti MAS Rakovnicko patří koordinace rozvoje regionu Rakovnicko, tvorba strategických dokumentů, komunitních plánů a dokumentů sloužících při přípravě a realizaci projektů na území regionu, zpracování Strategického plánu, koordinace a posuzování projektů a aktivit zaměřených na rozvoj regionu, propagace a prezentace regionu Rakovnicko, ochrana životního prostředí, podpora rozvoje multifunkčního zemědělství, ochrana a obnova obrazu krajiny, výchovná a vzdělávací činnost, organizace a pořádání kulturních akcí, poradenská činnost, spolupráce s orgány státní správy a zahraničními subjekty a podpora místní regionální značky „To Pravé“. (MAS Rakovnicko, 2014)

MAS Přemyslovské Střední Čechy mají za předmět své činnosti rozvoj infrastruktury, služeb, kultury, sportu, podporu a koordinaci projektů, které jsou v souladu s rozvojovou strategií, ochranu životního prostředí, podporu malého a středního podnikání s cílem vytváření nových pracovních míst, propagaci regionu, spolupráci s nadacemi a spolupráci s národními a mezinárodními orgány a institucemi za účelem dalšího rozvoje regionu. (MAS Přemyslovské Střední Čechy, 2011)

MAS Rakovnicko pořádá na svém území, případně spolupracuje či propaguje nejrůznější akce. Nejvýznamnější pravidelnou událostí je Čistá Berounka a mezi další akce patří Setkání starostů, Vánoční dárky pro seniory a nejrůznější přednášky a semináře pořádané v rámci Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání. (MAS Rakovnicko, 2019)

Tabulka č. 14 níže zobrazuje demografickou charakteristiku vybrané MAS. Jako ukazatele byly vybrány charakteristiky počet obyvatel, průměrný věk, zalidnění a nezaměstnanost. Z tabulky níže plyne, že obcí s nejvyšším počtem obyvatel v MAS Rakovnicko je Rakovník s 16 289 obyvateli a naopak nejmenší obcí je Švihov s 48 obyvateli. Nejvyšší věkový průměr je v obci Janov a naopak nejnižší je v obci Malinová. Jako celek má MAS o něco vyšší průměrný věk, než je v ČR, konkrétně o 0,4 roku. Místní akční skupina Rakovnicko je region převážně venkovský, protože více, než 50% obyvatel žije ve venkovských obcích.

V rámci Místní akční skupiny Přemyslovské Střední Čechy je největší obcí město Slaný s 15 613 obyvateli a naopak nejmenší je obec Kvílice s 87 obyvateli. Ze součtu plyne, že celkový počet obyvatel MAS je 89 187, počet obcí je 89, průměrný věk je 40,5 a průměrná nezaměstnanost činí 4,1%. Při porovnání obou MAS je patrné, že MAS Přemyslovské Střední Čechy má více obcí více obyvatel, nižší průměrný věk i nižší nezaměstnanost. V případě tohoto regionu se jedná o významně venkovský region, protože více než 15% a méně než 50% obyvatel žije ve venkovských obcích.

Tabulka 14 - Demografická charakteristika MAS Rakovnicko

Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk	Zalidnění	Nezaměstnanost	Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk	Zalidnění	Nezaměstnanost
Břežany	137	42,9	17,40	3,61	Nové Strašecí	5302	41,3	396,60	2,57
Čistá	889	42,9	30,60	4,28	Nový Dům	162	40,9	25,70	1,01
Děkov	201	38,4	22,20	10,00	Olešná	572	42,7	52,50	4,10
Drahouš	90	45,5	6,10	5,36	Oráčov	391	43,8	24,40	4,31
Hořesedly	452	42,4	77,40	3,68	Pavlíkov	1067	43,6	27,00	2,87
Hořovičky	466	39,9	24,40	9,26	Petrovice	274	43,9	39,00	3,49
Hracholusky	73	45,1	10,70	x	Pochvalov	263	46,4	57,70	2,38
Hřebečnický	248	45,4	13,50	4,70	Příčina	195	44,4	89,00	3,20
Hředle	594	41,8	72,40	4,37	Přílepy	206	41,9	31,10	8,00
Chrástany	652	40,7	64,20	2,90	Pšovky	314	43,2	29,70	3,96
Janov	117	47,6	37,00	3,66	Pustověty	131	44,0	9,00	2,47
Jesenice	1708	42,2	45,40	5,02	Račice	154	41,8	15,70	1,98
Kalivody	87	45,0	20,00	x	Rakovník	16289	43,2	880,50	3,03
Karlova Ves	133	42,9	12,80	5,33	Roztoky	1123	43,3	51,00	3,34
Kněžves	1071	41,7	85,30	3,02	Ruda	745	41,4	34,40	2,86
Kolešov	142	36,4	27,60	13,33	Rynholec	913	39,6	150,40	1,66
Kolešovice	826	42,5	53,90	3,70	Řeřichy	95	43,5	19,50	5,36
Kounov	607	38,5	70,80	4,92	Řevničov	1382	43,2	47,30	2,17
Kozojedy	97	45,4	13,50	3,39	Senec	239	41,7	54,30	1,78
Krakov	131	38,7	29,50	2,30	Senomaty	1157	40,1	82,00	3,47
Krakovec	71	43,3	8,80	1,72	Skryje	167	44,5	11,10	3,74
Kroučová	269	42,2	77,50	6,29	Slabce	735	41,7	27,00	3,14
Krty	110	45,7	12,70	5,13	Smilovice	56	39,8	33,30	x
Krupá	460	42,5	61,90	3,80	Srbeč	295	43,6	47,10	1,00
Krušovice	632	40,7	99,40	4,08	Svojetín	338	41,1	38,30	4,63
Křivoklát	687	43,3	106,80	4,25	Sýkořice	510	44,2	32,20	2,43
Lašovice	121	46,6	31,70	4,17	Šanov	526	39,0	69,00	2,64
Lišany	677	41,1	75,90	5,43	Šípy	209	43,3	18,00	3,54
Lubná	1051	38,9	120,30	3,28	Švihov	48	43,0	16,20	12,12
Lužná	1851	42,2	62,10	3,77	Třeboc	132	43,0	13,90	5,95
Malinová	82	35,3	25,00	3,17	Třtice	459	43,8	52,00	1,89
Městečko	425	44,2	29,60	6,10	Václavy	68	44,9	12,80	2,13
Milostín	289	42,6	40,30	4,10	Velká Buková	255	43,1	18,90	2,25
Milý	176	41,6	20,20	7,63	Všesulov	142	39,9	34,00	5,49
Mšec	890	42,4	62,70	3,03	Všetaty	312	41,7	52,00	3,33
Mšecké Žehrovice	557	41,0	39,70	2,93	Zavidov	319	42,0	84,90	3,59
Mutějovice	796	42,1	60,30	3,35	Zbečno	478	44,4	31,60	2,77
Nesuchyně	409	39,7	38,50	5,17	Žďár	100	37,9	11,60	10,53
Nezabudlice	74	49,6	10,40	2,27	Celkem	54471	42,4	57,65	4,16

Vlastní zpracování dle czso.cz

Tabulka 15 - Demografická charakteristika MAS Přemyslovské Střední Čechy

Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk	Zalidnění	Nezaměstnanost	Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk	Zalidnění	Nezaměstnanost
Beřovice	374	38,5	65,6	7,63	Neuměřice	440	40,3	77,8	3,17
Bílíchov	194	42,7	15,9	12,07	Okoř	103	42,2	48,2	2,47
Blevice	288	43,8	67,8	6,99	Olovnice	526	42,2	89,5	2,78
Buštěhrad	3 407	38,2	447,7	2,47	Otovice	801	43,3	129,9	3,64
Černuc	996	41,2	47,0	3,72	Pálec	207	40,6	37,5	5,76
Čičovice	298	41,8	45,7	1,03	Pletený Újezd	538	42,4	320,1	3,69
Dolany	270	42,3	90,0	2,13	Plchov	183	42,2	45,5	5,34
Dolany	902	38,9	164,0	1,72	Podlešín	326	40,4	77,6	5,05
Drnek	171	44,7	32,9	4,17	Poštovice	222	43,7	47,2	3,42
Dřetovice	485	39,3	89,9	4,35	Pozdeň	460	41,2	38,8	3,18
Dřínov	327	38,7	50,0	4,27	Přelíc	398	41,6	104,9	3,21
Hobšovice	372	39,5	37,6	7,60	Roztoky	8 403	39,4	1026,1	1,76
Holubice	1 896	34,2	238,1	1,87	Řisuty	339	41,1	55,4	2,01
Horoměřice	4 145	37,5	514,9	1,95	Sazená	329	39,7	48,6	3,60
Hořešovice	256	41,4	58,7	1,07	Slaný	15 613	41,8	444,7	4,84
Hořešovičky	131	42,8	35,3	7,32	Slatina	602	38,0	115,4	3,24
Hospozín	518	40,1	64,2	5,00	Smečno	1 965	42,6	204,9	5,40
Hradečno	496	43,5	72,5	3,38	Statenice	1 479	38,7	390,6	2,36
Hrdlív	503	40,5	295,7	2,08	Stehelčevs	943	36,7	189,3	2,10
Hřebeč	2 087	38,2	494,5	3,02	Stradonice	128	36,3	50,0	7,32
Chržín	256	37,9	29,4	6,36	Studeněves	478	39,0	178,1	3,32
Jarpice	286	41,1	40,3	5,56	Svrkyně	299	41,4	50,2	1,52
Jedomělice	390	39,7	55,3	4,04	Šlapanice	183	41,7	26,5	11,21
Jemníky	282	37,9	98,0	3,37	Třebichovice	589	42,9	153,0	5,04
Kamenný Most	428	41,0	130,6	2,58	Třebíz	235	40,8	48,4	3,21
Klobuky	1 010	41,2	63,6	7,11	Třebusice	506	41,4	118,4	4,00
Kmetiněves	290	39,4	42,5	6,50	Tursko	829	38,9	92,4	1,29
Knovíz	561	41,9	131,6	3,39	Tuřany	586	40,8	164,7	2,58
Koleč	588	40,6	112,2	6,46	Úholičky	781	40,2	183,2	1,17
Královice	223	40,1	61,5	2,86	Uhy	374	37,8	64,4	3,63
Kutrovice	114	42,9	76,5	2,70	Únětice	747	38,0	237,3	1,75
Kvílice	78	42,9	39,9	16,00	Velké Přílepy	3 400	34,9	598,9	1,35
Ledce	470	44,0	85,3	4,89	Velké Přítočno	1 038	40,2	431,0	3,29
Libčice nad Vltavou	3 379	40,4	475,8	1,90	Veltrusy	2 111	39,0	263,7	2,16
Libochovičky	54	36,2	23,1	4,26	Velvary	3 031	43,1	167,5	3,49
Libovice	374	38,0	61,3	5,46	Vraný	744	41,8	43,8	4,22
Libušín	3 255	39,7	343,3	6,76	Vrbičany	226	41,7	64,6	4,58
Lidice	563	43,3	118,6	2,76	Zájezd	125	36,8	59,4	2,27
Lichoceves	391	36,9	75,5	0,38	Zákolany	567	42,0	99,9	4,34
Líský	113	46,7	47,1	x	Zichovec	145	44,8	89,8	6,17
Loucká	143	39,6	66,1	3,37	Zlonice	2 269	40,6	141,2	6,44
Malé Přítočno	240	44,2	129,7	5,13	Zvoleněves	876	40,7	190,7	5,02
Malíkovice	391	43,0	62,6	5,04	Želenice	195	40,8	41,7	6,87
Nelahozeves	2 018	38,0	202,7	2,76	Žižice	668	41,3	55,4	4,05
Neprobylice	167	39,0	48,5	1,72	Celkem	89 187	40,5	142,2	4,1

Vlastní zpracování dle czso.cz

Obě místní akční skupiny mají stejnou právní formu, jsou tedy obecně prospěšnými společnostmi, liší se však v rozloze, počtu obcí, počtu obyvatel, hustotě osídlení i v roce vzniku. MAS PSČ má větší počet obyvatel i počet obcí a díky menší rozloze má i výrazně vyšší hustotu obyvatelstva.

Tabulka 16 - Komparace základních údajů MAS

Oblast komparace		MAS PSČ	MAS Rakovnicko
Obecná charakteristika	Rozloha v Km	566,4	857,68
	Počet obcí	89	77
	Počet obyvatel	89 187	54 471
	Hustota osídlení	142,2	63,5
	Rok vzniku	2004	2008
	Právní forma	o. p. s.	o. p. s.

Vlastní zpracování dle: (MAS Rakovnicko, 2019) a

5.1.1 Organizační struktura MAS

Organizační struktury místních akčních skupin jsou zpravidla velmi podobné a liší se jen v některých prvcích. Jsou však velmi důležité pro efektivní fungování organizace a současně jsou vhodné pro komparaci, neboť je má každá místní akční skupina. V níže uvedené tabulce je uvedeno zastoupení představitelů obou vybraných MAS. U MAS PSČ je zjevná absence výběrové a monitorovací komise a programového výboru. Programový výbor je však velmi důležitým prvkem pro správné fungování MAS a zajištění kvalitního programu.

Tabulka 17 - Komparace pracovníků MAS

Oblast komparace		MAS Rakovnicko	MAS PSČ
Pracovníci MAS	Valná hromada (Plénum)	Ano	Ano
	Správní rada	Ano (6)	Ano (6)
	Dozorčí rada	Ano (3)	Ano (6)
	Výběrová komise	Ano (11)	NE
	Monitorovací komise	Ano (3)	NE
	Manažer	Ano (2)	Ano (3)
	Hodnotící Komise	NE	Ano (6)
	Programový výbor	Ano (9)	NE
	Administrativní pracovník	Ano (1)	Ano (1)
	Účetní	Ano (1)	Ano (1)

Zdroj: Vlastní zpracování dle: (MAS Rakovnicko, 2019) a (MAS Přemyslovské Střední Čechy, 2011)

Všechny MAS mají partnery jak z veřejného, tak soukromého sektoru a současně zástupci veřejného sektoru mohou mít maximálně 49% členů místního partnerství. Jak je patrné z grafů a tabulky níže MAS PSČ měla celkem 49 členů z toho 21 z veřejného sektoru a 28 ze soukromého sektoru a tudíž splňuje tuto podmínku. Neziskové organizace MAS PSČ tvoří 43% celku a patří mezi ně například Asociace sport pro všechny Veltrusy, Nadační fond Koleč, Spolek pro obnovu Únětické kultury či Slánská scéna, z. s. Partnerské obce jsou Slaný, Únětice, Klobuky a Žižice. Ostatní veřejný sektor je zastoupen například Svazek obcí „Od Okoře k Vltavě“, Mateřská škola Řisuty a Mateřská škola Jablíčko Velké Přílepy. Podnikatelských subjektů je v obou MAS málo a zde jsou zastoupeni například EKOFRUKT Slaný, s. r. o., Poláček farma Hole, s. r. o. nebo SILNICE Slaný, s. r. o.

Tabulka 18 - Složení partnerů MAS

Oblast komparace		MAS PSČ	MAS Rakovnicko
Partneři	Neziskové organizace	21	16
	Obce	16	11
	Podnikatelé	7	5
	Ostatní veř. Sektor	5	5
	Celkem	49	37

Zdroj: Vlastní zpracování dle: (MAS Rakovnicko, 2019) a (MAS Přemyslovské Střední Čechy, 2019)

U MAS Rakovnicko je partnerů 37 z toho soukromý sektor zaujímá 57%, je tedy splněna podmínka vzniku MAS. Nejvíce zastoupenou skupinou jsou zde stejně jako u MAS PSČ neziskové organizace, celkem 43% celkového počtu partnerů. Neziskové organizace MAS Rakovnicko jsou například Spolek pro Mutějovice, z. s., SK Sparta Řevničov, TJ TATRAN Rakovník, z. s. nebo Aeroklub Rakovník, z. s. Podnikatelských partnerů je pouze 14% a je tvořena společnostmi Lesní a zemědělská společnost Svatý Hubert spol. s r. o. a dále pak fyzickými osobami podnikajícími zejména v zemědělství. V partnerství jsou kromě obcí, které tvoří 30% podílu zapojeny také čtyři základní školy a svazek obcí mikroregionu Kněževy. Obě dvě MAS mají partnery vyvážené tak, aby splňovaly podmínky pro fungování jak lze vidět z tabulky výše.

5.2 Zapojení vybraných MAS do LEADER

Tabulka 19 - Fiche MAS Přemyslovské Střední Čechy 2007-2013

Fiche	Název Fiche	Cíl fiche	Návaznost na PRV 2007-2013	Předpokládaný rozpočet	Skutečné čerpání
1	Obnova a rozvoj vesnic	Obnova a modernizace struktury obcí, ochrana území před negativními vlivy dopravy a průmyslu	Osa III, Opatření 2. 1. 1. Obnova a rozvoj vesnic	22,35%	20,94%
2	Občanské vybavení a služby	Obnova a doplnění vybavenosti obcí, rozvoj partnerství, umožnění iniciativy obyvatel	Osa III, Opatření 2. 1. 2. Občanské vybavení a služby	37,08%	36,87%
3	Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	Obnova památek a kulturních hodnot obcí a měst, rozvoj turistického ruchu, zlepšení vzhledu obcí	Osa III, Opatření 2. 2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	14,47%	22,04%
4	Podpora cestovního ruchu	Využívání potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu, Rozvoj místních hospodářských zdrojů	Osa III, Opatření 1. 3. Podpora cestovního ruchu	4,68%	4,66%
5	Podpora cestovního ruchu - turistika	Využívá potenciálu pro rozvoj turistického ruchu – stezky, hippostezky, tematické stezky	Osa III, Opatření 1. 3. 1. Rozhledny pěší trasy, vinařské stezky, hippostezky a další tematické stezky	2,42%	2,28%

Zdroj: Vlastní zpracování

Při porovnání obou tabulek fichí je patrné, kterým cílům a kterým fichím dávají sledované MAS důraz. Přestože pro obě dvě bylo toto programovací obdobím prvním, kterého se účastnili, MAS PSC se rozhodla pro strategii, kde se snažila rozdělit prostředky do rozvoje obcí a zkvalitnění občanského života a aktivit v obcích, naopak velmi málo podpořila cestovní ruch a turistiku, což ale může být také dané tím, že stezky se běžně tvoří na již známých a existujících cestách a tudíž se nemusí jednat o vysoké investice, současně je možné, že se nemusí jednat o turisticky atraktivní region a tudíž MAS neměla potřebu investovat do odvětví, ve kterém nemá výhodu. V MAS Rakovnicko je zjevný důraz na dvě fiche a to na Návrat společenského života do venkovských oblastí Rakovnicka a Zpět ke kořenům Rakovnicka. Obě dvě tyto Fiche překročily předpokládaný rozpočet a měly za úkol zlepšit funkční prostory pro setkávání obyvatel, zlepšení a zkvalitnění občanských aktivit a obnova různých kulturních památek v regionu. V obsahové analýze níže lze vidět, jak projekty v tomto programovacím období splňují principy přístupu LEADER, ale obecně se dá říci, že opravy, renovace a rekonstrukce které nevedou k rozšířenému užívání prostorů, případně k obnovení užívání v případě brownfieldů tento přístup nespĺňují.

Tabulka 20 - fiche MAS Rakovnicko 2007-2013

Fiche	Název Fiche	Cíl fiche	Návaznost na PRV 2007-2013	Předpokládaný rozpočet	Skutečné čerpání
1	Zlepšení venkovského prostředí na Rakovnicku	Zlepšení urbanistických, estetických a funkčních hodnot venkovského prostředí Rakovnicka, všestranná podpora aktivního života na venkově	Osa III, Opatření 2. 1. 1. Obnova a rozvoj vesnic	3,15%	8,74%
2	Návrat společenského života do venkovských oblastí Rakovnicka	Získání funkčního prostoru pro shromažďování obyvatel, obnova venkovských sídel za účelem pořádání veřejných akcí, kulturních, společenských, spolkových, sportovních, environmentálních a církevních aktivit	Osa III, Opatření 2. 1. 2. Občanské vybavení a služby	25,33%	30,84%
3	Spokojený Rakovničan (zakládající veřejnou podporu)	Zlepšení dostupnosti, stavu, zachování fungování občanské vybavenosti – sociální a zdravotní služby, poskytování volnočasových aktivit	Osa III, Opatření 2. 1. 2. Občanské vybavení a služby	5,82%	7,31%
4	Osvětou a vzděláním ke spokojenému životu	Zvýšení informovanosti a soustavné dlouhodobé vzdělávání všech skupin obyvatelstva, zkvalitnění života místních obyvatel, dostupná vzdělávací a informační centra	Osa III, Opatření 2. 1. 2. Občanské vybavení a služby + Osa III, Opatření 3. 1. Vzdělávání a informace	1,34%	1,34%
5	Osvětou a vzděláním k rozvoji Rakovnicka	Pořádání seminářů směrem k rozšíření nových hospodářských činností, trvale udržitelný rozvoj neziskových organizací, rozšíření nových hospodářských činností v regionu s ohledem na trvale udržitelný rozvoj regionu	Osa III, Opatření 3. 1. Vzdělávání a informace	0,18%	0,18%
6	Zpět ke kořenům Rakovnicka	Opravené a obnovené prvky kulturního dědictví (registrované kulturní památky i nechráněný památkový fond), rozšířené a nové expozice s tematikou venkovského umění, historie, místních tradic a významných událostí či osobností	Osa III, Opatření 2. 2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova + Osa III, Opatření 1. 3. 1. Rozhledny pěší trasy, vinařské stezky, hippostezky a další tematické stezky	29,39%	30,22%
7	Turistická atraktivita regionu Rakovnick	Opravené a obnovené prvky kulturního dědictví (registrované kulturní památky i nechráněný památkový fond), rozšířené a nové expozice s tematikou venkovského umění	Osa III, Opatření 1. 3. Podpora cestovního ruchu + Osa III, 2. 4. 2. Neproduktivní investice v lesích	5,78%	3,09%
8	Spokojený návštěvník Rakovnicka	Lepší úroveň základních a doplňkových služeb v oblasti aktivní turistiky spojené s poznávacím a zážitkovým cestovním ruchem, dostatek malokapacitních ubytovacích zařízení, stravovacích zařízení, půjčoven sportovního vybavení	Osa III, Opatření 1. 3. 2. Ubytování, sport + Osa III, Opatření 1. 2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	6,46%	4,37%
9	Podpora tradičním řemeslům a podnikání na Rakovnicku	Vyšší produkce místních řemeslníků, malých podnikatelů v oblasti tradičních řemesel a výroby, diverzifikované činnosti malých rolníků a zemědělců	Osa III, Opatření 1. 1. Diverzifikace činnosti nezemědělské povahy	0,81%	0%
10	Podpora malým farmám a zemědělcům na Rakovnicku	Další aktivity nezemědělské povahy, výroba a spalování biopaliv, biomasy a technologie zpracování odpadů, rozvíjející se ekologické hospodářství regionu, konkurenceschopné malé farmy s vlastní produkcí mléka, distribuce mléka a vlastních mléčných výrobků do regionu.	Osa I, Opatření 1. 1. 1. Modernizace zemědělských podniků + Osa III, Opatření 1. 1. Diverzifikace činnosti nezemědělské povahy	1,36%	0%
11	Mikropodnikání na Rakovnicku	Rozvíjející se mikropodniky na území Rakovnicka, nové hospodářské aktivity na venkově v oblasti drobné výroby, řemeslné výroby, služeb, maloobchodu, tradičních řemesel, regionální produkce, více pracovních míst pro obyvatele regionu.	Osa I, Opatření 1. 1. 1. Modernizace zemědělských podniků + Osa I, Opatření 1. 3. 1. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	1,35%	0%

Zdroj: Vlastní zpracování

MAS PSC vyhlásila za programové období 2007-2013 celkem 13 výzev a přijala 379 žádostí o dotaci z toho bylo uznáno 191 projektů. Hlavní náplní MAS PSC bylo v této době administrace projektů, propagace MAS v regionu a „koučování“ žadatelů o dotace. V rámci strategického plánu bylo schváleno 5 fichí v rámci kterých byly předloženy výzvy k předkládání žádostí o financování projektů.

Tabulka 21 - Financování MAS Přemyslovské Střední Čechy za období 2007-2013

ROK	Projekty	Neuznané	Uznané	Finance celkem	Finance na projekty	Skutečně čerpané prostředky	% čerpání
2008	29	7	22	11 590 000	10 432 000	8 943 650	85,73%
2009	52	22	30	15 564 107	13 164 107	12 476 421	94,78%
2010	52	20	32	20 676 938	18 276 938	18 276 937	100,00%
2011	73	45	28	11 782 354	10 000 000	9 940 742	99,41%
2012	83	50	33	11 614 449	11 000 000	10 763 541	97,85%
2013	90	36	54	12 561 195	12 940 000	12 755 398	98,57%
Celkem	379	180	199	83 789 043	75 813 045	73 156 689	96,06%

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 22 - Financování MAS Rakovnickoza období 2007-2013

ROK	Projekty	Neuznané	Uznané	Finance celkem	Finance na projekty	Skutečně čerpané prostředky	% čerpání
2008	X	X	X	X	X	X	X
2009	12	3	9	5 598 142	4 478 515	4 477 515	99,88%
2010	17	5	12	5 349 189	4 186 046	4 177 214	99,78%
2011	13	5	8	5 411 796	4 277 559	4 199 204	98,18%
2012	6	4	2	9 505 076	7 821 107	4 505 047	57,60%
2013	23	14	9	11 272 134	9 306 157	7 222 593	77,61%
Celkem	71	29	42	37 136 337	30 069 384	24 581 573	81,75%

Zdroj: Vlastní zpracování

5.3 Programové období 2014 – 2020

Stejně jako v předchozí kapitole, jsou sledovány projekty a dotace na ně uvolněné do konce roku 2019, protože tento rok je vzhledem k datu odevzdání diplomové práce posledním ukončeným. Tato kapitola bude podobně jako předchozí souhrnem finančních prostředků a počtu projektů které se v jednotlivých MAS uskutečnily. Tyto finanční prostředky by měli napomáhat k rozvoji podnikání v daném regionu. Díky zvyšování konkurenceschopnosti a posilování regionální identity jsou tyto velmi důležité, neboť kromě zlepšení kvality života v regionu umožní konkurovat jiným regionům a nabídnout širší možnosti uplatnění, snížení nezaměstnanosti a případné transformaci ekonomiky regionu směrem, který uplatní přirozené silné stránky lokality.

5.3.1 MAS Přemyslovské Střední Čechy

MAS Přemyslovské Střední Čechy se do programovacího období 2014 – 2020 zapojili první výzvou až na konci prosince roku 2016 a projekty se tedy realizovaly až v průběhu dalšího roku. Tato prodleva vznikla dle výroční zprávy MAS díky přípravě strategie pro místní rozvoj a také díky velmi složitým a početným požadavkům ze strany úředníků spravující operační programy. Tabulky jsou jiné oproti předcházejícímu programovému období kvůli jinému formátu veřejně přístupných dat které MAS mají k dispozici.

Tabulka 23 - Financování PRV MAS Přemyslovské Střední Čechy 2014-2020

Program rozvoje venkova												
Rok	Skutečně čerpáno (v tis.)			Alokováno (v tis.)			Skutečně čerpáno			Počet schválených projektů		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Fiche 2 Investice do zemědělských podniků	6 350	7 195	3 079	7 000	6 000	3 543	90,71%	119,92%	86,89%	4	5	2
Fiche 3 Podpora zpracovatelů	1 450	4 500	X	7 000	8 000	X	20,71%	56,25%	X	1	2	0
Fiche 4 Podnikání v nezemědělských činnostech	158	3 991	1 628	4 000	6 000	2 692	3,94%	66,52%	60,45%	1	5	3

Zdroj: Vlastní zpracování

Během prvního roku kdy MAS PSC čerpala prostředky, využili tři programů a to Programu rozvoje venkova, Operačního programu zaměstnanost a Integrovaného regionálního operačního programu. V PRV vypsal MAS celkem čtyři fiche, ale první se nakonec rozhodla nevyhlašovat. Jak je možné vidět v tabulce výše, mezi prvním a druhým rokem je vidět zvýšení jak alokovaných, tak skutečně čerpaných prostředků i počtu schválených projektů. Rok 2019 je specifický tím, že v době zpracování DP stále ještě nebyl uzavřen a stále nebyly zveřejněny veškeré údaje. Přestože v tomto období proběhlo snížení alokovaných prostředků, dosáhla MAS lepšího naplnění čerpání než v předchozích letech.

Operační program zaměstnanost navazuje na zejména na prioritní oblast dle strategie SCLLD PO 5: Řešení nezaměstnanosti a sociálně vyloučených lokalit. Měla by se zaměřit zejména na Slánsko kde je podle strategických dokumentů až dvacetiprocentní mírou nezaměstnanosti a dále na severu od Slaného, což je oblast která je již příliš daleko od Prahy. Vzhledem k tomu, že významnou roli při snižování nezaměstnanosti mohou sehrát malí a střední podnikatelé, je v kompetencích místní akční skupiny jim napomáhat a to jak vlastní činností, zprostředkováním služeb či vytvářením sítí pro robustnější místní ekonomiku.

Prorodinná opatření by podle dokumentů MAS PSČ měla zahrnovat možnosti jak financovat provoz zázemí pro pobyt dětí před a po skončení školního vyučování, dětských skupin a klubů či vzájemnou výpomoc při hlídání dětí, což umožní rodičům zaměřit se na získání zaměstnání. Z tabulky výše vidíme, že obě dvě tato opatření vyla po dobu všech tří let vypisována a z opatření Řešení lokální nezaměstnanosti se čerpalo výrazně více, než vyla alokováno. Významnou měrou k tomu dopomohla skutečnost, že podporu sociálního začleňování pro rok 2019 stejně jako Prevenci kriminality v sociálně vyloučených lokalitách již MAS nevypisovala. Co se týče skutečně čerpaných financí, během prvního roku teprve MAS zjišťovala o jaké projekty bude zájem a poté navázala na tradici z předchozího programovacího období, a tedy více, než 90% vyčerpání financí.

Tabulka 24 - Financování OPZ MAS Přemyslovské Střední Čechy 2014-2020

Operační program zaměstnanost												
Rok	Skutečně čerpáno (v tis.)			Alokováno (v tis.)			Skutečně čerpáno			Počet schválených projektů		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
1 Řešení lokální nezaměstnanosti	5 991	5 135	2 977	2 500	4 855	3 013	239,65%	105,77%	98,79%	3	5	2
2 Podpora sociálního začleňování	1 932	1 937	X	4 800	1 937	X	40,25%	100,00%	X	1	1	0
3 Prevence kriminality v soc. Vyl. Lok.	0	1 650	X	1 200	1 686	X	0,00%	97,86%	X	0	1	0
4 Prorodinná opatření	1 093	0	424	3 600	4 571	436	30,36%	0,00%	97,31%	2	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování

V Integrovaném regionálním operačním programu se MAS snažila zaměřit především na vzdělávání, kde se jim dařilo během programovacího období dosahovat zhruba sedmdesáti procentního čerpání prostředků. První rok výzev byl podobně jako u ostatních programů slabší v čerpání, ale důvodem nebyly nepřijaté projekty, jen jich bylo málo a na relativně malé částky. V druhém a třetím roce výzev je zjevný nárůst čerpání projektů a také nárůst počtu projektů. V další části budou projekty posouzeny pomocí obsahové analýzy kde bude zjištěno, zda tyto projekty splňují kritéria dle principu LEADER a na co se finance konkrétně využily.

Tabulka 25 - Financování IROP MAS Přemyslovské Střední Čechy 2014-2020

Integrovaný regionální operační program												
Rok	Skutečně čerpáno (v tis.)			Alokováno (v tis.)			Skutečně čerpáno (v %)			Počet schválených projektů		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
1 Bezpečná doprava	4 979	10 022	12 150	10 000	10 000	12 885	49,79	100,22	94,29	2	5	3
2 Sociální začleňování a služby	2 850	5 468	2 850	5 000	8 588	8 086	57,00	63,67	35,25	1	2	1
3 Obnova kulturního dědictví	2 840	2 564	2 850	5 000	3 000	4 456	57,00	85,45	63,96	2	2	1
4 Infrastruktura pro vzdělávání a celoživotní učení	14 250	12 685	12 666	20 000	16 000	19 159	71,25	79,28	66,11	3	3	5
5 Podpora složek IZS	X	14 246	0	X	17 157	10 793	X	83,04	0	0	3	0
6 Územní plánování	X	X	1 314	X	X	2 596	X	X	50,64	0	0	3

Zdroj: Vlastní zpracování

Bohužel vzhledem k tomu, že MAS Rakovnicko nemá na svých internetových stránkách ani ve výročních zprávách žádné informace o financování za programovací období 2014-2020 a po přímém kontaktu odmítli informace poskytnout nejsou v této diplomové práci zmíněna data za výše zmíněné období.

5.4 Obsahová analýza

V této kapitole bude provedena obsahová analýza textů projektů od obou komparovaných MAS za programovací období 2007-2013 a 2014-2020 z hlediska osmi základních sledovaných záznamových jednotek. Prvním je právní subjektivita subjektů žádajících o dotaci, zda se jedná o obec, spolek, příspěvkovou organizaci, fyzickou osobu či obchodní společnost. Díky tomuto zjištění, je možné určit, která z místních akčních skupin je úspěšnější u subjektů jiných než u obcí, které jsou tradičně zkušenější se žádáním o finanční příspěvky a s porovnáním s dalším programovacím obdobím bude možné zjistit zda učinili posun s výukovou, propagační a poradenskou činností. Druhou až sedmou sledovanou jednotkou jsou principy přístupu LEADER mimo bottom-up, který projekty splňují neboť žadatelé jsou subjekty v rámci MAS. Tyto jednotky byla hodnocena podle toho se v textu jasně vyskytují – tedy naplňují, naplňují jen částečně či nenaplňují. Poslední záznamovou jednotkou je náplň projektu. Na této analýze bude znázorněno na jaké projekty finance přispěly, jak se změnilo projekty mezi programovacími obdobími změnilo a zda tyto projekty směřují k naplňování cílů přístupu LEADER.

5.4.1 Programovací období 2007- 2013

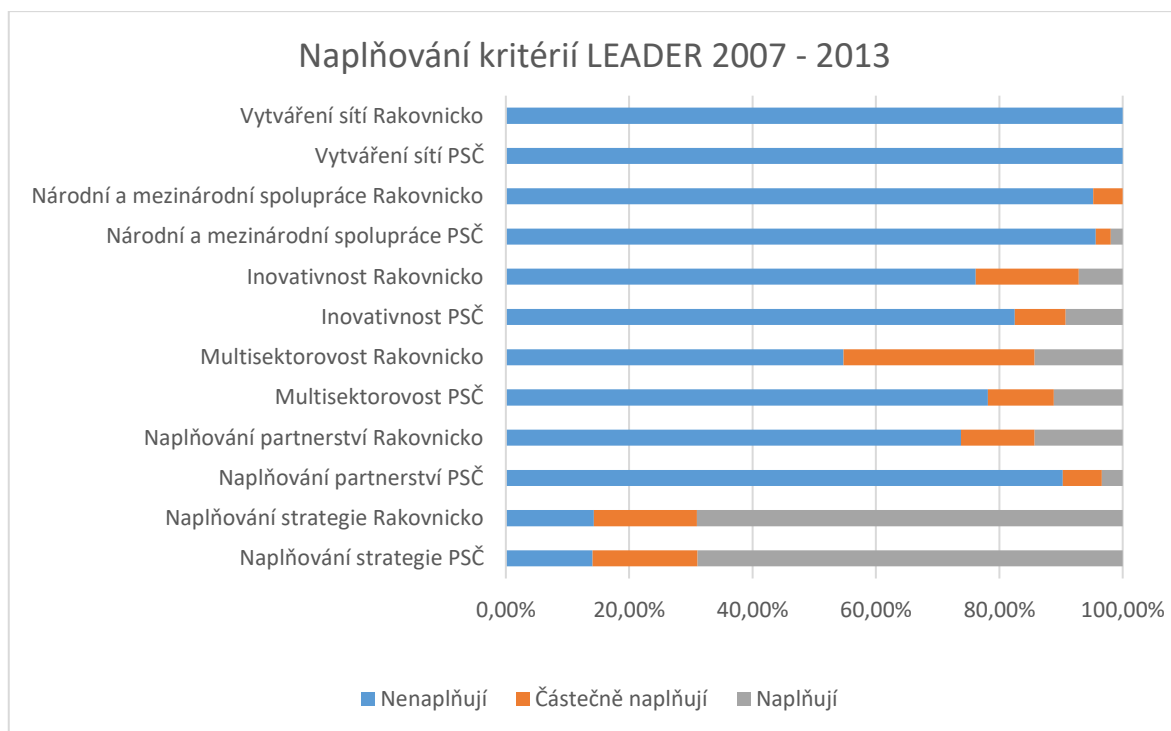
Tabulka 26 - Struktura subjektů žádajících o dotace za období 2007-2013

MAS	Obec	s. r. o./a. s.	z. s./o. s.	Příspěvková organizace zřízená obcí/krajem	Církevní organizace	Svaz obcí	Fyzická osoba	Nadační fond
PSČ	139	5	29	8	18	2	3	2
Rakovnicko	33	2	7	0	0	0	0	0
% PSČ	67,48%	2,43%	14,08%	3,88%	8,74%	0,97%	1,46%	0,97%
% Rakovnicko	78,57%	4,76%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce výše lze vidět podíl jednotlivých subjektů na žádostech o dotaci v jednotlivých MAS. Je zjevné, že MAS Přemyslovské Střední Čechy má výrazně diverzifikovanější strukturu žadatelů o dotaci. V dalším programovacím období by bylo vhodné, aby obce u obou MAS měli menší podíl na projektech, neboť činí u obou komparovaných subjektů méně, než 50% partnerů. Naprosto ideální rozložení by bylo takové, které by odpovídalo rozložení subjektů partnerů MAS. Obecně se dá říci, že MAS Rakovnicko selhává v zapojení ostatních subjektů, zejména církevních organizací, které mají na starost místní historické památky, příspěvkových organizací, zejména škol a fyzických osob, což jsou aktéři, kteří mají nejlepší přístup jak k řešení lokálních problémů, tak nejlepší možnost rozvinout místní potenciál.

Graf 1 - Sledování podílů záznamových jednotek za období 2007-2013

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 27 - Sledování záznamových jednotek za období 2007-2013

Záznamová jednotka 2007-2013	Nenaplní	Částečně naplní	Naplní	Nenaplní	Částečně naplní	Naplní
Naplňování strategie PSČ	29	35	142	14,08%	16,99%	68,93%
Naplňování strategie Rakovnicko	6	7	29	14,29%	16,67%	69,05%
Naplňování partnerství PSČ	186	13	7	90,29%	6,31%	3,40%
Naplňování partnerství Rakovnicko	31	5	6	73,81%	11,90%	14,29%
Multisektorovost PSČ	161	22	23	78,16%	10,68%	11,17%
Multisektorovost Rakovnicko	23	13	6	54,76%	30,95%	14,29%
Inovativnost PSČ	170	17	19	82,52%	8,25%	9,22%
Inovativnost Rakovnicko	32	7	3	76,19%	16,67%	7,14%
Národní a mezinárodní spolupráce PSČ	197	5	4	95,63%	2,43%	1,94%
Národní a mezinárodní spolupráce Rakovnicko	40	2	0	95,24%	4,76%	0,00%
Vytváření sítí PSČ	206	0	0	100,00%	0,00%	0,00%
Vytváření sítí Rakovnicko	42	0	0	100,00%	0,00%	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Dalších šest záznamových jednotek bylo stanoveno jakožto kritéria naplňování přístupu LEADER. Jejich naplňování za jednotlivé MAS je v grafu a tabulce výše. Je z něj patrné, že za programovací období velká většina textů projektů neobsahovala tyto záznamové jednotky. Nejhůře dopadla záznamová jednotka „vytváření sítí“ kde ani u jedné z místních akčních skupin neobsahoval ani jeden text projektu tuto záznamovou jednotku. Dalším bylo hodnocení národní a mezinárodní spolupráce mezi ostatními MAS. Přestože žádný z projektů nebyl mezinárodní, některé projekty, zejména turistické stezky byly propojeny na do sítě stezek procházejících jinými, sousedícími místními akčními skupinami. Přestože takovýchto projektů bylo málo, mezi činnosti obou dvou místních akčních skupin patřily výukové semináře na kterých sdílely své poznatky, prezentovaly svou činnost a radili nejen subjektům v rámci své působnosti ohledně projektů.

Třetí sledovaná jednotka zahrnovala inovativnost projektů. Téměř osmdesát procent všech projektů u obou komparovaných místních akčních skupin nebyla inovativní. Jednalo se zejména o různé rekonstrukce, renovace, obnovy a úpravy objektů pro zlepšení jejich využitelnosti, ale nejednalo se o inovace které by stimulovaly nové a inovační přístup k rozvoji místního regionu. Tyto projekty ani u jedné z MAS nemodernizovaly tradiční know-how ani nenalezaly nová řešení přetrvávajících problémů. MAS Rakovnicko byla ze dvou komparovaných MAS úspěšnější z tohoto hlediska o 7%, ale z hlediska absolutních hodnot se jednalo pouze o deset projektů kdežto MAS PSČ pomohla vytvořit třicet šest projektů které byly minimálně částečně inovativní. Z hlediska multisektorovosti je z grafu

jasné, že MAS Rakovnicko pomocí své činnosti dokázala pomoci realizovat téměř 50% projektů tak, že z textu jasně vyplývalo že se jedná o projekty multisektorové a tedy byly založeny na součinnosti mezi různými subjekty z různorodých odvětví. Jednalo se především o průnik mezi odvětvím turismu, kulturou a další díky kterým vznikla spolupráce mezi různými aktéry působícími v regionu. Je jasné, že přestože MAS Rakovnicko má větší podíl takovýchto projektů, z hlediska absolutních čísel měla takových projektů pouze deset kdežto MAS PSČ jich měla třicet šest, což je ale v celkovém počtu projektů výrazně menší podíl. Většina textů projektů nenaplnila partnerství mezi VS a SS na místní úrovni, přestože podíl jednotlivých sektorů nepřesáhl ani u jedné 49%. U obou MAS nepřesáhlo toto kritérium přes 30%. Velká většina projektů byla pouze pro veřejnou nebo pro soukromou sféru, obce žádaly o dotace pro sebe a pro projekty které provázaly sféry naprosto minimálně. Úspěšnější byla v tomto kritériu MAS Rakovnicko. Jednalo se především o multifunkční prostory, renovace či vytvoření prostor pro spolkovou činnost a setkávání občanů. MAS PSČ měla velmi podobné projekty co se obsahu týče, ale jejich poměr byl v celkovém počtu projektů zastoupen pouze z 10% ale v absolutních číslech se jednalo o dvacet projektů, kdežto MAS Rakovnicko měla těchto projektů pouze jedenáct. Výsledně lze tedy říci, že přestože MAS Rakovnicko má větší podíl projektů které toto kritérium splňují, jejich celkový počet je velmi malý a dá se říci, že MAS PSČ byla úspěšnější.

Poslední sledovanou záznamovou jednotkou je naplňování strategie místního rozvoje která je důležitá pro kompaktní rozvoj území a mapuje jak slabé tak silné stránky, možná ohrožení a příležitosti. Na základě analýzy si každá MAS připravila souhrnný rozvojový plán který by měl vést ke kompletnímu rozvoji území a projekty by měli z této strategie vycházet. Obě dvě komparované MAS dosáhly stejného výsledku při porovnání, zda projekty naplňují strategii místního rozvoje. V absolutních číslech je to sto sedmdesát sedm projektů za MAS PSČ a třicet šest projektů za MAS Rakovnicko. Projekty které nenaplnovaly strategii místního rozvoje byly takové, které nebyly zahrnuty v strategickém dokumentu. Jednalo se především o opravy a revitalizace obecního úřadu, revitalizace veřejného prostranství či různá dovybavení, která nevedla ke zkvalitnění volnočasových aktivit ani vzdělávání.

Dle sledovaných záznamových jednotek se dá říci, že MAS PSČ má horší výsledek při naplňování kritérií projektů přístupem LEADER, avšak se jedná pouze o poměr projektů. Při porovnání projektů v absolutních číslech vychází vždy lépe než MAS Rakovnicko což je

způsobeno větší propagační a osvětovou činností směřující k obcím, spolkům, podnikatelům a dalším subjektům v oblasti jejich působnosti. Současně je třeba poznamenat, že přístup k informacím o projektech byl u MAS Rakovnicko velmi ztížený skutečností, že na internetových stránkách ani ve výročních zprávách nepublikují žádné informace o projektech a bylo tedy třeba aby autor této diplomové práce vyžádal všechny informace přímo od MAS.

5.4.1.1 Náplň projektů 2007 – 2013

V tabulce níže jsou zapsány náplně každého projektu který obě dvě MAS realizovaly během programovacího období 2007 – 2013. Jejich celkový počet je větší než počet projektů z toho důvodu, že každý projekt mohl mít větší množství účelů než pouze jeden.

Tabulka 28 - Náplň projektů za období 2007-2013

Kód	Projekty 2007 - 2013	PSČ	Rakovnicko
0	Oprava střechy	13	4
1	Obnova/rekonstrukce kaple, božích muk, kříže	20	4
2	Obnova rozhlasu	6	0
3	Oprava komunikace	18	1
4	Oprava mostu	1	0
5	Úprava zeleně	16	5
6	Oprava zdi	4	2
7	Obnova hřbitova	1	1
8	Turistická stezka	5	4
9	Územní plán	5	0
10	Rekonstrukce dveří, vrat	7	0
11	Výměna/rekonstrukce oken	7	0
12	Oprava, zateplení fasády	6	0
13	Restaurování pomníku	9	2
14	Výstavba hřiště	19	3
15	Vybavení na hřiště	9	3
16	Modernizace budovy	11	2
17	Vodovodní řad	2	0
18	Obnova příslušenství kostela	5	0
19	Rekonstrukce budovy	25	8
20	Centrum - informační, turistické, společenské	9	3
21	Veřejné osvětlení	7	0
22	Budova ke sportovním aktivitám (altán, apod)	3	2
23	Vybavení vzdělávacího zařízení	8	1
24	Restaurování historického artefaktu	3	0
25	Autobusová zastávka	4	0
26	Vzdělávací projekt	4	2
27	Rozšíření ubytovacích kapacit	3	1
28	Podpora aktivit v regionu	1	2
29	Dětské centrum	2	1
30	Zdravotnické zařízení	1	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k různorodosti projektů byl vypracován seznam kódů a ke každému byl přiřazen účel, který vyjadřuje zaměření projektu. Z tabulky je vidět, že obě dvě MAS se

zaměřily především na opravy, renovace, obnovy a úpravy zeleně a různorodá informační a společenská centra, která v menších obcích bývají středem místního dění a mohou tak vést k větší aktivizaci obyvatel regionu. Tabulka také ilustruje nemalý počet projektů, které se zaměřují na stavbu hřišť. Tyto projekty nejsou inovativní, nevytvářejí sítě a obecně nenaplnují zaměrní přístup LEADER. Naopak projekty které se zaměřují na modernizace a podporu aktivit v regionu či vzdělávací projekty toto zaměření spíše naplňují. Z projektů MAS Rakovnicko lze kromě jejich extrémě malého počtu jak ve srovnání s druhou komparovanou MAS tak s celkovým průměrným počtem projektů na MAS v celorepublikovém průměru vyčíslit, že se zaměřují téměř výhradně na rekonstrukce a opravy různého druhu.

5.4.2 Programovací období 2014-2020

Nové programovací období přineslo oběma MAS novou strategii pro rozvoj území a s ním nové projekty. Stejně jako v minulém období žádaly o finanční podporu různé subjekty a jak můžeme vidět z tabulky níže, oběma místním akčním skupinám se podařilo snížit podíl žadatelů ze strany obcí a zvýšit počet ze strany podnikatelů a to jak fyzických osob, tak firem. Z tohoto hlediska se dá říci, že obě dvě sledované MAS uspěly ve změně podílu žadatelských subjektů. Samozřejmě že z důvodu že období stále ještě není ukončené, jedná se pouze o analýzu dat dostupných veřejně v době tvorby diplomové práce. To platí i pro obsahovou analýzu samotných projektů.

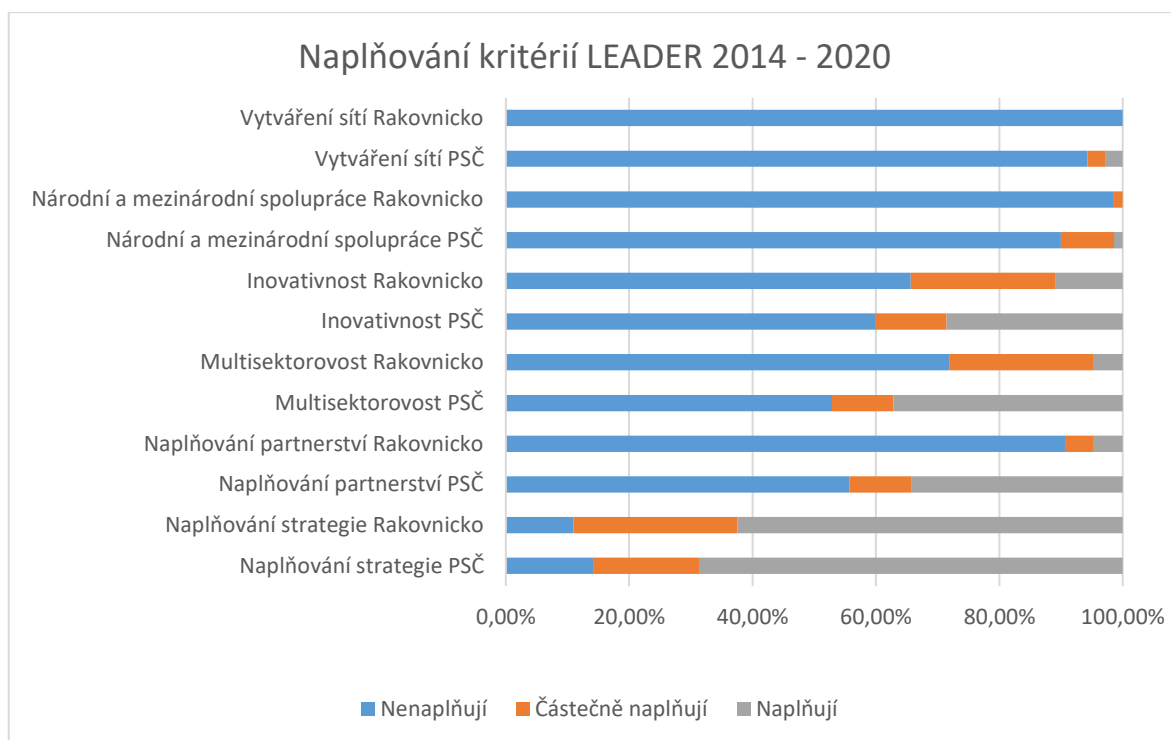
Tabulka 29 - Struktura subjektů žádajících o dotace za období 2014-2020

MAS	Obec	s. r. o./a. s.	z. s./o. s.	Příspěvková organizace zřízená obcí/krajem	Církevní organizace	Fyzická osoba
PSČ	37	13	5	3	2	10
Rakovnicko	23	18	4	1	0	18
% PSČ	52,86%	18,57%	7,14%	4,29%	2,86%	14,29%
% Rakovnicko	35,94%	28,13%	6,25%	1,56%	0,00%	28,13%

Zdroj: Vlastní zpracování

Při zkoumání záznamových jednotek za programovací období 2014 – 2020 se dá říci, že obě dvě MAS se snažily kritéria principu LEADER naplňovat lépe a MAS Rakovnicko narozdíl od předcházejícího programovacího období dokázala aktivizovat subjekty ve svém regionu k žádostem o finanční prostředky, což dokazuje zvýšený počet projektů, který je teď srovnatelný s druhou srovnávanou MAS.

Graf 2 - Sledování podílů záznamových jednotek za období 2014-2020

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 30 - Sledování záznamových jednotek za období 2014-2020

Záznamová jednotka 2014-2020	Nenaplňují	Částečně naplňují	Naplňují	Nenaplňují (%)	Částečně naplňují (%)	Naplňují (%)
Naplňování strategie PSČ	10	12	48	14,29%	17,14%	68,57%
Naplňování strategie Rakovnicko	7	17	40	10,94%	26,56%	62,50%
Naplňování partnerství PSČ	39	7	24	55,71%	10,00%	34,29%
Naplňování partnerství Rakovnicko	58	3	3	90,63%	4,69%	4,69%
Multisektorovost PSČ	37	7	26	52,86%	10,00%	37,14%
Multisektorovost Rakovnicko	46	15	3	71,88%	23,44%	4,69%
Inovativnost PSČ	42	8	20	60,00%	11,43%	28,57%
Inovativnost Rakovnicko	42	15	7	65,63%	23,44%	10,94%
Národní a mezinárodní spolupráce PSČ	63	6	1	90,00%	8,57%	1,43%
Národní a mezinárodní spolupráce Rakovnicko	63	1	0	98,44%	1,56%	0,00%
Vytváření sítí PSČ	66	2	2	94,29%	2,86%	2,86%
Vytváření sítí Rakovnicko	64	0	0	100,00%	0,00%	0,00%

Zdroj: Vlastní zpracování

Při komparaci obou MAS u záznamových jednotek, vychází z tabulky výše, že obě dvě MAS mají srovnatelné naplňování strategie jako v minulém programovacím období. Při porovnání s minulým obdobím ale vychází jejich naplňování principu LEADER lépe. MAS Rakovnicko v tomto období výrazně zlepšila počet svých projektů tak, že se vyrovná MAS

PSČ. Záznamová jednotka Naplňování partnerství se u MAS PSČ výrazně zlepšila a to o 35%, kdežto u MAS Rakovnicko poklesla o 17%. To bylo způsobeno zejména tím, že vypisovala výzvy, které nebyly navrženy na naplňování partnerství a zaměřovaly se přímo na soukromý sektor nebo na sektor veřejný. Narozdíl od minulého období, kdy bylo větší množství této záznamové jednotky nalezeno u projektů MAS Rakovnicko, v tomto období je výrazně častěji nalezena u MAS PSČ, což je nejspíše dáno velkým množstvím aktivit a projektů které se nevztahují k výzvám které jednotlivé MAS vypisují, ale které MAS PSČ vytváří či se na nich spolupodílí. U záznamové jednotky Multisektorovost lze vidět zlepšení pouze u jedné sledovaných místních akčních skupin. V případě MAS Rakovnicko se zmenšila o 16%. U obou stále dosahuje méně než 50% vypsání projektů, ale v případě MAS PSČ se podařilo zlepšit situaci a bylo by dobré v tomto trendu pokračovat. V porovnání obou komparovaných MAS proti předchozímu období vychází lépe MAS PSČ. Oproti minulému období se zvětšilo procento záznamových jednotek o 23%. Velký posun oproti minulému programovacímu období lze vidět u Inovativnosti. V letech 2007 – 2013 nebyla tato záznamová jednotka nalezena u MAS PSČ v 83% projektů a u MAS Rakovnicko u 76% a v tomto období je již u více, než 30% projektů. I v tomto případě narozdíl od předcházejícího období byla lepší MAS PSČ, která měla výrazně lepší zlepšení a to o 23%. Projektů na národní a mezinárodní spolupráci je zpravidla velmi málo u MAS které nejsou na hranicích České Republiky a proto nejspíše nebyla tato záznamová jednotka nalezena u více než 90% u obou sledovaných MAS. Projekty u kterých nalezena byla byly z menší části vzdělávací určené pro sdílení zkušeností a informací a z větší části zahrnovaly projekty, které měly přesah přes hranice působnosti jednotlivých MAS. Stejně tomu tak bylo i u záznamové jednotky Vytváření sítí. V porovnání s minulým obdobím je zde jen velmi malé zlepšení. Jedná se o takové projekty, které zahrnovaly sdílení informací, zkušeností a know-how v rámci místních akčních skupin. Tato dvě poslední kritéria jsou důležitá a neměla by se podceňovat. Je ovšem třeba poznamenat, že aktivity MAS zahrnují nejen projekty na které získávají prostředky z EU, ale také jejich vlastní aktivity, projekty či setkání kterými se tato práce nezabývá a proto nemusí nutně být nedostatek spolupráce a tvorby sítí problém. Přestože je každý region unikátní a má svá specifika, mohou dva různé regiony mít podobné problémy a díky spolupráci a vytváření sítí zjistit jak zlepšit kvalitu života obyvatel v regionu s pomocí již osvědčené strategie.

5.4.2.1 Náplň projektů 2014 – 2020

V porovnání s minulým obdobím bylo použito stejné kódování jako v předchozím období, ale vzhledem k jinému zaměření výzev bylo třeba vytvořit nové kódy pro zjištění náplně projektů. Stejně jako ve stejné tabulce výše, může každý projekt mít více náplní, než jen jeden a proto je součet náplní vyšší než počet projektů.

Tabulka 31 - Náplň projektů za období 2014-2020

Kód	Projekty 2014 - 2020	PSČ	Rakovnicko
0	Oprava střechy	2	1
3	Oprava komunikace	7	12
5	Úprava zeleně	2	1
7	Obnova hřbitova	1	0
9	Územní plán	3	0
12	Oprava, zateplení fasády	1	0
16	Modernizace budovy	2	1
17	Vodovodní řád	1	0
19	Rekonstrukce budovy	6	2
20	Centrum - informační, turistické, společenské	3	1
21	Veřejné osvětlení	0	3
22	Budova ke sportovním aktivitám (altán, apod)	1	1
23	Vybavení vzdělávacího zařízení	1	4
25	Autobusová zastávka	1	0
26	Vzdělávací projekt	6	5
27	Rozšíření ubytovacích kapacit	2	0
28	Podpora aktivit v regionu	0	2
29	Dětské centrum	0	1
31	Projekt podpory zaměstnanosti	9	1
32	Tvorba pracovního místa	8	0
33	Modernizace výroby	2	6
34	Nákup zemědělského vybavení	8	25
35	Rozšíření výroby (zemědělské i nezemědělské)	8	9
36	Stavba zemědělské budovy	1	5
37	Stavba vzdělávacího zařízení	4	4
38	Nákup cisternové stříkačky	1	0
39	Přístavba hasičské zbrojnice	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Oproti minulému programovacímu období zde stejně jako u naplňování kritérií LEADER můžeme vidět změnu. Přestože jsou zde stále časté projekty na opravu komunikací a budov, které by v těchto projektech neměly být a měly by být financovány z jiných zdrojů, dominantními se staly projekty na nákup zemědělského vybavení což je v případě MAS Rakovnicko vzhledem k predispozicím regionu očekávatelné, dostaly se do popředí také projekty na modernizaci výroby a vzdělávací projekty. Také díky operačnímu programu Zaměstnanost bylo vytvořeno mnoho projektů se zaměřením na redukci nezaměstnanosti. Celkem 8 projektů bylo zaměřeno na přímou tvorbu nového pracovního místa a 10 na podporu zaměstnanosti spojené především na dojíždění a poradenství. Mezi nové projekty

narozdíl od předešlého programovacího období patří stavby vzdělávacích zařízení které zahrnují nástaby ke školám a vybudování nových vzdělávacích center. Je zde patrný výrazný posun od pouhé renovace a oprav ke kterým by tyto projekty neměly bez přidané hodnoty sloužit, bohužel se však stejně jako v letech 2007 – 2013 jednalo téměř výlučně pouze o opravy či renovace bez rozšíření užitelnosti budov či dokonce celého nového využití, což lze v případě brownfieldů lze poměrně snadno dosáhnout.

Následující text vychází především z dat získaných z rozhovorů a analýzou dat z předchozí kapitoly. Tato data se v tomto textu interpretují, vyhodnocují a hledají se zde významy a vzájemné vztahy mezi výroky. Na základě dat, která byla získána a analýzou jak financování, tak obsahovou analýzou projektů obou MAS lze říci že mezi oběma sledovanými MAS je zásadní rozdíl. První a zjevný rozdíl je v komunikaci s veřejností. Zatímco MAS Rakovnicko odmítlo poskytnout informace k financování své činnosti a až po dlouhodobém naléhání vyhověla částečně poskytnutím seznamu projektů za obě programovací období a také informace o financování za první programovací období, MAS Přemyslovské Střední Čechy měla všechny informace přehledně na internetových stránkách, ve výročních zprávách a ostatních dokumentech které jsou veřejně přístupné. Také narozdíl od MAS Rakovnicko byli ochotni poskytnout rozhovory které dále upřesňují, proč je mezi výsledky obsahové analýzy mezi oběma MAS takový rozdíl. Pro úplné pochopení rozdílů by bylo vhodné, aby byly poskytnuty rozhovory i z této MAS, ale toto bohužel nebylo v silách autora této diplomové práce.

Jak je z rozhovorů zjevné, MAS Přemyslovské Střední Čechy vidí v novém období(2014-2020) problém týkající se nemožnosti malých obcí jako takových dosáhnout na dotace, nebo jak říká Respondent 2: *„Do roku 2019, než byly tyto oblasti aspoň zčásti do PRV vráceny, byla malé obce od „našich“ dotací skoro odstrženy, pokud nemají školku či školku, národní kulturní památku nebo dobrovolné hasiče“.*

Mezi oběma programovacími obdobími lze vidět u obou sledovaných MAS změnu ve struktuře žadatelů i z hlediska počtu žádostí, zejména u MAS Rakovnicko je zřejmé, že se snažili dosáhnout lepšího počtu žádostí, než tomu bylo v předchozím programovacím období. Respondent 1 MAS PŠČ ale hodnotí srovnání mezi obdobími tak, že nejenže administrují více programů, ale projekty jsou také větší a náročnější a zároveň však úspěšnější než v předchozím období. Stejně tak hodnotí srovnání mezi obdobími Respondent 3: *„Úspěšnější jsou určité více a díky tomu že obce se v novém období skoro*

nedostanou k dotacím, tak se to složení prostě změnilo a to hodně.“ Bohužel už tak pozitivně nevidí vývoj zaměření programů mezi obdobími(2007-13 a 2014-2020). Z počtu projektů a jejich počtu se dá říci, že nejspíše byly vhodnější pro MAS Rakovnicko ale to se bohužel nedá říci s jistotou, neboť se rozhodli neposkytnout rozhovory. V MAS PŠČ se včas vyjádřil Respondent 3 následovně: *„Zatím není nové období u konce, ale podle toho co zatím máme, je to velmi těžké jakkoliv hodnotit. V tomto období jsme k PRV přibrali další dva program. Ale určitě a nemyslím si že je to dobře, jsou v aktuálním období pro obce jen velmi těžko přístupné projekty na drobné opravy památek, komunikací a občanské vybavenosti obcí.,* Podobně odpověděli i jeho kolegové. Podle nich by možností mohlo být návrat k obsahu Programu rozvoje venkova z minulého programovacího období, tj z období 2007-2013.

Žádosti o dotaci dostali v předchozím období hlavně subjekty, které žádaly o různé opravy, rekonstrukce. Naopak v období 2014-2020 se jednalo spíše o podporu zemědělců, podporu zaměstnanosti a opravy komunikací. Přestože není možné získat názor nikoho z MAS Rakovnicko, v MAS PŠČ se vyjádřili tak, že vhodné žádosti by měly být zaměřeny na infrastrukturu, obnovení společenského života. Podle ředitelky by měly být mezi žadateli zastoupeny více školy a kulturní spolky. Jak je patrné z tabulky č. 29, tyto žadatelé jsou zastoupeni jen z osmi případů u MAS PŠČ a v pěti u MAS Rakovnicko, což odpovídá pouze 10,43% a 7,81% respektive. Je tedy pochopitelné, proč respondentům přijde, že je třeba podpořit tyto organizace.

Co je ale nejdůležitější při úspěšnosti projektů a extrémně důležité pro žadatele i ostatní MAS je vzdělávání v oblasti dotací a předávání know-how. Přestože z obsahové analýzy je patrné, že jen velmi málo projektů se zaměřuje na vytváření sítí a na národní a mezinárodní spolupráci, měla by se každá místní akční skupina snažit pomocí projektů ale také pomocí svých aktivit o co největší možnou spolupráci. Respondent 2 MAS PŠČ odpověděl na otázku týkající se sdílení zkušeností a vzdělávání následovně: *„Semináře k výzvam a žádostem se musí pořádat povinně a pořádáme je rozhodně ve větší míře, než je v programech vyžadováno. Vzhledem k tomu, že se neustále mění pravidla a podmínky a že se obměňuje okruh žadatelů, je to činnost nekonečná, ale nezbytná a potřebná.*“ Z této odpovědi i odpovědi ostatních zaměstnanců je patrné, že předávání znalostí v oblasti žádostí o dotace, předávání zkušeností apod. přikládají velmi velkou váhu a tak by tomu mělo správně být. Je pravděpodobné, že tato aktivita spojená s jejich transparentností a otevřeností stojí za tím, že jsou úspěšnější než MAS Rakovnicko.

6 Závěr

V této práci, která je zaměřena na přístup LEADER a jeho naplňování v rozvoji venkova byly komparovány projekty za dvě programovací období mezi dvěma různými místními akčními skupinami. Tato studie byla provedena na základě obsahové analýzy názvů projektů a byla zakončena rozhovory, které bohužel poskytla pouze jedna z oslovených MAS.

Na základě obsahové analýzy projektů obou MAS se ukazuje, na co peníze, které přerozdělují jdou a současně ukazují jak moc tyto projekty naplňují přístup LEADER. Výsledky obsahové analýzy potvrdily, že mezi obdobími došlo k nárůstu naplňování principů LEADER a z dlouhodobého horizontu se dá očekávat že u místní akční skupiny Přemyslovské Střední Čechy tomu tak bude dále pokračovat. Místní akční skupina Rakovnicko má také mírně rostoucí trend, ale je výrazně menší, než je tomu u druhé sledované místní akční skupiny. Vzhledem k tomu že se autorovi této diplomové práce nepodařilo získat rozhovory a informace k financování programovacího období 2014-2020, je velmi těžké určit proč tomu tak je.

Dále na základě obsahové analýzy bylo zjištěno nejen, že projekty naplňují lépe přístup LEADER, ale současně mají vzestupný trend v počtu projektů i v jejich diverzifikaci, jak je patrné z tabulek č. 30 a č. 31. namísto oprav, obnov a rekonstrukcí bez přidané hodnoty je mezi obdobími vidět zvýšení počtu projektů zabývajících se vzděláváním, zvýšením zaměstnanosti a konkurenceschopnosti regionu, což na základě teoretických konceptů uvedených v teoretické části diplomové práce vede k zvýšení kvality života v regionu.

Na základě rozhovorů s představiteli MAS Přemyslovské Střední Čechy se potvrdilo, že přestože nemají mnoho projektů na spolupráci ani na vytváření sítí, pomocí svých vzdělávacích aktivit, setkávání s představiteli a výjezdy na konference vzdělávají nejen sebe, ale také subjekty které v rámci jejich MAS žádají o dotace a proto lze s jistotou tvrdit, že tyto aktivity stojí za jejich úspěchem. Zaměstnanci MAS Rakovnicko bohužel odmítli rozhovory poskytnout a tudíž není možné zjistit jak hodnotí programovací období a projekty ze své vlastní perspektivy.

Doporučením pro další rozvoj MAS Rakovnicko je především zaměření na transparentnost, která aktuálně neexistuje a veškeré informace je třeba zjišťovat dotazy

směřujícími přímo na MAS. Současně by se měli více zapojovat do vzdělávacích aktivit jak pro subjekty ve svém regionu ale také do vzdělání svých zaměstnanců, ideálně stejným způsobem, jakým se vzdělávají zaměstnanci MAS Přemyslovské Střední Čechy. Pro obě dvě MAS by bylo vhodné zajistit, aby předali subjektům myšlenku principu LEADER, aby pro ně nebyli pouze příležitostí pro další finanční zdroje, ale především ideálem, kterému je třeba se co nejvíce přiblížit a zajistit zejména propojení soukromého a veřejného sektoru. Pokud budou podnikatelé a korporace součástí života místních obyvatel a naopak, bude se zvyšovat sociální smír a společnost se stane výrazně více otevřená, respektující a svobodná.

Seznam použitých zkratek

MAS	Místní akční skupina
EU	Evropská unie
LAG	Local action group
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
PRV	Program rozvoje venkova
IROP	Integrovaný regionální operační program
OPZ	Operační program zaměstnanost
LEADER	Liason entre les actions de développement économique rurale
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
PSČ	Přemyslovské střední čechy
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
NS MAS	Národní síť místních akčních skupin

7 Bibliografie

- ARMSTRONG, Michael. *Řízení lidských zdrojů: nejnovější trendy a postupy: 10. vydání.* Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1407-3.
- ARMSTRONG, Michael a Stephen TAYLOR. 2015. *Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postupy: 13. vydání.* Přeložil Martin ŠIKÝŘ. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5258-7.
- BALDWIN, Richard E. a Charles WYPLOSZ. 2013. *Ekonomie evropské integrace.* 4. vyd. Přeložil Stanislav ŠAROCH. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4568-8.
- BINEK, Jan, et al. 2009. *Synergie ve venkovském prostoru, aktéři a nástroje rozvoje venkova.* Brno : GaREP, s. r. o. , 2009. 978-80-904308-0-8.
- BLAŽEK, J. and Uhlíř, D. 2007. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace.* Praha : CESES FSV UK, 2007. 1801-1519.
- BLAŽEK, J., et al. 2008. *Regionální politika v Evropské unii a v České republice.* Praha : Linde Praha, a. s., 2008. 978-80-7201-699-0.
- BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. 2011. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace.* Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.
- BOURDIEU, Pierre. 1998. *Teorie jednání.* Praha : Karolinum, 1998. 80-7184-518-3. *CLLD ve vybraných členských státech EU po roce 2014 pod mikroskopem.*
- BOUKALOVÁ, Kateřina, KOLÁŘOVÁ, Alena. 2014. Brno : Mendelova univerzita v Brně, 2014.
- Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Region v rozvoji společnosti 2014.* 978-80-7509-139-0.
- CIHELKOVÁ, Eva. 2007. *Nový regionalismus: teorie a případová studie (Evropská unie).* V Praze: C.H. Beck, 2007. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7179-808-8.
- ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., LUHANOVÁ, M. 2004. *Politika v regionálním rozvoji.* Praha : KHV PEF ČZU, 2004. 80-23-57-6.
- DISMAN, Miroslav. 2011. *Jak se vyrábí sociologická znalost.* Praha : Karolinum, 2011. 978-80-246-1966-8.
- DVOŘÁČEK, Jiří a Ladislav TYLL. 2010. *Outsourcing a offshoring podnikatelských činností.* V Praze: C.H. Beck, 2010. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-010-2.
- DVOŘÁKOVÁ, Zuzana. 2012. *Řízení lidských zdrojů.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-347-9.

- EVROPSKÁ KOMISE. 2006. *Přístup Leader: základní příručka. s.l.* : Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006. 92-79-02040-4.
- GALVASOVÁ, Iva, et al. 2007. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno : Georgetown, 2007. 80-251-20-9.
- HARMÁČEK, Jaromír. 2013. *Teorie, realita a rozvojové souvislosti ekonomického růstu v nejméně rozvinutých zemích (LDCs)*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3962-4.
- HENDL, Jan. 2012. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha : Portál, 2012. 978-80-262-0219-6.
- HOBZA, Vladimír. 2013. *Kompendium ekonomie: mikro- a makroekonomie pro studenty FTK: obory: rekreologie, management a marketing, trenérství a management sportu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2016. ISBN 978-80-244-5038-4.
- HRABÁNKOVÁ, Magdalena, et al. 2011. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu*. Brno : Akademické nakladatelství CERM, s. r. o., 2011. 978-80-7204-752-9.
- HUDEČKOVÁ, Helena, LOŠŤÁK, Michal a ŠEVČÍKOVÁ, Adéla. 2010. *Regionalistika, Regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha : ČZU - PEF, 2010. 978-80-213-1413-9.
- CHARVÁT, Jaroslav. 2006. *Firemní strategie pro praxi: praktický návod pro manažery a podnikatele: od firemní kultury po schopnost vydělávat peníze: příklady a studie z praxe v ČR*. Praha: Grada, 2006. Expert (Grada). ISBN 80-247-1389-6.
- KRIPPENDORFF, Klaus. 2004. *Content Analysis an introduction to its methodology*. Thousand Oaks : SAGE Publications, 2004. 0-7619-1544-3.
- KRONICK, C., Jane. 1997. *Alternativní metodologie pro analýzu kvalitativních dat. Sociologický časopis*. 1997, 1.
- JÍLEK, Josef. 2013. *Finance v globální ekonomice*. Praha: Grada, 2013. Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-247-3893-2.
- JUREČKA, Václav. 2010. *Mikroekonomie*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3259-6.
- LINHART, J, et al. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha : Karolinum, 1996. 80-7184-164-1.
- LINN, Nan. 1999. *Building a Network Theory of Social Capital. Connections*. 1999, 22.
- MAIER, Karel. 2012. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4198-7.

MALACH, Antonín. 2005. Jak podnikat po vstupu do EU: právo a podnikání, podnikatelské řízení, podpora podnikání v ČR a EU, podnikatelské a podpůrné instituce, podnikání a veřejná správa. Praha: Grada, 2005. ISBN 978-80-247-0906-2."

MAZOUCH, Petr and FISCHER, Jakub. 2011. Lidský kapitál: měření, souvislosti, prognózy. . Praha : C. H. Beck, 2011. 978-80-7400-380-6.

MÜLLER, Oliver, SUTTER, Ove and WOHLGEMUTH, Sina. 2020. *Learning to LEADER. Ritualised Performances of Participation in Local Arenas of Participatory Rural Governance. Sociologia Ruralis*. 2020, Vol. 60.

NOVÝ, Ivan a Alois, SURYNEK a kolektiv. 2006. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. Praha : Grada Publishing, 2006. 80-247-1705-0.

OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. 2010. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3228-2.

PALATKOVÁ, Monika. 2014. Mezinárodní turismus: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, změny mezinárodního turismu v důsledku globálních změn, evropská integrace a mezinárodní turismus. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4862-7.

PATOČKA, Jiří and HEŘMANOVÁ, Eva. 2008. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha : ASPI, 2008. 978-807-3573-478.

PETRUSEK, Miloslav. 2009. *Základy sociologie*. Praha : Akademie veřejné správy, 2009. 978-80-87207-02-4.

SLIVANSKÁ, Jana. 2016. *Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality (Mikroregion CHOPOS)*. Praha : s.n., 2016.

SMOLÍK, Josef. 2014. *Úvod do studia mezinárodních vztahů*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5131-3.

STACHOVÁ, Jana, BERNARD, Josef and ČERMÁK, Daniel. 2009. *Sociální kapitál v České republice a v mezinárodním srovnání*. Praha : Sociologický ústav AV ČR, 2009. 978-80-7330-166-8.

SVATOŠ, Miroslav. 2009. *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha: Grada, 2009. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2708-0.

TITTELBACHOVÁ, Šárka. 2011. Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0.

Věra MAJEROVÁ, Emerich MAJER. 2007. *Empirický výzkum v sociologii venkova a zemědělství část II*. Praha : ČZU, 2007. 978-80-213-1671-3.

MAJEROVÁ Věra, MAJER Emerich. 2005. *Kvalitativní výzkum v sociologii venkova a zemědělství*. Praha : ČZU, 2005. 80-213-1369-2.

WOKOUN, René, et al. 2008. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha : Linde Praha, a. s., 2008. 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, René, et al. 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 978-80-7380-304-9.

ZNEBEJÁNEK, František. 2013. *Mezi konfliktem a kooperací: jednotná teorie konfliktu a kooperace*. Praha : Sociologické nakladatelství (SLON), 2013. 978-80-7419-154-1.

Elektronické zdroje

Český statistický úřad. 2017. *Statistická ročenka střeđočeského kraje*. [Online] 2017. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-stredoceskeho-kraje-2017.03021/2017-7201>.

European Commission. 2019. *Rural development*. [Online] European Commission, 2019. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development_en.

Evropský parlament. 2020. *Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)*. [Online] Leden 2020. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/95/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-efrr->

MAS Přemyslovské Střední Čechy. 2011. *Zakládací listina o.p.s.* [Online] 11 16, 2011. Dostupné z: <https://www.premyslovci.cz/zakladni-dokumenty/zakladaci-listina-o-p-s>.

Orgány společnosti a místního partnerství. Přemyslovské Střední Čechy. 2019. [Online] Listopad 19, 2019. Dostupné z: <https://premyslovci.cz/zakladni-informace-premyslovske-stredni-cechy/organy-spolecnosti-a-mistniho-partnerstvi>.

MAS Rakovnicko. 2014. *Dokumenty*. [Online] 11 19, 2014. Dostupné z: <http://www.mas-rakovnicko.cz/dokumenty/?page=5>.

MAS Rakovnicko - jednodušší cesta k dotacím. 2019. [Online] MAS Rakovnicko, Zář 3, 2019. K dispozici z: <http://www.mas-rakovnicko.cz/mas-rakovnicko-3/>.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2013. *Ministerstvo pro místní rozvoj*. [Online] 2013. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>.

Dohoda o partnerství. DotaceEU.cz. [Online] 2019 Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/dohoda-o-partnerstvi>.

Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce. [Online] 2015. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/dda4e489-df77-4be3-b09d-bb9fec5b6323/ESI_fondy_v_kostce_ISBN-web.pdf.

Programové období 2014-2020. DotaceEU.cz. [Online] 2019. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/2014-2020>.

RIS Regionální informační servis. RIS Regionální informační servis. [Online] 2019. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/>.

Ministerstvo zemědělství. 2009. [Online] Leader – budoucnost venkova 2009. 2009. 978-80-7084-856-2. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf

NS MAS ČR. 2015. [Online] 2015. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/aktuality/2015/brozura-metoda-leader-a-clld/>.

8 Přílohy

Příloha č. 1 Seznam kódů užitých v obsahové analýze

Kód	Právní subjektivita
0	Obec
1	s. r. o./ a. s.
2	z. s./o. s./o. p. s.
3	Příspěvková organizace zřizovaná obcí/krajem
4	Církevní organizace
5	Svaz obcí
6	Fyzická osoba
7	Nadační fond

0	Nenaplnuje LEADER
1	Naplnuje částečně/nelze určit
2	Naplnuje LEADER

0	Oprava střechy
1	Obnova/rekonstrukce kaple, božích muk, kříže
2	Obnova rozhlasu
3	Oprava komunikace
4	Oprava mostu
5	Úprava zeleně
6	Oprava zdi
7	Obnova hřbitova
8	Turistická stezka
9	Územní plán
10	Rekonstrukce dveří, vrat
11	Výměna/rekonstrukce oken
12	Oprava, zateplení fasády
13	Restaurování pomníku
14	Výstavba hřiště
15	Vybavení na hřiště
16	Modernizace budovy
17	Vodovodní řad
18	Obnova příslušenství kostela
19	Rekonstrukce budovy
20	Centrum - informační, turistické, společenské
21	Veřejné osvětlení
22	Budova ke sportovním aktivitám (altán, apod)
23	Vybavení vzdělávacího zařízení
24	Restaurování historického artefaktu

25	Autobusová zastávka
26	Vzdělávací projekt
27	Rozšíření ubytovacích kapacit
28	Podpora aktivit v regionu
29	Dětské centrum
30	Zdravotnické zařízení
31	Projekt podpory zaměstnanosti
32	Tvorba pracovního místa
33	Modernizace výroby
34	Nákup zemědělského vybavení
35	Rozšíření výroby (zemědělské i nezemědělské)
36	Stavba zemědělské budovy
37	Stavba vzdělávacího zařízení
38	Nákup cisternové stříkačky
39	Přístavba hasičské zbrojnice

MAS Přemyslovské Střední Čechy 2007-2013										
Právní subjektivita	Naplnuje strategii místního rozvoje	Partnerství mezi SS a VS	Multisektorovost	Inovativní	Spolupráce	Vytváření sítě	Obsah projektu 1	Obsah projektu 2	Obsah projektu 3	
	0	2	0	0	0	0	0	0	9	
VYPRACOVÁNÍ ÚZEMNÍHO PLÁNU OBCE DŘÍNOV										
STAVBA DĚTSKÉHO HRŠTĚ VE DŘÍNOVĚ	0	1	0	0	0	0	0	0	14	
ÚPRAVA OKOLÍ HRBITOVA - OPRAVA HRBITOVNÍ ZDI, ÚPRAVA ZELENĚ	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
Modernizace domu s pečovatelskou službou v Libušíně	0	1	0	2	2	0	0	0	16	
Obnova povrchu místní komunikace	0	2	0	0	0	0	0	0	3	
PD - PŘÍVODNÍ VODOVODNÍ ŘAD Z VV STUDENÉ VES-LOTOUŠ,KUTROVICE,NEPROBYLICE	5	2	0	1	2	2	0	0	17	
Obnova kostela Nanebevzetí Panny Marie v Únětčích-oprava krovu, střechy a statické zajištění	4	2	0	2	0	0	0	0	0	
Víceúčelové sportoviště a dětské hřiště v Dolíně.	0	2	0	0	0	0	0	0	14	
Dokončení rekonstrukce objektu pro volný čas dětí a mládeže Havlíčkova	2	2	2	0	0	0	0	0	19	
Mateřské centrum RYBČKA	2	1	1	0	0	0	0	0	29	
Restaurování "Husova" pomníku v Zákolanech	2	1	0	0	0	0	0	0	13	
Restaurování kamenného kříže s ukřižovaným Kristem v Zákolanech	0	2	0	1	0	0	0	0	1	
Stavební obnova, zastřešení a dostavba víceúčelové haly - jizdárna	2	2	2	2	0	0	0	0	0	
Výstavba pískové jizdárny pro jezdecký výcvik	2	2	0	2	2	0	0	0	14	
Modernizace Mateřské školy Libušín	0	2	0	0	2	0	0	0	16	
Modernizace budovy čp.270 - Hasičské zbrojnice Velvary.	0	2	0	0	2	0	0	0	16	
Obnova hlavního oltáře v kostele sv. Jana Křtitele v Noutonicích	4	1	0	0	0	0	0	0	18	
Zlepšení podmínek pro setkávání občanů, spolků a rodin s dětmi v sále obecní Sokolovny	0	2	0	1	0	0	0	0	20	
Sportoviště a dětské hřiště v Otrubech	0	2	0	0	0	0	0	0	14	
Rekonstrukce vrat stodoly	2	0	0	0	0	0	0	0	10	
Obnova fasády,odvlhčení a zateplení sídla Zdravotnického zařízení pro děti a mládež.	0	2	0	0	0	0	0	0	12	
Centrum doplňkových služeb Velké Přílepy	2	2	1	0	1	0	0	0	20	
Pořízení územního plánu obce Loueká	0	2	0	0	0	0	0	0	9	
Hřiště na pozemku č.kat. 733 a 6/1 v k.ú. Hořešovice	0	1	0	0	0	0	0	0	14	
OBNOVA KORUNY HRADEBNÍ ZDINA ZLONICKÉM HRBITOVĚ	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
Obnova ubytovny Blahotice	1	0	0	2	0	0	0	0	27	
Galerie Městského muzea Velvary - rekonstrukce barokního prostoru pro galerijní účely	0	2	0	2	0	0	0	0	19	
OPRAVA OHRADNÍ ZDI HRBITOVA A KOSTELA SV. LUKÁŠE	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
Dětská hřiště v obci Malíkovice	0	1	0	0	0	0	0	0	14	
Zpevnění chodníku - ulice Pod Tratí v obci Hospozín	0	2	0	0	0	0	0	0	3	
Rekonstrukce budovy obecního úřadu v obci Pálec	0	0	0	0	0	0	0	0	19	

Kulturní dům Vraný č.p.15 - výměna oken a dveří, oprava a zpevnění trhlín na obvodových zdech budovy	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	10	11
Rekonstrukce budovy č.p.25 Vraný - Památník městyse Vraný.	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	19	
Modernizace sportovního areálu Zákolany	2	2	0	0	0	2	0	0	0	0	16	
MODERNIZACE KABIN NA FOTBALOVÉM HRŠTÍ VELKÉ PŘÍLEPY	0	2	0	0	0	2	0	0	0	0	15	16
Restaurování pozdně barokního rámu oltářního obrazu kaple sv. Gottharda, Velké Přílepy	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	18	
Obnova zeleně na veřejném prostranství u MŠ ve Dřínově	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
Dětské hřiště v Libušíně	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	14	
Obnova místní komunikace v obci Pálec	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Obnova obecního rozhlasu - obec Hobšovice	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
Územní plán obce Zákolany	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	9	
Oprava místních komunikací v obci Kutrovice	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Obce Tuřany - porizení územního plánu	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	9	
Obnova veřejných ploch v ulici Palackého, Veltrusy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	3
Obce Ledce - Místní informační systém AMO	0	1	1	1	1	2	1	0	0	2		
Komunikace-Obnova klenbového mostku v obci Zvoleněves	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4
Městys Zlonice - modernizace Domu s pečovatelskou službou	0	2	0	0	0	2	0	0	0	0	16	
Dětské hřiště v Želčevicích.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	14	
Spolkový život v obci Poštovice-Obnova budovy klubovny	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	20	
Budova ZŠ a MŠ Vraný č.p. 109 - výměna oken, dveří a nová zateplená fasáda.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	11
Obnova kapličky ve Slaném.	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Zrestaurování sochy sv. Jana Nepomuckého ve Veltrusích	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Obnova místního rozhlasu v obci Koleč	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
Územní plán obce Malíkovice	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	9	
Městys Zlonice- osvětlení v ulici K Výpichu	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	21	
Točka autobusu ve Velkých Přílepech	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	25	
Obnova městského parku v Libušíně	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	5	
Oprava čekárny a revitalizace přílehlých parků v obci Řisuty	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	5	
Modernizace budovy č.p.270 - Hasičské zbrojnice Velvary - II.etapa.	0	2	0	0	0	2	0	0	0	0	16	
Hřiště u ZŠ Veltrusy - nové povrchy	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	15	
Rekonstrukce podlah tělocvičen základních škol ve Slaném	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	15	23
Obnova střechy objektu Poustka č.p. 8 v areálu Křivozvícké rezidence v Tursku	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Obnova kostela sv. Bartoloměje v Libčicích - oprava střechy lodi kostela	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Stavební obnova kostela sv. Petra a Pavla v Hořešovicích	4	2	0	0	1	0	0	0	0	0	19	
Ovocné stezky ve Slaném a okolí.	1	2	2	2	2	1	1	0	0	0	8	

Zázemí pro spolkovou a kulturní činnost o.s. Roztoč - pořízení podla	2	2	0	0	2	0	0	0	0	0	20
Venkovní zázemí pro volnočasové aktivity dětí i dospělých v areálu TJ Sokol Roztoky u Prahy	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	14
Rekonstrukce víceúčelového hřiště v obci Holubice	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	14
Městys Zlonice - výměna podlahy v tělocvičně ZŠ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23
Obnova kostela sv. Bartoloměje Libčice-odvlhčení obvodového zdiva pomocí odsousedícího kanálu a drenáže	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Obnova návesní kaple v Bysni	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Rekonstrukce budovy obecního úřadu v Chrzíně, vestavba podkrovní knihovny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Dětské hřiště v Lískách	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	14
Přeskoč, přelez, přejed - stezka pro zdravotně I.	0	2	1	0	0	1	0	0	0	0	8
Oprava kaple v Bakově	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Obnova zvonice u kostela sv. Jiří - Letapa	4	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Oprava zvoničky na návsi v Sazeně	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Víceúčelový objekt občanské vybavenosti (obecní klubovna)	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	20
Žižice Vítov - rekonstrukce veřejného osvětlení v obci	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	21
Rekonstrukce veřejného osvětlení v obci Chrzín	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	21
Zřízení nového bezdrátového rozhlasu v obci Tuřany	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	2
Oprava ulic Sokolská a Čechova ve Velvarech - II. etapa.	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Autobusové zastávky jako informační centrum obce	0	2	0	0	2	1	0	0	0	0	25
Boudo, budko, kdo v tobě bydlí?	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
Vzdělávací filmové centrum Harvest Films o.s.	2	2	0	0	0	2	2	0	0	0	26
Rozšíření sportoviště TJ Sokol Slaný	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	14
REKONSTRUKCE OBECNÍHO ÚŘADU V OBCI JARPIČE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
T.J. Sokol Jedomělce - rekonstrukce sokolovny	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Výbudování dětského hřiště na veřejném prostranství v obci Pálec.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	14
Dovybavení rekonstruovaného zázemí tělocvičen a venkovních hřišť.	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	15
Obnova pramene Dr. Prokeše v obci Ledce	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	13
Restaurování františkánského nekrolgia - skříně s obrazem a seznamem zemřelých františkánů	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	18
Oprava kapličky na návsi v obci Kralovice	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Muzeum v obci Ledce - pamětní síně rodáků	2	2	0	0	2	0	0	0	0	0	26
Půjčovna sportovních potřeb v obci Hobšovice	6	2	0	0	2	1	0	0	0	0	22
Peší stezka	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	8
Úprava veřejného prostranství před hasičskou zbrojnicí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Výsadba zeleně v obci Kamenný Most	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	5
T.J. Sokol Jedomělce- rekonstrukce sokolovny 2. část	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	19

Rekonstrukce varhan v děkanském kostele ve Velvarech	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18
Restaurování sochy Panny Marie Bolesné ve Velvarech.	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Oprava a sanace barokní kaple v obci Třebichovice - Saky	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Restaurování knihy Massopust ze 16. století	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18
Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Únětících, oprava pláště-jízni strana lodi a presbytáře, sakristie	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Částečná obnova původního vzhledu zámečku Blahotice čp. 1 - dokončení	1	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Centrum volnočasových aktivit - 1. NP čp. 313 v Nelahozevsi.	0	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	20
Rekonstrukce budovy obecního úřadu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Rekonstrukce budovy bývalé školy na obecní úřad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Renovace Pomníku padlým občanům Tuřan a Bysně během 1. a 2. světové války	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
RESTAUROVÁNÍ DVEŘÍ A OSTĚNÍ DVEŘÍ, REPLIKA KŘÍŽE NA KAPLI SV. LINHARTA V ČERNUCI	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
Restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého v Únětících	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Úprava veřejného prostranství s čekárnou v obci Jedomělce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Obnova místních komunikací v centru obce	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Úprava veřejného prostranství pro volnočasové aktivity	0	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Rekonstrukce veřejného osvětlení ve Vraném.	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21
Rekonstrukce oken pavilonu druhého stupně Základní školy Kvílice, okres Kladno	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Modernizace podlahy v tělocvičně	3	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	16
Výměna oken na budově TJ Sokol Klobuky čp. 128	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Antukové hřiště na míčové hry	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
Dětské hřiště ve Slatině	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
TJ Sokol Jedomělce - Rekonstrukce sokolovny III.část	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Výstavba altánu a plochy pro tenisový stůl, nákup sport. prvků	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	22
Zastřešení sportovního kulturního areálu ve Vraném.	2	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15
Oprava střechy sokolovny TJ Sokol Malíkovice	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Restaurování knihy Diadochos z r. 1602	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24
Restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého ve Zlonicích	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Oprava kapličky v Jesině.	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Restaurování pomníku padlých v obci Horoměřice	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
Oprava zvonice v Tuřanech	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obnova kaple sv. Jana Nepomuckého v Hospozinku - I. etapa	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Obnova omítek, schodiště a vstupních dveří zvonice v Libušině	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
Rekonstrukce půdního prostoru nad stáji s vestavbou dvou pokojů.	6	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Rozhlední se, člověče - stezka pro zdatné	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	8

Pracovník knihovny a infocentra 2	0	2	2	2	0	0	32			
Správce obnovy krajiny Libochoviček	0	2	2	2	0	0	32			
Vytvoření pozice "Koordinační projektů EVVO" v Zooparku Zajezd	2	2	2	2	0	0	32			
Vytvoření pracovních míst pro OZP v rámci sociálního zemědělství Ledecké farmy	2	2	2	2	0	0	32			
Administrativní pracovník muzea	3	2	2	2	0	0	32			
Pracovní poradenský Slaný	2	2	2	2	0	0	31			
Příměstské tábory v Řisutech 1., 2., 3.	3	1	0	0	0	0	26			
Chceme pracovat bez dojíždění	0	1	2	2	2	0	31			
Pomáháme si!	0	1	2	1	2	1	0	31		
Muži do škol!	3	0	2	0	2	2	0	31		
Lepší budoucnost – komunitní podpora řešení strukturální nezaměstnanosti v obci Lichoceves	0	2	2	2	1	0	0	31		
Šance je práce	0	1	1	2	1	1	1	31		
CESTA VEN – Terénní programy v obcích MAS Přemyslovské střední Čechy	2	2	2	2	2	1	2	26	31	
Asistenti prevence kriminality pro město Velvary	0	1	2	0	1	0	0	0	32	
Pracovník knihovny a infocentra	0	2	2	2	0	0	0	0	32	
Chceme práci	0	1	2	1	2	1	0	0	31	
Lepší budoucnost – komunitní podpora řešení strukturální nezaměstnanosti v obci Lichoceves II.	0	2	2	2	1	0	0	0	31	
NADOSAH_ terénní programy v Libušíně	2	2	2	1	2	0	2	2	26	
Příměstské tábory Města Slaný	0	2	0	0	0	0	0	0	26	
MAS Rakovnicko 2014-2020										
Rekonstrukce veřejného osvětlení v ul. Žatecká, Jesenice okr. Rakovník	0	2	0	0	0	0	0	0	21	
Modernizace přírodovědné učebny a učebny jazyků a informačních technologií ZŠ Lubná	3	2	0	0	2	0	0	0	37	16
Výbudování světa techniky, robotiky a přírodních věd pro ZŠ	0	2	0	0	2	0	0	0	26	19
Bořime bariéry - modernizace škol	0	2	0	0	1	0	0	0	26	23
Rozšíření kapacity Mateřské školy v Šanově pro 48 dětí, okres Rakovník	0	2	0	0	0	0	0	0	23	37
Výbudování světa technických činností pro žáky ZŠ	0	2	0	0	2	0	0	0	37	23
Výbudování Centra Akademie techniky	2	1	1	2	1	2	1	0	37	23
Dětská skupina „U Dračka“	2	1	0	0	0	0	0	0	29	
Podporujeme zaměstnanost v pečující oblasti na území MAS Rakovnicko	1	2	2	2	1	0	0	0	31	
Oprava sítělech Zámečku Srbeč - Týdenní stacionář Dobromysl	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Přístavba hasičské zbrojnice Jesenice - I. etapa	0	1	2	1	0	0	0	0	39	
Chodníky Kolečovice	0	2	0	0	0	0	0	0	3	
Stavba nových chodníků a rekonstrukce veřejného osvětlení ve vybraných ulicích města Jesenice	0	2	0	0	0	0	0	0	3	21
Kněžves - chodník Husovo náměstí - IV. etapa	0	2	0	0	0	0	0	0	3	

Příloha č. 3 Přepis rozhovorů se zástupci MAS PSČ

Respondent č. 1

Jak byste srovnal programovací období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 z hlediska počtu žádostí, jejich úspěšnosti a složení žadatelů?

Programovací období 2007-2013 bylo úplně jiné než současné. Administrovali jsme pouze Program rozvoje venkova a především byl určen pro malé projekty starostům . Úspěšných projektů bylo 198 z téměř 300 projektů.

Nyní administrujeme IROP, OPZ a PRV – je to náročnější, projekty jsou větší a samozřejmě náročnější na administrativu ale řekla bych, že jsou úspěšnější a tím, že jsou větší je možné pomoci většímu množství lidí.

Jak hodnotíte vývoj zaměření žádostí mezi oběma obdobími?

Možnost čerpání pro veřejný sektor je také, ale musí se v tom umět starostové pohybovat a je oproti minulému období složitější. Teď to většinou zaměřené pro větší obce, nebo pro podnikatele, kteří si minule skoro nezažádali, takže teď je to z tohoto hlediska lepší

Jaké typy žádostí by podle vás měly mít větší zastoupení a z jakého důvodu?

V minulém období v PRV čerpali především obce, nyní mají možnost i zemědělci a neveřejný sektor. Podle mě by měli víc žádat školy a kulturní spolky.

Podle toho, který OP administrujete, podle toho jsou určeny cílové skupiny. A také jak to máte uvedené ve zpracované strategii, která se tvořila s cílovými skupinami, které potom mají možnost žádat.

Jaký konkrétní projekt považujete za nejpřínosnější pro obyvatele vaší MAS a z jakého důvodu?

Všechny projekty mají přínos pro území, každý projekt přináší zlepšení území, těžko vybírat. Ale pro MAS a pro naši propagaci byl přínosný projekt spolupráce Varhany znějící, který propaguje i další území MAS, která je partnerem projektu.

Mají obyvatelé na území MAS povědomí že existujete a z jakého důvodu si myslíte že tomu tak je/není?

Předpokládám, že ano, už jsme v území 15 let a ten, kdo se zajímá co se děje, tak ví. Vydáváme 4x ročně Přemyslovské listy, výroční zprávu (listinné a elektronické podobě), vydáváme propagační brožury na určitá témata, festival Předivo po území apod.

Kolik procent času zhruba strávíte na aktivitách které se vztahují k žádostem dotacím a kolik k ostatním aktivitám v rámci MAS? Myslíte si, že by bylo vhodné tento poměr změnit a na které činnosti by podle vás měla MAS klást větší důraz?

V současnosti většinu času, zhruba 90% trávíme administrací projektů, ale snažíme se působit i v území a zapojit se na akcích v území, např. i o víkendech. Určitě by bylo vhodné abysme mohli mít více vzdělávacích akcí, ale na ty bohužel není v rozpočtu místo ani nemáme čas.

Jak často pořádáte či se účastníte akcí a projektů které mají za cíl sdílení zkušeností s aktivitami MAS, vzdělávání v oblasti dotací a předávání know-how a zda a jak vám pomohly?

Nebudu specifikovat, jak často, ale určitě si sdílíme zkušenosti s jinými MAS v rámci aktivit KS NS MAS a dalších pořádaných akcích.

Repondent č. 2

Jak byste srovnal programovací období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 z hlediska počtu žádostí, jejich úspěšnosti a složení žadatelů?

To se dá srovnávat těžko. V období 2007-2013 jsme administrovali jen PRV, v současném období PRV, OPZ a IROP. A navíc se v PRV zásadně změnila pravidla, hlavně okruh oprávněných žadatelů.

Samozřejmě to jde srovnat matematicky, kolik bylo žádostí, kolik úspěšných, průměrná velikost projektu atd. , ale vyjde nesmysl.

Pár příkladů: Minimální velikost projektu je v OPZ 400 000 korun, v IROPu sice v našich výzvách 100 000 korun, ale vzhledem k tomu, jak pracné je podat žádost a následně ji administrovat, se vyplatí podávat žádosti tak nad půl milionu. V PRV byla a je spodní hranice 50 000 korun.

Složení žadatelů se měnilo podle toho, kdo je ve výzvách oprávněným žadatelem. V období 2007-2013 byly nejčastějším žadatelem obce, protože tehdejší PRV jim umožňoval realizovat mnohé užitečné věci. V tomto období byl PRV pro obce až do roku 2019 prakticky nepřístupný.

Jak hodnotíte vývoj zaměření žádostí mezi oběma obdobími?

PRV v minulém období byl postaven skutečně na podporu drobných projektů pro obce – opravy drobných památek, občanské vybavenosti, komunikací. Do roku 2019, než byly tyto

oblasti aspoň zčásti do PRV vráceny, byla malé obce od „našich“ dotací skoro odstřiženy, pokud nemají školku či školku, národní kulturní památku nebo hasiče JPO III.

V OPZ se nám podařilo najít smysluplné využití peněz ve vytváření pracovních míst v obcích (že si obec najme na úklid obce, ale třeba i do nějaké kanceláře člověka z úřadu práce. Na to jsme využili přes 80 % peněz OPZ.

Jaké typy žádostí by podle vás měly mít větší zastoupení a z jakého důvodu?

Pak bych vrátil obsah PRV 2007-2013. Klidně rozdělený mezi PRV, IROP, možná OPŽP. Jsou to účelně využitá peníze.

Jaký konkrétní projekt považujete za nejpřínosnější pro obyvatele vaší MAS a z jakého důvodu?

A napsat jeden projekt z cca 300 úspěšných za 13 let, to by byla velká drzost.

Mají obyvatelé na území MAS povědomí že existujete a z jakého důvodu si myslíte že tomu tak je/není?

„Nějaké povědomí“ mají. Jaké, to by se dalo zjistit jedině reprezentativním průzkumem mezi obyvateli v území MAS.

K tomu, aby měli o nás povědomí (tedy především ti, kteří mohou být žadateli), vydáváme 4x do roka Přemyslovské listy a rozvážíme je do obcí, avizujeme výzvy a akce maily na obce, vyhlašujeme grant pro neziskovky Malý přemyslovský měšec...

Kolik procent času zhruba strávíte na aktivitách které se vztahují k žádostem dotacím a kolik k ostatním aktivitám v rámci MAS? Myslíte si, že by bylo vhodné tento poměr změnit a na které činnosti by podle vás měla MAS klást větší důraz?

To se těžko odhaduje, ale aktivity související v výzvami, žádostmi, pravidly, kritérii, konzultacemi atd. mají výraznou většinu.

K žádostem o dotacích se vztahuje i program SC 4.2 IROP, z něhož je činnost MAS (z 95 %) financována.

Bohužel tyto „aktivity“ jsou hlavně administrativní činnosti, často tupá úřednická činnost. Málo času zbývá na kontakt s obcemi, neziskovými atd., na to, co máme v zakládací listině v hospodářské činnosti...

Jak často pořádáte či se účastníte akcí a projektů které mají za cíl sdílení zkušeností s aktivitami MAS, vzdělávání v oblasti dotací a předávání know-how a zda a jak vám pomohly?

Semináře k výzvám a žádostem se musí pořádat povinně a pořádáme je rozhodně ve větší míře, než je v programech vyžadováno.

Vzhledem k tomu, že se neustále mění pravidla a podmínky a že se obměňuje okruh žadatelů, je to činnost nekonečná, ale nezbytná a potřebná.

Respondent č. 3

Jak byste srovnal programovací období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 z hlediska počtu žádostí, jejich úspěšnosti a složení žadatelů?

Mezi těmihle obdobími je to jen velmi těžké srovnání. Jenak to aktuální není uzavřené ale řekla bych, že v tom novém jich nakonec bude více, přestože se žádá o větší částky. Úspěšnější jsou určitě více a díky tomu že obce se v novém období skoro nedostanou k dotacím, tak se to složení prostě změnilo a to hodně.

Jak hodnotíte vývoj zaměření žádostí mezi oběma obdobími?

Zatím není nové období u konce, ale podle toho co zatím máme, je to velmi těžké jakkoliv hodnotit. V tomto období jsme k PRV přibrali další dva program. Ale určitě a nemyslím si že je to dobře, jsou v aktuálním období pro obce jen velmi těžko přístupné projekty na drobné opravy památek, komunikací a občanské vybavenosti obcí.

Jaké typy žádostí by podle vás měly mít větší zastoupení a z jakého důvodu?

Podle mě hodně záleží na tom co u nás v MAS máme za cílové skupiny. Určitě obce na infrastrukturu, pak neziskové organizace, hlavně různé kluby, spolky, nebo vzdělávací organizace a to nejen školy. Rozhodně je to potřeba protože bez obnovení společenského života a možnosti zábavy tu budeme sloužit jako noclehárna pro Prahu.

Jaký konkrétní projekt považujete za nejpřínosnější pro obyvatele vaší MAS a z jakého důvodu?

Těch projektů I aktivit co děláme a co bylo během let existence MAS bylo opravdu mnoho ale pokud bych si měla vyloženě vybrat tak asi Varhany znějící, protože je to projekt na kterém máme možnost propagovat a spolupracovat I s jinou MAS.

Mají obyvatelé na území MAS povědomí že existujete a z jakého důvodu si myslíte že tomu tak je/není?

Vzhledem k tomu, že existujeme už od prvního programovacího období a kromě nějaké publikační činnosti máme hlavně i vlastní festival, občas se objevíme na různých akcích a

tvoríme propagační a vzdělávací činnosti, i když ta je spíš směrem k žadatelům a jiným MASkám.

Kolik procent času zhruba strávíte na aktivitách které se vztahují k žádostem dotacím a kolik k ostatním aktivitám v rámci MAS? Myslíte si, že by bylo vhodné tento poměr změnit a na které činnosti by podle vás měla MAS klást větší důraz?

Ten odhad je velmi hrubý ale podle mě tak 80-90% času trávíme na administraci projektů. Nejlepší by bylo, kdyby se projekty museli administrovat co nejméně a mi se mohli zaměřit na vzdělávací akce, pořádání vlastních akcí, pomoc s získáváním dotací a případně se zjišťováním jak lidem v region zkvalitnit život.

Jak často pořádáte či se účastníte akcí a projektů které mají za cíl sdílení zkušeností s aktivitami MAS, vzdělávání v oblasti dotací a předávání know-how a zda a jak vám pomohly?

Ty různé semináře, sdílení zkušeností a podobně k výzvám a žádostem pořádáme a to poměrně často. Řekla bych, že častěji než je povinné.